

IGEHIRDETŐ

+69

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Duccio Maesta: Péter és András elhívása

Huszonhatodik évfolyam
2015. január

1

Tartalom

Meditáció a címlap témájára

Sarkadi Nagy Pál: András	3
--------------------------------	---

Prédikációk újév ünnepére

Nagy Gábor: Az újesztendő újdonságai. 1Királyok 18,30–39	4
Surányiné Réti Katalin: Újévre. Prédikátor 3,12–15	6

Vasárnapi prédikációk

Gáspár István: Az Urat áldjátok. Zsoltárok 103,1–4	8
Székely József: Ímé, az Isten Báránya... János 1,29	11
Visky János: Saul felkenetése. 1Sámuel 10,5–7	13

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai. A tékozló fiú. III. Lukács 15,25–32	18
--	----

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét igehirdetési terve 2015-re	24
1. nap. Kató Béla: „Samárián kellett pedig átmennie” János 4,4	25
2. nap. Kerekes József: A jól megtervezett misszió. János 4,5–6	27
3. nap. Jenei Tamás: Bökkenők. János 4,16–19	29
4. nap. Bodnár Lajos: Az otthagytott korsó. János 4,(20–24).25–28	32
5. nap. Visky István: Nincs mivel merítened, és a kút is mély. János 4,11	35
6. nap. Babos Barabás Berta: Aki abból a vízből iszik... János 4,13–15	37
7. nap. Máté István: Adj innom! János 4,7	38
8. nap. Szép Eduárd: Sokan hittek benne – az asszony beszédéért. János 4,28–30.39–42	43

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Jézussal – a jövőbe! Ne féljetek! Máté 10,26–31	46
--	----

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Vetési László: „Istened az én Istenem...” Ruth 1,16	50
---	----

Temetési igehirdetés

Kötő Ferencz Barna: Halálból az életre. Efézus 2,1–10	52
---	----

A címlapon Duccio Maesta *Péter és András elhívása* című festménye. 1300 körül készült.

A hátlapon Éliás József *Ökumenikus vallomás* című verse.

Meditáció a címlap témájára

Sarkadi Nagy Pál

András*

András is halász volt, és a háló mellől hívta el Jézus tanítványának. Előbb Keresztelő Jánost követte. János evangéliuma szerint a tizenkettő közül az első volt, akit Jézus elhívott. Jánossal együtt Keresztelő János igehirdetése alkalmával csatlakoztak Jézushoz. Az ősegyház az első elhívottnak szólította (prótotokos). Amikor Jézusban a Messiást megismerte, nyomban Péterhez, a testvéréhez ment, hogy őt is Jézushoz vigye (Jn 1,29).

Testvére, Péter, vezető szerepet töltött be az apostolok közösségében. Jakabbal és Jánossal együtt Jézus legbizalmasabb köréhez tartoztak. Andrászt mindenütt úgy említik, mint Péter testvérét. Ez azt jelenti, hogy keveset tudtak róla, de Pétert mindenki ismerte. Így csak vele kapcsolatban említették. Ő volt Jánossal együtt, akit Jézus elhívott, de mégsem tartozott a belső körhöz. András azon emberek közé tartozott, akik el tudták foglalni a második helyet. Nem törődött vele, hogy ki van elől. Az volt fontos számára, hogy Jézushoz közel legyen. Az első három evangélium nem mond róla semmit. A negyedik evangéliumban jelenik meg előttünk. Az itt közöltekből azonban meg tudjuk rajzolni lelki arcát. Azzal kezdte, hogy testvérét Jézushoz vezette (Jn 1,42–43). Annyiszor megtörténik, hogy egy hívő ember hozzátartozói nem ismerik Jézust, távol élnek tőle. András példát mutat számunkra. A Krisztusért végzendő munkát otthon kell kezdeni.

Jézushoz vezető a leányt az öt kenyérral és két hallal (Jn 6,8–9). Hitte, hogy Jézus ezzel a kevéssel is tud csodát tenni. A harmadik alkalommal a görögöket vitte Jézushoz (Jn 12,20–22), akik azért mentek Fülöphöz, mert látni akarták Jézust. Fülöp nem tudott velük mit kezdeni. Beszélt Andrással, aki nyomban tudta, hogy mit tegyen.

Ha erre a három alkalomra tekintünk, három dolgot mondhatunk Andrásról:

Önzetlen ember volt. Felismerte Péterben a kiválóbb testvért, de ez nem gátolta őt a Jézus szolgálatában. Gondolom, később hálát adott Istennek, hogy Péter megtérésében eszköz lehetett.

Nagy hite volt. Hitte, hogy Jézusnál semmi sem lehetetlen. Az öt kenyér és a két hal a Jézus kezében az Ő csodálatos tettének a kinyilvánítását szolgálták.

A zsidók számára elképzelhetetlen volt, hogy Isten a zsidókon kívül bárkit is elfogadjon. András volt az első, aki látta az evangélium egyetemességét. Jézusnak van mondanivalója mindenki számára. András volt az első belmissziós – amikor Pétert vitte Jézushoz – és az első külmissziós, amikor a görögökkel ment a Mesterhez.

Ezzel az Újszövetség befejezi az Andrásról szóló híradást. A hagyomány azonban többet is mond róla. Elmondja, hogy több országban is hirdette az Igét. Különösen jó szolgálatot végzett a barbárok (szkíták) között. Őket is Krisztushoz vezette. Nem tudjuk, hogy munkájának a híre hogyan terjedt el. (Meglépő, hogy ő lett Oroszország védőszentje.)

András Skóciában is járt. Ez a hagyomány érdekes számunkra. Skóciában van egy város: St. Andrews, melyet róla neveztek el. A hagyomány szerint a városnak ő volt az első püspöke. 227-ben Constantin császár földi maradványait Konstantinápolyba hozatta.

Görögországban, Patrasban halt mártírhalált. Azt kérte, hogy egy „X” alakú keresztre feszítsék meg, mert nem méltó arra, hogy olyan keresztben haljon meg, mint Ura. Ezt a keresztet hívták később andráskeresztnek. Úgy élt és halt meg, mint Jézus misszionáriusa.

* Dr. Sarkadi Nagy Pál: *A tanítványok*. Magyar Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest 1994.

Prédikációk újév ünnepére

Nagy Gábor
Gógánváralja

Az újesztendő újdonságai

Alapige: 1Királyok 18,30–39
Bibliaolvasás: 1János 2,1–8

Még mindig kezdő lelkipásztor vagyok, de amikor még inkább az voltam, úgy gondoltam, hogy jó, ha mindig tudok valami újat mondani. Úgy éreztem, az emberek az újat várják, valami újat akarnak hallani. Idegenkedtem az olyan alapigéktől, mint például a tékozló fiú története, mert úgy éreztem, arról már annyian prédikáltak, hogy képtelenség újat mondani róla.

Ma már úgy gondolom, hogy az új az, amit Isten Szentlelke mond nekem és másnak, s Ő tud mindig újat mondani akár az irgalmas samaritanus története alapján, akár a tékozló fiú története alapján. Ennek az esztendőnek az elején azért imádkozunk, hogy Isten adjon nekünk minél több ilyen újdonságot – az Ő Lelke által!

Illés története ismerős a legtöbb ember számára – az újdonság tehát nem abban rejlik, hogy most hallod először, hanem sokkal inkább abban, ha Isten üzenete ma beépül az életedbe. Ehhez először fedezzük fel a hasonlóságokat Illés kora és a mi világunk között.

Ma is gyakran csak a hitvalló ősök hitehagyott utódaival találjuk szembe magunkat, a kétfelé sántikálók tömegének kell Igét hirdetni, vagy épp azoknak, akik a Baál-kultusz minden csínját-bínját ismerik, de egyre kevésbé azt az Istent, aki az Ábrahámé, az Izsáké, a Jákóbé, aki kihozta nemcsak elődeinket, hanem minket is kihozott az egyiptomi rabságból, aki törvényt, országot és életet adott.

Bibliás ősök sírja fölött állva, templomépítő, hűséges presbiter vagy épp kórustag elődökre emlékezve tapasztaljuk azt, hogy nem talál e nép önmagára, nem fontos a templom és az iskola, a nyelv, a hit.

1. A felolvasott Ige azzal kezdődik, hogy miután a 450 Baál próféta hiába próbálkozik, Illés azt mondja a népnek: „Jöjjetek énhozzám!”

Nagy baj az, ha leragadunk annak példázásánál, hogy mivé lett Isten választott népe, mivé lett erdélyi reformátusságunk, mivé lettek falvaink és gyülekezeteink. Nagy baj az, ha siránkozunk csupán, vagy csak a múlt dicsőségét emlegetjük. Jó példa erre a magyar foci – Puskás már meghalt, az aranycsapat dicsősége a múlt, de sokan jobban örvendének, ha jól a mai válogatott focizna.

Illés nem a dicső múltat és a siralmas jelent ossza és szorozza, hanem a csalódottakat, a kiábrándultakat, a másfelé is sántikálókat hívja magához. Hányszor hallottuk Jézus ajkáról ugyanezt a felhívást! De vajon mondjuk-e? Egymásnak, a mai megkeseredetteknek, kétfelé sántikálóknak, a mai világ csalódottainak, az elpártolóknak, a kételkedőknek? Hisz ez lenne a mi feladatunk!

2. Illés köré odasereglik a nép, s figyeljük csak meg, mit tesz Illés? Új oltárt épít!

De valóban új ez az oltár? Nem teljesen, mert Illés visszaépít valami régit, valami elfelejtettet, a régi tradíció szerint, a régi mintájára. Nagyon-nagyon fontos ez! Igen, ez az új oltár a régi kövekből, a régi mása.

Az emberek közt mozogva azt lehet észrevenni, hogy az új generációk elvetik a régit. Különösen így van ez a hit területén, de ez mindig is így volt. Sokan elfelejtik, hogy amikor ők voltak fiatalok, ugyanezt tették, vagy sokan nem tudják ezt elképzelni, hogy

bizony ez minden generáció sajátossága. Van ennek létjogosultsága, hisz így lehet fejlődés minden téren, még a hit területén is. Azonban próbálja meg valaki letagadni szüleit, nagyszüleit, testvéreit – nem fog menni. Van, amikor igenis ragaszkodni kell a régihez. Nem lehet keresztyén lenni Isten Igéje nélkül, nem lehet senki hívő ember templomlátogatás, gyülekezethez tartozás nélkül, nem lehet buzgó reformátusnak lenni Kálvin nélkül és a Heidelbergi Káté nélkül. Illés elkészíti az új oltárt a régi helyén, a régi kövekből, a régi szimbólumok jelentését megőrizve. Most kicsit visszakanyarodok az igehirdetés elejére: nem kell feltétlenül újat mondani, hanem a régit kell újból és újból elmondani. Biztos, hogy Illés nem pontosan ugyanoda tette és ugyanúgy rakta a köveket, ahogy azok valamikor voltak – új volt az oltár és mégis régi. Új az evangélium, kicsit másképp hangzik –, de a régi kell hogy legyen, ugyanannak kell lennie, amit Jézus mondott, amit Pál, Péter, János hirdetett.

3. Illés tehát a múltra építi fel a jelen oltárát. Érdekes azonban ennek az oltárnak a sorsa. Megsemmisül az oltár az Úr tűzében, eltűnik a kő is, a fa is, az áldozati állat is, a víz is, még a por is. Eltűnik az oltár, de ott vannak az égő szívek.

Ma vannak templomaink, imaházaink, ravatalozóink, konferenciatermeink, gyülekezeti házaink stb. – de vannak-e égő szívű református embereink? Vannak, de én mégis azt mondom, hogy odaadnám épületeinket egy égő szívű erdélyi reformátusságért. Az Újszövetségben is arról olvassuk, hogy az oltár eltűnik, mert csak egy darabig van annak szerepe – amíg hitre nem jut a nép Illés történetében, amíg Jézus Krisztus be nem mutatja az Ő tökéletes áldozatát. Isten nem az oltárainkhoz ragaszkodik, hanem hozzánk – jó lenne, ha mi sem csupán az „oltárainkhoz”, hanem Őhöz ragaszkodnánk.

4. Illés imádságára is érdemes odafigyelni.

Azt mondhatnánk, hogy „Istenért imádkozik” – hogy a nép tudja meg ki az igaz Isten.

A népért imádkozik, hogy ne őt, a prófétát lássák csupán, hanem azt vegyék észre, hogy Isten fordította vissza szívüket.

Magáért imádkozik, hogy a sok hamis próféta között vegyék észre azt, hogy Ő az egyedüli igaz Isten szolgája.

Valószínűleg igaz a megállapítás, hogy a legtöbb ember imádsága nem ilyen. Túlsúlyban van a saját magunkért, szeretteinkért való könyörgés. Illéstől megtanulhatnánk úgy imádkozni magunkért, hogy közben a népért és Isten ügyéért is imádkozunk.

5. A felolvasott Ige úgy végződik, hogy Illés imádsága meghallgatásra talál. A nép leborul és kiált: Az Úr az Isten!

Mindkét mozzanat nagyon fontos, a leborulás is és a kiáltás is, és a kettő együtt teljes igazán. Meg kell vizsgálnunk, hogy a mi életünkben megvan-e mindkettő, vagy csak kiabálunk leborulás nélkül, vagy leborulunk kiáltás nélkül?

Most azonban egy más dologra hívnám fel a figyelmet. Ki mondja ki, hogy az Úr az Isten? Először Illés, azután a nép maga! Nem elég mások helyett kimondani valamit. Már a pszichológusok is tudják, hogy az a jó, ha a páciens maga tudja megfogalmazni a problémát, és maga mondja ki a megoldást. Azok, akik kétfelé sántikáltak kell kimondják: Ő az Úr! Mi legfennebb szerény eszközök lehetünk ebben a folyamatban.

Újév napja van – mi az újdonság?

Az, ami a régi – de amit Isten Szentlelke személyesen a tieddé tehet:

– Amikor te hallod a hívást, és elindulsz!

– Amikor a régre épül fel az új a te életedben!

– Amikor a te szíved fordul vissza az Úrhoz és ég oltár helyett!

– Amikor te is imádkozol Isten ügyéért s így magadért!

– Amikor te mondod ki: Te vagy az Isten, az én Istenem!

Ezt a régi-újdonságot adja meg Isten az újesztendőben mindenkinek! Ámen.

Újévre

Alapige: Prédikátor 3,12–15

Bibliaolvasás: Prédikátor 3,1–8

Karácsony, újév közeledtével sokszorosára növekszik a postai forgalom. Talán még azoknak a rokonoknak, ismerősöknek is szoktunk írni, akikkel amúgy év közben elég keveset értekezünk. S hogy mit tartalmaznak ezek a képeslapok? – mindannyian tudjuk. Áldásokat, jókívánságokat, tanácsokat – melyektől mind-mind azt reméljük, hogy boldogabb, sikeresebb lesz az új esztendőnk, mint amilyen a tavalyi volt, vagy legalábbis nem lesz rosszabb!

Nos, Isten is küld nekünk így az új esztendő elején egy levelet, pár sort. Figyeljük csak meg, hogy mi áll benne!

Először is azt üzeni, hogy:

Az időnek Ura van. Hogy Ő maga az idő Ura. Hogy miért fontos ezt újra meg újra tudatosítani magunkban? Azért, mert figyeljük csak meg, hogy milyen sok ember gondolkodik úgy – néha talán még mi is –, hogy: *életünk a Sors kezében van. Amit a Sors ránk mért, azt vinni kell, és ezen nem változtathatunk se magunk, se a hit, de még Isten maga sem.* Ha belegondolunk, akkor ez egy nagyon sivár és kilátástalan „vallás” a Sors-vallás, és mégis sokan ebbe keresnek valamiféle kapaszkodót... Isten nekünk azonban egészen más kapaszkodót kínál. Azt üzeni a mi Igénken keresztül is: *gyermekem, ne félj, a te sorsod, a te időd, a te életed, a te új esztendő az én kezemben van. Nem a csillagokban van a te sorsod megírva, ne kutasd a különböző horoszkópokat, és ne félj tőlük, hisz a csillagok is az én kezemben vannak, azokat is én teremtettem. A csillagok sorsa is, a ti sorsotok is Tőlem függ!*

A *második* üzenete ennek az Igének az, hogy kétféle idő létezik, bár magyar nyelvünk mindkettőt ugyanúgy fordítja: IDŐ. De ha elolvassuk az eredeti, héber nyelven, akkor rájövünk, hogy itt valójában két időfogalomról van szó. Az első fogalom a zámán, görögül kronosz, ebből származik például a kronométer kifejezés. Ez az az idő, ami tőlünk független, ami hömpölyög, múlik, amiben mindig minden történik.

De van egy másik kifejezés is ebben az igerészben az időre: az ét, görögül kairosz. Ez az az idő, amit én magam megragadok, kihasználok, felhasználok, a személyes idő. A mai ember szinte az idő rabszolgája. Mindenféle modern eszközeink vannak, melyek megkönnyítik az életet, gyorsítják a mosást, főzést, utazást, kommunikációt, mégis alig van időnk, vagy legalábbis sokkal kevesebb időnk van, mint a régieknek, akiknek pedig nem volt se mobiltelefonjuk, se repülőgéptük, se mikrohullámú sütőjük.

*Vigyázzatok, mondja a Szentírás egyik helyen, mert az idők gonoszak, azaz nagyon becsapós, mint a hógyó, amit a kezünkbe szorítunk, lassan, de biztosan elolvad, eltűnik. Hányszor mondjuk családtagjainknak, gyermekünknek, társunknak, barátainknak, szüleinknek, testvérünknek: *hagyj most, nem érek rá, nem látod, hogy szinte meghalni sincs időm?* Sodor az idő, észre se vesszük és az idő rabszolgáivá válunk. Aztán eltelik az idő és lehet, hogy egy nap majd a gyermekünk fogja mondani nekünk: *hagyjál apa, anya, nem érek rátok.* Vagy a társunk, vagy a barátaink, és ott maradunk sok idővel, de majdnem egyedül. Ezért ha újévi fogadalmat teszünk, akkor fogadjuk meg, hogy ebben az évben a nagy, személytelen időből, a Kronoszról több időt fogunk kiszakítani személyes időre, élményekre, melyekre szeretteink mindig jó szívvel fognak visszaemlékezni. Mert ki emlékszik már arra, hogy milyen tárgyat kapott valamelyik családtagjától úgy*

15 évvel ezelőtt? De arra, hogy milyen jó volt együtt beszélgetni, elmenni szánkózni vagy kirándulni, vagy elmenni együtt templomba a szülőkkel, vagy milyen jó volt a nagymama süteménye, főzje, amit oly nagy szeretettel készített. Ezekre szinte egy életen keresztül emlékezni szoktunk. Az együtt töltött személyes időre.

Valaki egyszer azt mondta: „az idő kulcsa a szeretet”. Annak a számára van időm, akit szeretek. És ebben van valami mély igazság. Vonatkozik ez a munkánkra, valamelyik hobbinkra, szereteteinkre, de Istenre is. Mert a Vele való kapcsolatunkra is időt kell szánnunk. Ha nem szánunk reá semmi időt, vagy csak nagyon keveset, akkor egy kapcsolattól se várhatjuk azt, hogy jó legyen. Vajon ebben az új esztendőben mennyi időnk jut majd Reá? Mennyit akarunk Reá szánni? Kérjük az Urat, hogy az idén jobban tudjuk Őt szeretni és akkor több időnk is lesz számára. Hisz, amint már hallottuk: annak számára van időm, akit szeretek.

Végül a *harmadik* és utolsó üzenete ennek a mai Igének számunkra az, hogy az élet ellentétek feszültségéből áll: ültetés–kitépés, sírás–nevetés, szétszórás–összerakás, megkeresés–elvesztés, eltérés–megvarrás, szeretet–gyűlölet...

Ez a valóságos élet! Az ünnepi képeslapokon mindig boldog új évet szoktunk kívánni egymásnak. De pontosan tudjuk, nincs csupa örömelet, s az nem is volna élet. De igaz ennek a fordítottja is: nincs csupa bánatélet sem. Csak emberi élet van. És ez az emberi élet egyes, ilyen is, olyan is, ellentétek feszültségében telik.

S hogy mit hoz az új esztendő? Azt nem tudhatjuk és ez jó is így. Isten elzárta a jövőt a szemünk elől, mert ha hirtelen előre látnánk, hogy a következő tíz évben mi fog történni velünk, akkor beleroppannánk, nem bíránk ki se idegileg, se érzelmileg. Igaza volt Jézusnak a Hegyi Beszédben, hogy: „elég minden napnak a maga baja” Jövendők tehát, új esztendők ott van elrejtve Isten kezében, nem tudjuk, mit hoz, és mit visz el. De azt tudhatjuk, hogy nekünk mit kell belevinnünk. Például nem tudhatjuk háború vagy béke lesz-e ezen a világon vagy egyes országokban. A világ sorsa nem rajtam múlik. De az már inkább rajtam múlik, hogy az én életemben, családom életében háború lesz-e vagy béke ez új évben? Ezek a „kisebb” és mégis nagyon nagy dolgok, ezek rajtunk is múlnak. Ezt ránk bízta az Úr Isten.

Végül egy utolsó gondolat...

Sokszor csupán azt kérdezzük: Vajon mi lesz velem, mi lesz velünk az új évben? Próbáljuk most inkább úgy feltenni a kérdést: *Ki lesz velem az új esztendőben?* Jézus velünk akar lenni. Gondokban, bajokban, örömökből, próbákban. S ez dönti el leginkább, hogy milyen is lesz az új évünk. Hogy ketten leszünk, vagy főleg csak egyedül.

Induljunk hát együtt Vele, ahogy az énekünk is mondja:

„Vezess Jézusunk
S Veled indulunk.
Küzdelemre hív az élet,
Hadd kövessünk benne téged,
Míg majd szent kezed,
Mennybe fölvezet!”

Ámen.

(Köszönet dr. Gyökössy Endre gondolataiért.)

Vasárnapi prédikációk

Gáspár István
Székelytompá

Az Urat áldjátok

Alapige: Zsoltárok 103,1–4
Bibliaolvasás: Zsoltárok 103,1–14

Most az új esztendő első napjaiban, heteiben még magunkkal hordjuk az elmúlt év gondjait és örömeit. Azért beszélek először a gondokról, mert általában azok az események jutnak előbb eszünkbe, amelyek megpróbálták minket testileg, lelkileg, vagy épenséggel anyagilag. De hála Istennek ezeken túlvagyunk – mondjuk –, és Ady Endrével együtt valljuk:

„Üldöztetésimben kellettél
S kerestelek bús-szilajon

[...]

S hányattatom, miként a sáska,
Mert csak Tenéked van erőd
S mert nem láttam régen előbb:
Nem szabad hinni senki másba.”

(Ady Endre: *Istenhez hanyatló árnyék*)

Jó, ha rádöbbenünk, hogy Isten mellettünk volt és senki másban nem szabad hinned. Jó, ha megtapasztaltuk az Ő segítségét, és a zsoltárossal együtt tudjuk mondani: „Áldjad én lelkem az Urat” Jó úgy indulni, azzal a bizalommal, hogy az Úr minden léptemet ismeri és követi.

De ki az, akinek annyira tele van a lelke, akit annyira megkímélt az immár mögöttünk álló esztendő, hogy elemi erővel, fenntartás nélkül tör ki belőle a kiáltás vagy csendes óhaj: „Áldjad én lelkem az Urat”. Általában úgy vagyunk, hogy a lelkünk nem a hálával, a köszönettel van tele, nem Isten kegyelmére emlékezünk, hanem a minket ért sértések, bántások uralják gondolatainkat. Sajnáljuk magunkat. Nem azért adok hálát, hogy Isten bizonyos dolgoktól megóvott, vagy a bajokban megsegített, hanem azt leltározom, hogy mennyi minden történt velem. Ilyenkor feltevődik a kérdés, hogy ilyen lelkülettel tudom-e, akarom-e áldani Őt? Ez döntő kérdése nemcsak ennek az órának, hanem egész életemnek. Nem ember teszi fel nekünk ezt a kérdést, hanem a Teremtő és Gondviselő Atya intézi hozzánk.

Az áldás, a dicsőítés, a magasztalás nem ismeretlen előttünk. Áldani szoktuk szüleinket, akiknek Isten után köszönhetjük az életünket, akik támogattak vagy támogatnak szükségünkben, gyöngeségeinkben. Áldani szoktuk azokat, akik árvaságunkban, magányos elhagyatottságunkban mellénk álltak, könnyörültek rajtunk, sebeket kötöztek, vigasztaltak a nyomorúság idején.

Míndezekre rámondhatjuk az ősi ír áldást:

„Legyen előtted mindig út,
Fújjon mindig hátad mögül a szél,
Az eső puhán essen földeidre,

A nap melegen süsse arcodat,
S amíg újra találkozunk,
Hordozzon tenyerén az Isten.”

Az Úr nem akar elvonnai minket attól, hogy ne mondjunk áldást azokra, akiknek segítségét megtapasztaltuk az élet vívódásai között. Ő nem akarja, hogy szüleink, ismerőseink, jótevőink iránt ne mutassunk őszinte hálát, és ne mondjuk a költővel együtt: „Áldja meg az Isten mind a két kezével”

Nem von el tehát az emberek iránti hálától, mégis az esztendő elején ezt az Igét adja szánkba: „Áldjad én lelkem az Urat”. Tehát nem apánkat, anyánkat, jótevőinket, mégcsak nem is egyházunkat, hanem az Urat kell áldani. Mi megszoktuk, hogy Istentől mindig csak kérünk, mert hozzá mindig lehet fordulni, de általában megfélemlünk a köszönetről, a háláról. Mennyei Atyánk úgy akar elindítani az új esztendőben, hogy először tekintünk vissza az áldásokra, amelyeket az elmúlt évben adott. Ezért Őt kell áldanunk, aki valóban Úr a mi sorsunk felett, akinek esztendeit nem lehet megszámlálni, akinél nincsen óév és újév. Nem szabad azonban szem elől téveszteni azt a tényt, hogy nem a mi Atyánknak van szüksége a hálára, az áldásra, hanem a mi lelkünknek. Csak az tud áldani, akinek lelkében béke, megelégedés, Isten iránti hála és köszönet van. Az az ember boldog, kiegyensúlyozott, megbékélt.

Ady Endre *Az Idő rostájában* című versében így fogalmaz ezzel kapcsolatban:

„Az Úr, az Idő áll örökké,
De elmúlnak a renyhe népek,
S velük együtt a tiszta Lóthok.”

Tehát a költő is vallja, hogy minden mulandó, csak az Úr örökkévaló. Mi azt is tudjuk, hogy Ő nem egy a többiek között, akit tetszés szerint mellőzni lehet.

Az Urat kell áldani, aki Jézus Krisztusban szolgai formát vett fel, közel jött hozzánk, földre szállt a mi szegénységünk közé, hogy mi meggazdagodjunk. Erről az Úrról mondja a zoltáros, hogy szent az Ő neve. Mi tudunk arról, hogy a katolikus egyház sok embert halála után szentté nyilvánított. Arról is tanultunk, hogy a történelem folyamán volt szent háború, vagy egyesek beszélnek ma is szent célról. Most pedig látjuk, hogy nincsen más szent, csak egyedül Isten. Éppen ezért csak Őt kell dicsőítenünk, imádnunk, áldanunk. Valóban ezt tesszük minden istentisztelet alkalmával, amikor együtt énekelünk, imádkozunk, és ez jól is van így, mert az ajkak fejezik ki a szív gondolatát. Szól azonban a figyelmeztetés, hogy ez ne csak megszokás legyen, hanem szívünk mélyéről származzanak a szavak, amelyeket kimondunk, és lássuk be, hogy Ő az Úr, mi pedig szolgák vagyunk. Ezt a közvetlenséget és szívbeliséget ápoljuk lelkünkben! Őszintén tudjuk szeretni és áldani az Urat teljes szívünkkel, teljes lelkünkkel, teljes elménkkel, és ne feledjük, hogy erre az áldásra nem neki van szüksége, hanem nekünk! Áldjuk Őt, mert ha elhallgatnak az ajkak és elnémul szívünk, akkor a kövek fognak megszólalni!

Miért áldjuk az Urat – kérdezheti bárki. Jótéteményeiért. Mindazért, ami jót tett velünk és szereteteinkkel. Ha az igehirdetés elején arról beszéltünk, hogy általában azok az események jutnak eszünkbe ilyenkor, amelyek megpróbálták minket, most azt kell mondanunk, hogy meg kell látnunk az örömet, a boldogságot is, azaz a jótéteményeket, melyeket velünk cselekedett az Úr.

Áldjuk azért, mert megtartotta életünket, s amíg sokan elköltöztek közülünk, mi megértük az új esztendő!

Áldjuk, mert az elmúlt évben bő termést adott számunkra. A földműves ember számára mindig ez volt az egyik legnagyobb áldás, hogy aztán az új esztendőben kívánhasanak egymásnak bort, búzát, békességet!

Áldjuk azért, mert vasárnapról vasárnapra megszólított az Igén keresztül, éreztük közellétét, éreztük azt a biztonságot, melyet csak Ő nyújthat nekünk, és megnyugvással önthettük ki szívünket előtte!

Áldjuk azért, mert megtanított szeretni, türelmesnek lenni, és arra, hogy tiszteljük, becsüljük és értékeljük egymást!

De áldjuk azért is, mert a nehézségek, próbák, szenvedések között, vagy éppenséggel gyászunkban, a koporsó mellett velünk volt, kinyújtotta kezét, megsimogatott, átölelt, megnyugtattot!

Áldjuk az Urat a legnagyobb jótéteményéért, mert megbocsátotta bűneinket, azokat a vétkeket, amelyek állandóan fenyegetnek minket!

De vajon hullatjuk-e a bűnbánat könnyeit, ha arra gondolunk, hogy hívó szavának sokszor nem engedelmeskedtünk? Hiába hívott a haragszó által, mi más irányba mentünk. Hiába akart gyógyítani, bekötözni lelki sebeinket, nem vettük igénybe segítségét, mert csak a magunk erejében bízunk.

Isten mindezért mégsem haragszik, hanem megbocsát az ilyen tékozló fiaknak, és ítélet helyett elfogad, visszafogad és gyógyítását adja nekünk.

Láttál-e már beteg embert, akiről tán az orvosok is lemondtak, de csodálatos módon meggyógyult és új erővel indult tovább az élet útján? Ilyen a keresztyén ember. Megtisztult bűneitől, amelyek megkötözték, és szabadon, frissen halad előre az élet ösvényén, mondván szüntelen: „Áldjad lelkem az Urat!”

De mondhatná, kérdezhetné valaki, hogy ha Isten szereti az embert és jótéteményeivel megajándékozza, miért van a halál? Jogos a kérdés, hiszen mindannyiunkat aggaszt és rémít a halál gondolata, küzdünk ellene a magunk módján. Valahol életünk derekán megváltoztatjuk éttrendünket, jobban odafigyelünk egészségünkre, próbáljuk megelőzni a betegséget, vagy rendszeresen szedjük a gyógyszert, hogy életünket meghosszabbítsuk. Mindenki próbál védekezni a halállal szemben, de egyszer megtorpannak előtte a legerősebbek, a legbátrabbak is. De az igazi halál az, amikor az ember úgy költözik el, hogy a földi életben nem találkozott Istennel, mert mindig kerülte ezt a találkozást.

Isten nem ezt akarja, hanem azt, hogy ne rettegjünk a haláltól, és most közelebről ne féljünk attól, amit hoz az új esztendő. Ha pedig az Ő akarata szerint el is kell távoznunk, az igazi halál helyett irgalommal és kegyelemmel koronáz meg minket.

Minden ember koronáért, elismerésért fut és ezt várja az élettől. Egyesek nagyobbra vágnak, mások megelégednek a kisebbel, de mindkettő mulandó. Isten pedig a legdicsőbb, a hervadhatatlan koronát ajánlja fel, amely mellett értéktelen minden földi korona, és eltörlőd minden földi hatalom. És mindezt ingyen kínálja, csak fogadjuk el!

Tehát Isten újból megadja a választási lehetőséget, mint az első emberpárnak. Van, aki rosszul dönt, visszautasítja, mert más földi célok után futkos. De aki Krisztus keresztje alatt megtapasztalta bűneinek bocsánatát, az fején hordozza az irgalmasság koronáját. Aki Krisztus zászlaja alá sorakozik, az meglátja az elmúlt év örömeit, ajándékait, áldásait, nem fél attól, hogy vajon mit hoz a jövő, hanem az esztendő utolsó és első napján egyaránt mondhatja a zsoltárossal együtt: „Áldjad én lelkem az Urat, és egész bensőm az Ő szent nevéért!” Ámen.

Íme, az Isten Báránya...

Alapige: János 1,29

Bibliaolvasás: Ézsaiás 52,13–53,1–12

Az ígénket megelőző rész egy, a szívet-lelket megörvendeztető eseményről ad hírt. Keresztelő Jánosnak beteljesedik az álma, munkáját csodás siker koronázza. Ugyebár, sokan szeretnének átélni az ő örömét? Nagyon szeretnének, ha a mi fáradozásunk sem lenne hiábavaló. De ennek megvan a maga titka. Ezt a titkot nyitja meg számunkra Keresztelő János története. Ő kiáltó szó a pusztában. Beszéde, prédikációja azonban nem volt pusztába kiáltott szó, falra hányt borsó.

Mielőtt elhangzott volna Keresztelő János ajkáról ez a nagyon rövid, de igencsak sokatmondó mondat, az alapigénk háta mögött egy mozgalmas, nehéz, fárasztó nap volt. Hosszú ideje ott van a Jordán partján a maga egyszerű öltözetében, bőrvövel átkötött teveszőr köntösben, lábán egyszerű saruval, de szájában annál ékeőbb és élesebb prédikációval. Ezt hallgatni, és személyét látni Jeruzsálemből, Júdeából és a Jordán környékéről sokan jönnek hozzá. Az őt hallgató emberek között látható a farizeusoknak és a szadduceusoknak sokasága, de vannak ott vámszedők és katonák is. Hallgatva Keresztelő Jánosnak a kérdésekre adott válaszát, egyesekben megfogalmazódik a gondolat: „Vajon nem ő-e a Krisztus? (Lk 3,15) Ez a gondolat nem csak a fejekben van, mert a papokból és lévitákból álló küldöttség felteszi a kérdést Keresztelő Jánosnak: „Kicsoda vagy te?” De ő elhárít magától minden olyan titulust, rangot, amely őt nem illeti. Alázata, hivatástudata nem engedi meg, hogy őt olyannak a sorába állítsák, aki nálánál nagyobb. Keresztelő János nem esik kísértésbe. Ő, bár ez a lelkület töltene be sok mai embert is! Mert bizony hajlandók vagyunk azokat a nekünk tulajdonított dolgokat, amelyek negatív előjelűek, gyorsan és hevesen elhárítani magunktól. Úgy érezzük, hogy ezek gátolnak az érvényesülésben, a ranglétrán való előbbre jutásban. Gyakran „a támadás a legjobb védekezés” módszerével is élünk. De képesek vagyunk „fűrödni” abban, ami felemel, ami tekintélyünket erősíti, az emberek előtt nagyobbá tesz. Az emberek hízelkedését sem utasítjuk vissza. Sok embert tesz a „tituluskórság” fennhéjázóvá, gőgössé és nem megközelíthetővé, nem elérhetővé. Hiányzik belőlünk a Keresztelő János alázata!

Sokaknak és sokszor felteszik a Keresztelő Jánosnak szegzett kérdést: „Kicsoda vagy te?” Nem egyszer hasít bele önmagunkba is a súlyos kérdés: Kicsoda vagyok tulajdonképpen én? Tudunk-e bár egy kicsit is Keresztelő Jánoshoz hasonlítani? Ő csak „vox clementis in deserto” De van neki valami nagyon fontos kiáltanivalója a hozzáménőkhöz! Van-e nekünk mondanivalónk a mellettünk levők számára? Elhallgatunk mindent? Becsukjuk minden előtt a szemünket?

Sok otthonba kellene bekopogatni és megkérdezni: kicsoda vagy, mint szülő? Szemmel kíséred-e gyermeked lépteit? Fontos-e számodra, hogy milyen helyre jár, kinek a társasága határozza meg gondolkodását, beszédét és tetteit? Nagyon nagy feladat hárul ma a szülőkre gyermekük Isten akarata szerinti nevelésében, irányításában, azért, hogy felelősségteljes, becsületes tagjai legyenek nemzetünknek, gyűlkezetünknek.

Keresztelő János választ adott a neki szegzett kérdésre: „Én kiáltó szó vagyok a pusztában!” Belekiáltja e világba: „A fejsze immár a fák gyökerére vettetett. Azért min-

den fa, amely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik, és tűzre vettetik... teremjetekek megteréshez illő gyümölcsöket.” Keresztelő János nem akar több lenni, mint amire Isten elhívta. De teljesen az akar lenni. Ezt a küldetést és nem valami mást tölt be. Ebből nem enged. Ezért életét adja. Vállaljuk-e mi ilyen határozottan az Istentől kapott küldetésünket? Megtiszteltetés, de nagy elkötelezettséggel jár Isten megbízottjának lenni. A megbízó Urunk nem hagyja jutalom nélkül azokat, akik teljesítik az Ő akaratát.

Keresztelő Jánosnak másnap a legcsodálatosabb élményben, örömben van része. Meglátja a feléje közeledő Jézust. Meglátja azt, akiért ő született, akiről eddig vallomást tett. Nagy alázattal és csodálatos hitvallással hívja fel a körülötte levők figyelmét: „Íme, az Isten ama báránya, aki elveszi a világ bűneit!” Íme, azt jelenti, hogy itt van közöttetek, közöttünk. Ő közénk jött, hozzánk hasonlónak lett, kivéve a bűnt. Az ott levő sokaságnak észre kell venni, hogy a Jézusra mutató kézmozdulattal és hitvallással nem ő, hanem Jézus uralja ott a képet. Ő van most a központban. Reá kell figyelni. Adja meg a jó Isten minden Jézust várónak és az Ő útját készítőknek azt a boldogságot és élményt, amilyen a Keresztelő Jánosé volt. Az Ő Jézus útját készítő szolgálata nem volt hiábavaló. Jézus nem sokáig váratt magára. Mindnyájunknak mondja: „Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek, ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, ahhoz bemegyek, és vele vacsorálok és ő envelem.”

Testvéreim! Legyetek ilyen Jézusra mutató szolgálói mindazok számára, akik mellettetek vannak. Ő, milyen sokan vannak, akik másra figyelnek! Ő, mostanság mily sok mindennel próbálják elterelni figyelmünket Jézusról. Te pedig, testvérem, mondd: „Jöjj, királyom, Jézusom! Szívem, íme, megnyitom. A gonosztól óvj te meg, Meg ne rontson engemet.” (MRÉ 467) Egyszer el fog jönni az a nap is, amikor Jézus „eljön a felhőkkel, és minden szem meglátja őt, még akik őt általszegeztek is” (Jel 1,7). Az egyháznak minden szolgálata akkor igazi és eredményes, ha ki nem marad belőle a Jézusra való mutató.

Jézus meglátása és közelsége szép bizonyágtételre indítja Keresztelő Jánost. Az, aki eddig is oly sok meghatót tudott prédikálni Jézusról, hogyan maradna néma most, amikor szemtől szembe áll Vele? Te se maradj néma, testvérem, itt az istentiszteleten, ahol Igéje és Szentleke által jelen van Jézus. Kapcsolódj be az énekeddel és imádsággal az Ő magasztalásába. Legyen számodra is drága az a név, amely oly gyakran előfordul a Bibliában: Isten Báránya.

Keresztelő János ebben a kedves és szép hasonlatban, hogy bárány, sokkal nagyobb örömhírt közöl, mint amit eddig a zsidók a báránnyal kapcsolatban hallottak és tudtak. Mindenki előtt ismerős volt az Egyiptomból való szabadulás története. Tudták, hogy a bárány vérével bekent ajtó mögött a ház minden lakója életben maradt. Az öldöklés anyala csak ott árthatott, ahol ez a jel hiányzott. Fogadjátok el, testvéreim, Isten drága ajándékát, a felkínált jelet. A hívő család Isten Bárányának testének és vérének jegyeivel erősödik és tesz bizonyosságot hitéletéről. „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, él” – mondja az Úr Jézus.

A zsidók a szabadulásnak ezt a jelét, a páskabárány ünnepét megtartották örök rendtartás szerint. Ma talán azért van annyi ártás, békétlenség közöttünk, mert elhagytuk e rendtartást: az Isten által rendelt jel felhelyezését szívünk ajtajára. Ezért jön be a szívbe az ártó, a jót megöldöklő erő.

Ama földi bárány vére csak Izráel népe számára jelentett megmenekülést, életet, de Istennek Báránya, akire a mai Ige mutat, az egész világnak ad életet, hogy aki hisz Őbenne, az el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

De Igénkben nem a világ életéről hallottunk, hanem a világ bűneiről. A bűn miatt a világ a halál hatalmába esett. Isten Báránya felemelte a világról ezt a súlyt, magára vette a bűn súlyát és következményét. A Bárány ezt vére és halála által vitte véghez.

A vétek elvlaszt Istentől, a bűn eltakarja Isten arcát előlünk (Ézs 59,2), de Isten Báránya megsebesítettett a mi bűneinkért, keresztfán kiömlött vére által skarlátpiros bűn-
im hófehérek lesznek. Így szerezte meg Ő a békességet Istennel. Általa kiálthatom:
Abbá, Atyám.

Amikor Józseffel, az ácsmesterrel az angyal közli, hogy a Máriától születendő
gyermek szabadítja meg az Ő népét annak bűneiből, akkor József készséggel teljesíti
Isten akaratát, és feleségét, akit titkon el akart bocsátani, magához veszi. Bár indítana
benünket is Isten akaratának teljesítésére, a neki való engedelmességre a mai Igénk,
Keresztelő János szép bizonyágtétele Jézusról: „Íme, az Istennek ama báránya, aki el-
veszi a világ bűneit!”

Két megható újtestamentumi történet igazolja, hogy Isten Bárányának van hatalma a
bűnök elvételére, megbocsátásra. A gutautótt embernek és az őt vivőknek hitét látva,
Jézus így szólt a beteghez: „Bízzál fiam! Megbocsáttattak néked a te bűneid.”

A farizeus Simon házánál vendégeskedő Jézus lábait megkenő bűnös asszony is
örömmel hallja az Úr szavát: „Neki sok bűne bocsáttatott meg, mert igen szeretett.”

Bár indítana bennünket az Ő bocsánata megbocsátásra, szeretetre!

Keresztelő János bizonyágtételét nemcsak az őt körülvevő farizeusok, sadduceusok,
katonák, zsidóknak sokasága hallotta, hanem az ő tanítványai közül is néhányan. Szívü-
ket annyira megragadta Isten Bárányának látása és az Ő hatalmáról szóló hír, hogy Jé-
zust követőkke, Jézus tanítványává lettek. Ők megtalálták a Messiást. Ez Keresztelő
János szolgálatának és bizonyágtételének szép gyümölcse.

Adja a jó Isten, hogy Jézus Krisztusról való bizonyágtételünknek eredménye le-
gyen, az igehallgatókból Krisztust követők, jó tanítványok legyenek. Amen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Saul felkenetése

Alapige: 1Sámuel 10,5–7

Bibliolvasás: 1Sámuel 10,1–7

Az új év első hetében vagyunk. Valahányszor átlépünk egy új év küszöbén, különös
izgalommal próbáljuk fürkészni a jövőt és Istentől kérdezni: mit szán nekünk ebben az
új évben? Igénk szerint egy ember életében egy rendkívül új kezdet jelentkezik. Kide-
rül, hogy nemcsak egy emberre, Saulra korlátozódik ez a különös fordulat, hanem ez az
új kezdet meghatározza egy egész nemzet életét. Isten választott népének életében egy
teljesen új korszak kezdődik, amikor királyt ad neki Saul személyében. Különös az a
mód, ahogy Isten elhívja Sault, a Kis fiát, az egyik legkisebb, a Benjámin törzse egyik
legkisebb családjának sarját Sámuel próféta által.

Úgy kezdődik ez a történet, hogy Saul apjának elvesznek a szamarai. Mivel az ókori
Keleten az ilyen jószágok a vagyon jó részét képezték, nagy veszteséget jelentett ez
Kisnek. Ezért elküldi a fiát, Sault és egy szolgát, hogy keressék meg az elcsatangolt
állatokat. Napokig keresik, sehol nem találják azokat, s egy adott pillanatban megkere-
szik a nézőt. Így nevezték ugyanis a prófétát, vagy látónak, aki, mint Isten embere, bele-
látott a dolgok mélyébe, a jövőbe s a titkokba. A próféta, Istent megkérdezve, sokszor
választ tudott adni az emberek nehéz kérdéseire. Sámuel próféta megmondta, hogy az
elveszett szamarak már megkerültek, otthon vannak, de az apja immár érettük aggódik.
Ezért hazaküldi őket. De búcsúzáskor megállítja Sault, hogy megmondja neki Isten be-
szédét. Isten embere négszemközt közli Saullal Isten tervét.

Ez ma is így történik. Ha Isten el akar hívni téged egy különös feladatra, ha gyermekévé akar választani, egy hatalmas fordulatot hozva az életedbe, hogy hirdessed az Ő hatalmas tetteit –, ezt úgy kezdi, hogy elküld hozzád valakit. Megszólít egy hívó gyermekén, vagy egy igehirdetésen át, vagy otthoni csenedben a Biblián keresztül, s egyszer csak fölizzik a szó, az isteni üzenet, s érzed, hogy belevési Isten szeretetének a tüze a te szíved hústáblájára az Igét.

Így tesz Sámuel Saullal; félrehívja, s azt mondja: állj meg, hogy megmondjam neked az Isten beszédét. Azért, hogy eljusson hozzád Isten szerelmes szava, előbb téged is megállít. Állj meg! Kinek kell ezt mondani? A nagy rohanásban levő embernek, aki állandó tülekedésben van. Gyakran éppen a lelki dolgokra vonatkozóan próbáljuk mentetgetni magunkat: nincs elég időnk ilyesmikre. Nincs időnk letúlni meghallgatni, mit közöl Isten velünk az Ő Igéjében. Olyan menetben vagyunk, hogy nem maradhatunk le a versenyfutásban. Meg kell teremtenünk az anyagi biztonságunkat – mondjuk gyakran. Nem könnyű az élet, egyre nagyobbak az igények, fel kell zárkóznunk a menethez –, ezek az önigazoló jelszavaink Isten előtt is.

Igen, valami különös, szinte démoni erejű törvény diktálja, hogy állj be te is a taposómalomba, és megállás nélkül hajtsd a létkereket. Itt azonban azt mondja a próféta Saulnak, a külső gondokkal bajlódó, az anyagi veszteségen bánkódó embernek: az elveszett szamarakért ne aggódj. Istennek sokkal nagyobb terve van veled, mintsem hogy csak számárkereséssel töltsd el életed drága idejét.

Megállapíthatjuk, hogy Saul engedelmes fiú volt. Amikor az apja elküldte az elveszett jószágok megkeresésére, engedelmesen elindult. Napokat töltött ezzel, mindhiába. Különös, hogy miközben ő ilyen veszendő jószágok keresésével tölti ifjúsága idejének egy részét, kiderül, hogy őt Isten keresi. Olyan jó lenne rájönnöd arra, hogy Isten téged is keres, akár a fiatalokat is.

Az ifjúság életét általában a keresés jellemzi. Keresitek a munkahelyet, a barátot, a társat, a helyeteket az életben. S eközben meg Isten keres titeket! A középnemzedék tagjait a rohanásuk közben keresi Isten: állj meg, mert Istennek beszéde van veled! Erre csak úgy érdemes reagálni, ahogy egykor az ifjú Sámuel a szent sátor éjjeli csendjében: „Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád”

Hadd idézzem egyik kedvenc költőm, Füle Lajos *Futás* című versét, ami nagyon talál ide. Három versszakban, három képben bontja ki mondanivalóját. Az első versszakban beszél a gyermekről, „*aki fut a labda után, leszeggett fejjel, tűzpirosan. Se hall, se lát, csak egyre rohan, gyönyörű szépen, balga bután, fut a gyermek a labda után.*” A második versszakban következik a második kép: „*fut az ember az élet után. Leszeggett fejjel gyötri magát, kincseit, csakhogy elérje. Kergeti álma, hajtja a vére. Kenyér gurul a lába előtt, vagyon gurul a vágya előtt, hírnév, dicsőség álma előtt. Rohan utánuk éveken át, száz utcán, téren, ezer veszélyen, millió isteni bánaton át. Gyönyörű szépen, s balga bután, fut az ember az élet után.*” *Fut az Isten az ember után* – kezdődik a harmadik kép. „*Mert mindent lát és szánja nagyon, guruló szívét csakhogy elérje. Hogy fut utána, hull bele vére. Ott fut az utcán, ott fut a téren, egész világon, sok ezer éven. Sok mérhetetlen, megérthetetlen, keresztre írott szenvedésen át, hulló Igével, kiontott vérrel, viszonzatlan mély szerelmével fut az Isten az ember után.*”

Így megy Sámuel, az Isten embere Saul után. Miután elmondja neki Isten beszédét, elveszi az olajos szelencét, a kis korsót és rátölti az illatot, szentelt olajat a Saul fejére. Saul bizonyára meglepődik ettől, hisz nagyon jól tudja, hogy eddig Izráel gyakorlatában csak a főpapot és a prófétát kenték meg ilyen illatos olajjal. Isten szolgálóiként ezek voltak a legelőkelőbb emberek, mintegy lelki-szellemi előjárói és vezetői a népnek. Eddig bírák voltak társadalmi vezető szerepben, Isten népe élén. De most olyan korszak kezdődik Izráelben, amikor Isten királyt ad a népének.

Saul különösen meglepődik, amikor éppen őt keni fel Isten embere királlyá. Nem úgy van-e, kérdezi Sámuel, hogy fejedelemmé kent fel az Úr téged az Ő öröksége felett? S amikor Saul megdöbbenve hallgatja ezt, kétely fut át a szívében a kicsinyesége s alkalmatlansága miatt. Később emiatt elbújik a beiktatás elől, annyira fél ettől a hatalmas megbízatástól. Újra meg kell keresni őt, s előhozni szinte fülön fogva, hogy álljon már az élre, hiszen Isten királlyá akarja tenni őt. Azért, hogy meggyőzze Isten Sault arról, hogy valóban nagy terve van vele, három különös jelt ad egymás után neki.

Érdekes, hogy a Szentírás tele van ilyen jelekkel. Annak idején, amikor Gedeont elhívja Isten, hogy megszabadítsa népét a filiszteusoktól, ő is jelt kér. Más esetekben is adott Isten jeleket arra nézve, hogy nagy terve van választottaival. Így járt Mózes is, amikor elhívta őt Isten, hogy kivezesse rabszolga népét Egyiptomból. Micsoda jelt mutatsz nekem? – kérdezte Mózes. Isten a Mózes kezében levő pásztorbotot kígyóvá változtatta, kezét leprássá tette, majd újból egészségesse.

Micsoda meggyőző jelek voltak ezek! Ilyenekre van szüksége minden bizonytalan-kodónak, kételkedőnek. Mit akar velem Isten? Mit súg a szívembe? Mit akar rám bízni? Miért nem vagy békén? Nem elég, ha jó pásztor vagy a juhaimnak? Nem elég, ha szamarak keresésével töltöm ifjúságom idejét? Nem elég, ha földi javakkal foglalkozom? A mi szívünk is inkább a kézzelfogható javakra vágyik. Isten azt mondja neked is: többre bízattál ennél.

Sámuel azt mondja Saulnak: Nemde fejedelemmé tett téged Isten az Ő öröksége felett? Tied az egész Izráel szolgálati lehetőségként. Nem érti ezt Saul. Hiszen ő a legkisebb törzs legkisebb családjához tartozik. Igen, de te király leszel Izráel felett, s minden a tied lesz – mondja neki Isten. Emlékszünk, mit mond Pál apostol a Róm 8,32-ben? „Mi módon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk?” Jézussal együtt mindent nekünk ígért Isten. Ez az a lelki királyság, amiről Péter apostol beszél. Vagy, ahogy egyik szép ének mondja: „Királyi gyermek vagyok én, van nekem koronám.” Igen, Isten uralmának a jeleit hordom magamon. Nem a gonosz uralmának a jeleit. Mert azok is láthatók. Nézz csak a tükörbe, amikor haragszol, amikor ideges vagy, amikor bosszúvágy fűt. Megriadsz magadtól. Ez a gonosz uralmának a jele. De, amikor az Isten békeességének a belső kisugárzását látja valaki rajtad, amikor az Isten szeretetétől csordul túl a szíved, amikor az alázat és a szelidség szavával tudod megszólítani a felebarátodat, ezek mind a Krisztus uralmának a jelei. Arról tanúskodnak ezek, hogy te királyi gyermek vagy. Nem földi uralmi eszközöket forgatsz a kezekben, s már nem akarod a másikat legyőzni és letiporni, mert a krisztusi királyság nem olyan, mint a világi uralom.

Nézzük meg, milyen jelekkel győzi meg Isten Sault. Most, amikor elmész tőlem, találkozni fogsz két emberrel a Ráhel sírja mellett, Benjámin határában – hallja Sámuel-től. Ők azt fogják mondani neked, hogy megtalálták a szamarakat, amelyek keresésére indultál, s íme, atyád felhagyott már a szamarak keresésével. Miattad aggódik immár, mondván, mit tegyek a fiamért? Találkozni fog Saul két emberrel, a Ráhel sírja mellett. Tudjuk, Ráhel volt Jákób kedvenc felesége. Útközben halt meg szülésben a második gyermeke, Benjámin érkezésekor. Ráhel sírjánál, Betlehem közelében találkozott Saul a két emberrel. Különös helyen hozza Saul tudomására ez a két ember, hogy vesse háta mögé a hétköznapi gondokat. Egy királynak nem illik aggódni apróságokért. Ha egyszer te királyi gyermek vagy, s a mindenség hatalmas Istene a te gazdád, a te atyád, akkor miért aggódnál a mindennapi kenyérért, ruháért, lakásért, vagy az egészségéért, a holnapi műtétért? Miért aggódnál gyermeked vizsgájáért, vagy munkahelyéért? Ha a királyok Királya a te atyád, akkor neked, királyi gyermeknek jól áll egyáltalán aggódni? Egy király udvarában élő gyermek aggódik-e azért, hogy holnap mit eszik? Aggódik-e a holnapi öltözetéért? Aggódik-e azért, hogy hol hajtsa le a fejét, amikor mindene meg-

van? Ez volt az első jel. Nem lehetsz királyi gyermek, ha te aggódsz holmi hétköznapi apró dolgokért!

A második jel: amikor onnan továbbmész, a Tábor tölgyfájához jutsz, három ember fog téged ott találni, akik Bételbe mennek fel Istenhez. Az egyik három kecskegidát visz, a másik három egész kenyeret, a harmadik egy tömlő bort. Azok békekessegesen köszöntenek téged, s két kenyeret adnak neked. Te vedd el azokat a kezükből. Ez a második jel.

A királyá kent Saul tehát továbbmegy, s elérkezik a Tábor tölgyfájához. A Tábor hegye ismerős a Szentírásból. Az Újszövetségben Jézus megdicsőülésének a helyszíne ez, ahol megnyílik az ég nemcsak Jézus fölött, hanem a három tanítvány, Péter, Jakab és János előtt is. Különös hely ez már az Ószövetségben is. Itt találkozik Saul három olyan emberrel, akik éppen Bételbe mennek fel az Istenhez, azaz a szent sátorba. Bétel neve azt jelenti magyarul: az Isten háza. Nos, három ember éppen az Isten házába igyekszik. Olyan emberek, akik ápolják az Istennel való közösséget. Ráadásul nem üres kézzel mennek, hanem a törvénynek eleget téve, visznek hálaáldozatot, égőáldozatra valót. Három kecskegidát, három kenyeret és egy tömlő bort. A három kenyérből Saulnak adnak két kenyeret. Ez lesz a második meggyőző jel Saul királyságára vonatkozóan. S ez minket is tanít.

Amikor Isten elindít téged a hit útján, amikor elhív téged, hogy Krisztus-királynak a gyermeke légy, amikor szent nemes feladatot bíz rád, akkor találkozol olyanokkal, akik már közösségben vannak Istennel. Olyanokkal, akiknek nem üres a kezük és nem üres a szívük. Olyanokkal, akik nagyon fontosnak tartják rendszeresen felmenni az Isten házába. Ez a közösségépítés. Amikor Isten újjáteremti az életedet, akkor nem hagy egyedül. Közösséget ajándékoz neked, s rájössz, sokan komolyan veszik az Istennel való kapcsolat ápolását. Akiknek nem üres a kezük és nem üres a szívük, sőt, akik szívesen adnak abból a kenyérből, ami már nekik van. Ráadásul bőségesen adnak, a háromból kettőt kap Saul.

Ismered-e azokat az embereket, akik ilyen kenyérosztogatással töltik életüket? Akiknek tele van a szívük az Isten kenyérével? Akik gazdagok a mennyei áldások sokaságától és osztogatnak? Te pedig vedd el engedelmesen, tanulj meg elfogadni! Ez is egy jel arra nézve, hogy te odatartozol az Isten megváltottainak a seregéhez.

Aztán, a harmadik jel az, hogy eljutsz az Isten hegyére. Amikor bemész a városba, a próféták seregével fogsz találkozni, akik a hegyről jönnek le. Előttük lant, dob, síp, hárfá lesz, és ők maguk prófétálnak. Amikor találkozol velük, akik énekelve jönnek le az Isten hegyéről, az Úrnak Lelke rád száll, velük együtt prófétálni fogsz és más emberré leszel. Ez a harmadik jel.

Vannak, akik már jönnek az Isten hegyéről lefelé. Ők már tudnak énekelni, mert tele a szívük Isten dicsőítésével, hálaadással. Kezükből lant, dob, síp, hárfá. Ők maguk is prófétálnak. Tudni kell ehhez azt, hogy Sámuel prófétaiskolát hozott létre Izraelben. Sámuel sok fiataalt összegyűjtött maga köré, akikből később prófétaalkü szolgálai lettek az Istennek. Igen, ma is tanulni kell Isten iskolájában. Prófétaalkü fiatalokra van szükség azért, hogy megtanulják az Istent dicsőíteni. Látsszék rajtad, kedves fiatal barátom, vagy idősebb testvérem, amikor hazamégy innen, hogy te az Isten hegyén jártál. Amikor végigvonulsz az utcán, ne a káromkodás és hangos beszéd hangozzék utánad, vagy a veszekedés, hanem sugározzon le valami mennyei rólad, hogy észrevegyék, hogy te az Istennel találkoztál.

Sámuel azt mondja Saulnak: amikor ezekkel a prófétaalkü emberekkel találkozol, majd te is közéjük kerülsz. Az Úr Lelke rád száll, velük együtt prófétálni fogsz, s más emberré leszel. Ez az utolsó, a legnyomósabb jel. A legelső az volt: vesd el a hétköznapi élet gondját, az aggodalmaskodást. Ne törődj külső veszteségeiddel. Amikor Jézus el-

hívta követésére a tanítványait, azok sok mindent ott hagytak: halászhálót, vámszedő asztalt, s megtanulták, hogy ezek miatt nem kell aggódni Jézus mellett, aki meg tudja sokasítani a kenyeret, a halat, aki a vizet is borrá tudja változtatni, aki be tudja terelni a halakat az üres hálóba.

Aztán figyelj a következő jelekre, amikor közösségbe akar beépíteni, s be akar tölteni a prófétaság lelkével, hogy más emberré légy. A királysághoz ugyanis más emberré kell lenni. Nem lehet király egy olyan ember, aki aggódik hétköznapi dolgok miatt! Nem lehet király olyan ember, aki nincs benne az Isten gyermekeinek a közösségében! Nem lehet király olyan ember Isten népének élén, akiben nem az Ő lelke lakik! Tudjuk, hogy később, amikor Saul elfordult Istentől, Ő visszavette tőle azt a lelket, amit most adott neki. Akkor pedig Saul elvesztette a királyságát.

Vigyázzunk hát ebben az új évben, nehogy elveszítsük Isten Lelkét. Nehogy visszavonja tőlünk az Ő hűségét. Hadd látsszék az, hogy más emberek vagyunk, mert menyeyei királyságra hívtunk el.

Lássuk csak, hogyan zárul ez a különös elhívás? Amikor e jelek beteljesednek rajtad, tedd meg magadért mindazt, ami csak kezed ügyébe esik, mert az Isten veled van – mondja Sámuel Saulnak. Igen, amikor Isten elhívásának különös jelei beteljesednek rajtunk, utána már tennivalónk akad. Mégpedig embereket bíz reánk Isten, akiket vezessünk az Ő útján. Azt mondja: tedd meg, ami kezed ügyébe esik, mert Isten veled van. Jól nézz körül, vedd észre miket, kiket bízott reád Isten ebben az új évben! Kikért kell imádkoznod, kiket kell meglátogatnod az új évben, kinek kell anyagi segítséget nyújtania, kivel kell leülnöd beszélgetni, kire kell időt szánnod, kivel kell törődnöd, kinek a könnyeit kell letörölnöd, kivel kell együtt örülnöd, kit kell vigasztalni! Tedd meg, mert az Isten veled van! Ez az új évi feladatunk, s ez nem kevés. De, ha Isten velünk van, mert Jézusban megígérte ezt, akkor az új esztendő új útján is felismerjük, mi a feladatunk. S nem fogunk vonakodni ettől, mert az Isten Lelke képessé tesz arra, hogy helyt álljunk, ahogy Saul is képessé tette arra, hogy Isten népének vezetője, királya legyen, mindaddig, amíg engedelmeskedett neki. Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor
Derecske, Magyarország

A tékozló fiú III.

„...ez a te fiad”

Lukács 15,25–32

Az Ige megértéséhez

Kálvin így summázza a példázat harmadik szakaszának üzenetét: „Ha azt akarjuk, hogy Isten fiai közé számítsanak bennünket, felebarátunk bűneit, melyeket Isten atyailag megbocsátott, testvéreileg meg kell nekünk is bocsátanunk.” Neked is ezt üzeni Jézus!

25. v. Az, hogy a nagyobbik fiú a mezőről jön haza, arra enged következtetni, hogy atyja nem nagy-, csupán középbirtokos. A ház közelébe érve „hallá a zenét és a táncot” – symphónia = összhang, zene. Néhány írásmagyarázó bőrdudát ért alatta, s így is fordítja. Mások valamely más hangszere, de semmi esetre sem bőrdudára gondolnak.

– choros = tánc, körtánc, de kórusban való éneklést is érthetünk alatta. Inkább ez utóbbi valószínűsíthető, hiszen a nagyobbik fiú akusztikailag először a zenét, és majd csak azután hallja a kórusban való éneklést.

26. v. A megszólított szolga itt nem doulos, hanem pais, mely fiatal, gyermekszolgát jelöl. Ő adja tudtul a mezőről hazaérkező nagyobbik fiúnak: „A te öcséd jött meg, és atyád... egészségben nyerte őt vissza.”

– ugiainó = egészségesnek lenni. Lukács korában az ugiainó ige és az ugiés = egészséges jelző túl az egészséges fizikai erőnléten „egészséges keresztyén” minősítést is jelentett (1Tim 1,10; 2Tim 4,3; Tít 1,9.13 stb.).

– apolambanó = visszakapni, visszanyerni. A Lukácsot követő évtizedekben átvitt értelemben is használták: újra felvenni, újra bevenni egy közösségbe, újra megtalálni.

28. v. A hír hallatán a nagyobbik fiú haragra gerjed. Orgizdomai = megharagudni. Az Ótestamentumban gyakran előfordul: „Sámuel pedig felháborodék, és kiálta az Úr-hoz egész éjszaka” (1Sám 15,11); „És bosszankodék Dávid, hogy az Úr ilyen romlássalrontotta meg Uzzát” (2Sám 6,8); „Te éretted, aki szaggatja lelkét haragjában” (Jób 18,4 stb.).

A apa kimegy (!) haragvó fia elé, és „kérlelé őt” Parakleó = kérlelni, azaz barátságosan szólni, szépen beszélni. Hogy miként kérlelte, azt nem tudjuk, de egy biztos, kérése sikertelen marad.

29. v. A kérést követően a nagyobbik fiú atyja szemére veti, hogy dacára annak, hogy annyi esztendőn át szolgált, és soha parancsolatát át nem hágtá, még egy kecskefiat sem kapott, hogy barátaival egy jót mulasson.

A douleó jelentése munka, azaz (rabszolg)szolgálat, alávetettség, alárendeltség. Atyjához való viszonyát nem a szeretet, inkább a kötelességtudás és kötelességteljesítés határozta meg. Úgy véli, hogy vele igazságtalanság történt. Míg öccse a messze vidéken atyja reá eső részét eltékozolta, addig ő itthon hűségesen megálta a helyét, soha, semmilyen rendkívüli igényt nem támasztott atyjával szemben, s míg atyja léha öccse tiszteletére hízott tulkot vágat, ő még egy kecskefiat sem „érdemlett”

30. v. Öccsét már nem tekinti testvérenek. Ő már csak „...ez a te fiad, ...aki paráznákkal emésztette fel a te vagyondat”. Az outos = ez, ugyanazt a megvetést fejezi ki,

mint a Mt 20,12; Lk 18,11; ApCsel 17,18. Testvértagadó kifejezése végtelenül lealacsonyító és megalázó. Katesthió = elpocsékolni, felzabálni, Károli fordításában fölemészteni.

31. v. *Megindító, ahogy ez az édesapa testvértagadó fiát Fiam!-nak szólítja. Teknon = gyermekem, én gyermekem, kedves fiam. De ő ettől sem hatódik meg, hanem szemére hányja, hogy a vele való élet- és vagyonközösségből neki még semmi előnye sem származott. Atyja erre így válaszol: kai panta ta ema sa estin = és mindenem a tied. Kijelentését két síkon is értelmezhetjük. A jog síkján azt jelenti, hogy immár te vagy az én egyetlen örökösöm, s mindenem felett te rendelkezel. Bár jog szerint a vagyon még az enyém, hiszen még élek, de felkínálom neked a felette való rendelkezés jogát. A szeretet és az érzelem síkján pedig azt jelenti, hogy ez a te otthonod, fiam, és itt minden hozzád tartozik. De amit mond, fiánál süket fülekre talál. A testvérgyűlölet, a vagyonféltés és az álsértettség süketté és vakká tesz.*

32. v. *Az apa hiába is szólítja fel az öccsét lealázóan címkéző nagyobbik fiát az együttörvendezésre. A euphrainomai = vigadozni, ünnepelni és a chairó, chairomai = örvendezni kifejezések fordított sorrendben gyakran előfordulnak a LXX-ban: „Örülj és vigadozz...” (Jóel 2,21.23; JSir 4,21; Eszt 9,17) Ez utóbbi helyen főnévi alakban.*

Prédikáció

...kimenvén, kérlelé őt

Kiről szól példázatunk harmadik része? Rólad és rólam. Te és én állunk ott a nagyobb fiú helyén, hiszen hasonló helyzetben hasonlóképpen viselkedünk. Miért botránkozol meg azon, hogy mennyei Atyád az Ő hazatérő tékozló gyermekeit éppúgy szereti, miként téged, aki egy életen át hűségesen kitarottál mellette, neki szolgáltál és engedelmeskedtél? Miért protestálsz és tiltakozol az ellen, amit Jézus mond ma neked: te vagy a nagyobb testvér? Azt állítod, hogy ez nem igaz, hogy te jó testvér vagy? Utána-kérdeztél? Vajon mi a mások véleménye rólad?

Egy alkalommal valaki arról áradozott egy szerzetesnek, hogy ő mennyire jó ember. „Javaim egy részét szétosztottam a szegények között. Hetente kétszer is meglátogatom a foglyokat és a beteget” – mondta öntelten. A szerzetes erre így válaszolt: „Látom, jó embernek tartod magad, de menj, és kérdezd meg a feleségedet, hogy mi a véleménye rólad, a gyermekedet, hogy mit gondol rólad, a rokonaidat, hogy mit várnak tőled, a szomszédjaidat, hogy egymás között mit mesélnek rólad, a munkatársaidat, hogy mit tartanak felőled. Ha megtetted, akkor gyere vissza hozzám, és akkor beszélj arról, hogy mennyire jó ember vagy.”

Valóban olyan jó testvére vagy öcsédnek, bátyádnak, lánytestvérednek? Ezért kikéred magadnak, hogy a nagyobb testvérhez hasonlítsanak? A történet szerint, amikor hazajött a nagyobbik fiú a mezőről, már távolról hallotta a zenét és a táncot, s a kicsi szolgától megtudta, hogy tékozló öccse jött haza, s tiszteletére atyja hizott tulkot vágatott és mulatságot rendezett, féktelen haragra gerjedt. „Én oda a lábamat be nem teszem, hazatérő csirkefogó öcsémet nem köszöntöm, a mulatságon, melyet atyám az ő tiszteletére rendezett, nem veszek részt, egy asztalhoz nem ülök azzal, aki atyám vagyonát paráználkával emésztette fel” – gondolhatta magában a nagyobbik fiú, majd később hangosan is kimondta. Tedd a kezed a szívedre! Te leülnél egy asztalhoz azokkal, akik viselkedésükkel a fél világot megbotránkoztatták, semmirekellőkkel, börtöntöltelékkel, prostituáltakkal? Derecskén egy nőten, züllött fiatalember saját szüleit rabolta ki. Börtönbe került. Azóta két lánytestvére és özvegy édesanyja feléje se néz, nemhogy egy asztalhoz ülnének vele. Jézus az ilyenekkel is egy asztalhoz ült, és ma is oda ül! Hiszen

nem az igazaknak és az egészségeseknek, hanem a bűnösöknek és a betegeknek van szükségük bűnbocsánatra és gyógyulásra.

Amikor meghallja az apa, hogy nagyobbik fia hazajött a mezőről, és féktelen haragjában nem óhajt egy asztalhoz ülni öccsével, *kimegy* elébe. Miként nemrég tékozló fiának, úgy megy elébe most nagyobb fiának, szinte elébe szalad. Mert mindkettőt egyformán szereti. Így megy, így fut elődbe is mennyei Atyád az Úr Jézus Krisztusban, egykor, az első karácsonykor és ma is. Benne a mennyországot hagyta oda, az örök mennyei vigasságot és örömet, kijött és kilépett belőle, emberré lett, testvéreddé lett, elődbe állt és elődbe áll ma is, és *kérlel*: gyere be, fiam, ülj az asztalomhoz, hazatért, megtért a te tékozló öcséd, akiről azt hittem, hogy meghalt, és feltámadott, akiről azt hittem, hogy elveszett, de megtaláltatott. Példázatunkban ma éppen hozzád *megy ki* mennyei Atyád, és éppen téged kérlel: vigadozz és örvendezz, mert a te testvéred hazajött, megtért, és neki is helye van az én országomban.

Bármennyire is fájdalmas kimondani és hallani, de te is ott állsz a nagyobb testvér helyén, aki hallod a „dárdió” hangjait, és a „kicsi szolgától”, az Úr igehirdető szolgáitól a hírt, hogy nagy az öröm a mennyekben egyetlen megtért bűnös miatt is. Ne mondd, hogy ez a te Atyád másoknak mindent elnéz, hogy majomszeretettel szeret, hogy puhány és gyenge. Tudd meg, hogy fensége és végtelen szeretete fölötté áll minden kicsinyes és siralmas emberi gyarlóságnak, féltékenységnek, irigységnek, beképzeltségnek és önteltségnek. Téged is rá akar beszélni. Szeretettel, barátsággal közeledik hozzád, a szívedhez szól. Az nem lehet, hogy szavára ne lágyuljon meg a lelked. Az képtelenség, hogy kérlelő szavait követve kemény, dacos és keserű szavakat vágj menyeyei Atyád fejéhez. A történetben bizonyára nem került volna sor a nagyobbik fiú féktelen haragjára, sem az atyai kérlelésre, ha az apa előbb a mezőre ment volna ki, s ott így szólt volna hozzá: „Gyere haza fiam, hazajött az öcséd. Beszéljük meg a dolgokat hármasban. Adjunk öcsédnek egy év türelmi időt, s ha jól viselkedik, ha bizonyít, ha azt látjuk, hogy valóban megbánta nagy és kárhozatos bűnét, és igazán megtért, akkor befogadjuk, akkor itt maradhat.” De Isten nem ilyen! Ő nem egyezkedik, Ő nem köt háttéralkut a nagyobb fiával, sem veled, sem másokkal, hogy megkegyelmezhet-e vagy sem. Ez az Ő szuverén joga. Minden bizonnyal, ha az apa háttéralkut kötött volna nagyobbik fiával öccse sorsát illetően, akkor az nem lett volna olyan kemény, szívtelen, részvétlen, és nem kérte volna magát, hogy ő is köszöntse már hazatérő, tékozló öccsét, hanem nyomban kilépett volna sáros vagy poros sarujából, fehér ünneplő ruhába öltözött volna, s bement volna az ünnepi lakomára. De ez az édesapa nem így közeledett a probléma megoldásához. Ő nem viselkedett igaztalanul, tapintatlanul, amikor előzetesen nem tanácskozta meg veled, hogy mi legyen a sorsa az öcskösnek, hogy visszafogadják-e vagy nem. Atyai kérlelése azért fulladt kudarcba, mert nagyobbik fia a maga testvérlázadását, testvértagadását teljesen jogosnak, megalapozottnak tekintette. Te is féltékeny vagy Atyád megbocsátó szeretetére tékozló testvéreid iránt? Nemde te is kizárólagos igényt tartasz erre a szeretetre? Fáj, hogy Isten a bűnösöket is szereti? S mert Istennek téged sem sikerült kiengesztelnie alaptalan sértődöttségedből, nem csoda, hogy bűnösök iránti szeretetére vak gyűlölettel válaszolsz, miként a farizeusok. Viseld el, s nyugodj bele abba, hogy Isten országa nemcsak a tiéd, aki hűségesen kitartottál menyeyei Atyád mellett, hanem a megtért bűnösöké is. Ezért inkább vigadozz és örülj!

...nékem soha nem adtál egy kecskefiat

Valósággal árad a nagyobbik fiúból az elégedetlenség, a keserűség, a csalódás. Atyja szemére hányja, hogy ő megkárosítva érzi magát. Dühében atyját nem is szólítja atyjának, ez a szép és drága megszólítás el sem hagyja az ajkát. Te sem szenvedtél kárt, amikor Atyád megbocsátott tékozló öcsédnek, amikor kegyelmébe visszafogadta azokat,

akik olyan sokáig távol voltak tőle, a messze vidéken. Az sem igaz, hogy téged is pórázon tartana mennyei Atyád, közben tékozló öcsédet szabadjára engedi. Jézus neked is mondja, hogy mindent neked adott, hogy mindene a tiéd, hogy örökös vagy, a mennyei hajlék örököse. Tudod, mi a bűnöd? Az, hogy nem hallgatsz atyádra a szeretet fülével, hogy nem nézel tékozló testvéredre a szeretet szemével.

Ímé, ennyi esztendőtlől fogva szolgálok néked... Egy életen át tisztességesen dolgoztál, sőt robotoltál, s „ez a te fiad”, aki egész életét végigtekeregte, bár megtért, szintén ott fog ülni a menny gazdagon megterített asztala mellett? „Már megbocsáss, Uram, de helyes ez, igazságos ez?” – kérdezheted. Te is mérleget készítesz, és a teljesítményedre hivatkozol? (Lk 18,19 skk.) Úgy érzed, hogy kár volt robotolni? Sejtetted, hogy így lesz? Hogy eltékozlottad az éveidet, hogy sok mindenért kár volt, hogy sehol semmi? A másik dőzsölt, s Atyád mégis átöleli őt? Szeretted volna te is valami mást? Nem csak szolgálni, de legalább „egy kecskefiút”, hogy a cimboráiddal egy jót mulass? Azt várod, hogy mennyei elismerésben, vállveregetésben részesülj? Az elvégzett munka felhánytorgatásával emelsz kifogást Atyád szeretetével szemben? Nagyobbik fiúként te sem látsz semmit abból, ahogy tékozló testvéred megbánta bűneit, hogy megváltozott, miként azt sem, hogy a messze vidéken, távol Istentől eltöltött idő alatt milyen mélyre süllyedt, hogy mennyit szenvedett, hogy emberi méltóságából jottányi sem maradt? És magára találásából, megtéréséből sem láttál meg semmit? Ez az oka annak, hogy a nagyobbik testvér amiatt panaszkodik, hogy atyja iránta sohasem volt olyan nagyvonalú, mint most öccse iránt. S miközben öccse vádolójaként áll atyja előtt, saját atyjának vádolójává válik, akinek jóságát igazságtalanságnak véli.

soha parancsolatodat át nem hágtam... Lehet, hogy te is mindig csak hallgattál, a szádát sohasem tátottad ki. Mindig szebbet és jobbat akartál, és előre tudtad, hogy a végén mégis így lesz, hogy ez fog kisülni belőle, az, hogy Atyád éppúgy szereti tékozló testvéredet, mint téged: Hát igazságos ez? Milyen szomorú képet látunk magunk előtt: az apa csak nézi és nézi nagyobbik fiát, s a szíve majd meghasad, látva annak szeretetlenségét. Ne hidd, hogy az olyan embernek, mint a nagyobbik fiú, elég lenne egy kecskefiú, egy szép ünnepség, egy hízott tulok, egy nagy dáridó. Egyáltalán nem elég. Neked sem lenne elég. Csak egy dolog elégít ki: mindig venni, elfogadni, és ritkán vagy sohasem adni. A te igazságérzetednek is ellentmond mennyei Atyád viselkedése. Az egész életedet végigdolgoztad, végigengedelmeskedted, s mindez semmi és lényegtelennek tűnik tékozló testvéred piszkos múltjához képest. Te dolgoztál, a másik csavargott, te engedelmeskedtél, a másik önfejušködött, te egy kecskefiút sem kaptál, a másiknak hízott tulkot vágatott. Nem azt sejtetik ezek a kifogások, hogy tulajdonképpen te is határtalan szabadságról álmodoztál, hogy lelked mélyén te is megkeseredetten engedelmeskedtél, és nem értékelted, de nem is értetted az otthonlét és az igazi szabadság áldásait? Tudod meddig vagy boldog? Míg otthon vagy, még Atyád mellett vagy. Gondolj szép gyermekkorodra, a régi házra, arra az időre, amikor még mind együtt voltatok. Akkor talán nem is tudtuk értékelni, de most, utólag nagyon is. Ismered az éneket: „Istennel járni, lakozni...”

Fiam, te mindenkor én velem vagy, és mindenem a tiéd!

a) *...ez a te fiad...* A kisebb testvér hátán cipelte jóval nagyobb nyomorék testvérét az iskolába. Valaki, aki nagyon megdöbbsent azon, hogy a kisebb cipeli a súlyosabbat, a nagyobbbat, így szólt hozzá: „Nem sok neked ez a teher?”, mire ő így válaszolt: „Ez nem teher, ez az én testvérem!” Erre a felismerésre, bátor kijelentésre, tied szeretetteljes felvállalására kell neked is eljutnod, amikor valaki csak ez-nek nevezi azt, aki a testvé-

red, még ha tékozló is. Ő nem ez, akit egy mutató névmással elintézel! Ő nem tárgy, ő személy! Ő *valaki*, ő a testvéred! Neki neve van! Emberi méltóságában ne bánts meg!

Mekkora jóssággal, megbocsátó szeretettel válaszol az apa nagyobbik fiának öccsét végtelentül megalázó kijelentésére: ...*ez a te fiad*... Ismerős ez az értékítélet. Magunk is gyakran ismétljük ezt a lealacsonyító megjelölést, ha elégedetlenek vagyunk valaki tékozló, fegyelmezetlen életével, akár a családban, akár tágabb környezetünkben. Meltánytalan a *kegyelembe visszafogadott*at egykori viselkedése és múltja miatt ócsárolnod, ostoroznod, lealáznod. Miként példázatunkban az édesapa, úgy a te mennyei Atyád is visszajára fordítja „*ez a te fiad*” lealázó értékelésedet, és *ez a te testvéred* megnevezéssel helyettesíti. Akit te csupán *ez-nek* tekintesz, a testvéred. Így akarja Isten újraéleszteni kihalt testvéri szeretetedet. Azt akarja, hogy „igaz” nagyobb testvérként örömmel mondd tékozló öcsédnek: „Isten hozott, drága testvérem!”

Példázatunkban ezek az édesapa utolsó szavai. Hát jól figyelj, véd be a szívedbe és az emlékezetedbe, és soha el ne felejtöd, amit mennyei Atyád mond tékozló öcsédről, húgodról: ...*ez a te testvéred!* Milyen különös fordulatot vesz ez a történet a végén: az édesapa visszanyeri elveszett fiát, az „igazat” pedig, aki mindig vele volt, elveszíti. Hát ne szomorítsd meg Atyád szívét!

b) *Fiam, te mindenkor én velem vagy*... Így próbálja magát igazolni az igazságtalansággal megvádolt édesapa. Csendesen, jósságosan *Fiamnak* szólítja testvértagadó nagyobbik fiát, aki sértődöttségében kerüli az *Atyám* megnevezést. Mintha azt mondaná ez a megbántott édesapa: „Fiam! Annyi esztendőn át te mindig velem voltál, mellettem lehetél, míg öcséd éveken át nem lehetett mellettem, hiszen elveszett, és azt sem tudtam, hogy él-e vagy hal? Végre most ő is velem van, és ő is mellettem lehet.” Az igazak mindig együtt vannak Istennel. Ha te is igaz vagy, egyáltalán el tudod képzelni, hogy mekkora keserűséggel jár külön utakon járni, távol az Istentől? A „Fiam, te mindenkor én velem vagy” azt jelenti, hogy oltalomban és áldásban részesültél. Ezért soha se tekintsd sorsodat mostohának, önmagadat megrövidítettnek, hanem mérd fel, hogy mit jelent az Atya közelségében élni, mellette kitartani, hogy Ő mindenkor jósságos volt hozzád. Mennyei Atyád sem vitatja hűségedet, kitartásodat, sőt megerősít fiúságodban, amikor téged is fiának nevez. Nem tör pálcát feletted testvértagadásod miatt, nem is ítélkezik. Példázatunkban Jézus hűségesnek és kegyesnek mutatkozó, abban tetszelgő nagyobb testvér életed sajátos veszélyeztetettségére céloz, aki Istennel *en règle*, azaz rendben, egyenesben van. Azokra céloz Jézus, akiknek nem maga a mindenható Isten az Isten, csupán az Ő törvénye, akik Istennel szemben csupán jogviszonyban képzelik magukat, holott Isten több mint az általa adott törvény. Neked is meg kell érkezned a törvényeskedő Istentől a szeretet Istenéhez.

c) ...*és mindenem a tiéd!* Mintha Jézus főpapi imájának szavait hallanánk: „És az enyémekek mind a tiéd, és a tiéd az enyémekek...” (Jn 17,10) Jézus arra emlékeztet téged, amit éppen fiúságodnak köszönhetően birtokolsz: a vele való töretlen közösséget és a „teljes vagyont”, azaz Isten országát, ingyen, kegyelemből. Isten elosztja a gyanúdat, hogy tékozló testvéred hozzá térése anyagi kárt jelentene számodra. Nem! Ezek után is minden a tiéd! Isten téged sem rövidít meg, amikor másokkal is kegyelmet gyakorol. Miként a korán munkába álló szőlőmunkásokat sem rövidítette meg a szőlősgazda azal, hogy a jóval később munkába állóknak is ugyanannyi bért adott.

Vigadnod és örülnöd kellene hát...

Neked is vigadnod és örvendezned kellene tékozló testvéred megtérésén. *Ne protestáldj*, ne tiltakozz amiatt, amit Atyád cselekszik szegény, bűnös, megtérő gyermekével. Ne protestáldj, ha hallod, hogy mit mond Atyád tékozló fia hazatérte feletti örömeiben. Nem ez a feladatod, nem erre hívatál és rendeltetél. *Mondd igent* idősebb testvérként

Atyád megbocsátó szeretetére, gonoszok felé való jóságos aláhajlására. Mondj igent Atyád igenjére, hogy így lehessen Atyád igenjére mondott igenedből testvéredre mondott igen. Nem tagadhatod meg a testvéredet, és nem távolodhatsz el tőle csak azért, mert vétkezett. Ha mégis elszakadsz testvéredtől, akkor a kegyelem Atyjától és az Ő szent családjától szakadsz el. Atyád tőled azt várja, hogy megtért, bűnös gyermekei iránt *szolidáris* légy. Erre és a velük való asztalközösségre szólít fel téged az evangélium. Ez az asztal Atyád asztala, az öröm és a vigadozás asztala. Azért, mert már ott ül tékozló testvéred, azért még te is odaülhetsz. *Döntened kell!* Vagy kemény és részvétlen maradsz, és kívül rekedsz, vagy bemész Atyád hívó szavára, és együtt örvendezel vele az angyalok színe előtt. Hajlandó vagy Istennel együtt ünnepelni, vagy pedig farizeusként szólsz: én *ezzel a te fiaddal* egy asztalhoz nem ülök? Egyetlen bűnös ember megtérése is akkora öröm a mennyekben, hogy azt itt lent a földön is meg kell *ünnepelni*. Ünnepeljete! Respektáld, amit tékozló testvéred hazatérésének pillanatai parancsolnak. Keményszívűség meg nem ünnepelni azt, hogy tékozló testvéred a halálból életre kelt. Atyád megbékélt vele. Neked is meg kell békélned! Pál apostol így ír erről: „Krisztusért kérünk, béküljetek meg Istennel.” (2Kor 5,20)

A nagyobbik fiú részvétlen és szeretetlen magatartása nem befolyásolja az együtt vigadozást és örvendezést, és nem is szakítja félbe. Most is és holnap is tart az örök mennyei örömnépe, soha nem lesz vége, míg bűnös, megtérő ember él ezen a földön. Isten mennyei asztalánál helyed van, és helyed lesz mindörökké, csak szeresd tékozló testvéredet és bocsáss meg neki! Ámen.

Ajánlott és felhasznált irodalom

- BOVON, F.: *Das Evangelium nach Lukas*. EKK, III/3. Lk 15,1 – 19,27, Benzinger-Neukirchener Verlag, Zürich 2001, 50–52.
- EICHHOLZ, G.: 3. Sonntag nach Trinitas. In: Eichholz, G.: *Herr tue meine Lippen auf*. 3. E. Müller Verlag, Wuppertal/Barmen 1964, 306–313.
- GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Ev. Verlagsanstalt, Berlin 1974, 311–313.
- HOFFSÜMMER, W.: *Kurzgeschichten für Gottesdienst, Schule und Gruppe*. 2. M. Grünewald Verlag, Mainz, 1990, 84.
- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 128–132.
- JEUB, M.: 3. Sonntag nach Trinitas. In: *Göttinger Predigtmeditationen*. 35. Jahrgang, Heft 3, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1981, 318–330.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. III. Sylvester Nyomda, Budapest 1941, 99–105.
- LINNEMAN, E.: *Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1978, 80–87.
- RATZINGER, J. – BENEDIKT XVI.: *Jesus von Nazareth*. Herder Verlag, Freiburg-Basel-Wien 2006, 242–248.
- RENGSTORF, K. H.: *Das Evangelium nach Lukas*. NTD 3. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1958, 183–187.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Lukas*. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 373–377.
- SCHLATTER, A.: *Die Evangelien nach Markus und Lukas*. Calwer Verlag, Stuttgart 1965, 320–324.

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét igehirdetési terve 2015-re

Adj innom!

János 4,1–42

- 1. nap. Vasárnap.** **Át kell mennünk Samárián. Jn 4,4**
1Móz 24,10–33
Zsolt 42
2Kor 8,1–7
Jn 4,1–4
Ábrahám szolgája és Rebeka a kútnál
Amint a szarvas kívánczik a folyóvízre
A macedóniai gyülekezetek nagylelkűsége
Samárián kellett átmennie
- 2. nap. Hétfő.** **Jézus elfáradt az utazástól és leült a forráshoz. Jn 4,6**
1Móz 29,1–14
Zsolt 137
1Kor 1,10–18
Jn 4,5–6
Jákób és Ráhel a kútnál
Hogyan énekelnénk az Úr énekét idegen földön?
mindenki ezt mondja: én Pálé vagyok, én meg Apollósé
Jézus az utazástól elfáradt
- 3. nap. Kedd.** **Nincs férjem! Jn 4,17**
2 Kir 17,24–34
Zsolt 139,1–12
Róm 7,1–4
Jn 4, 16–19
Asszíria legyőzi Samáriát
Uram, Te megvizsgáltál, és ismersz engem
Krisztus teste által meghaltatok a törvénynek
Nincs férjem!
- 4. nap. Szerda.** **Akkor az asszony otthagyta a vizeskorsóját. Jn 4,28**
1Móz 11,31–12,4
Zsolt 23
ApCsel 10,9–20
Jn 4,25–28
Isten megígéri Ábrahámnak, hogy nagy néppé teszi
Az Úr az én pásztorom
Amit Isten megtisztított, azt Te ne mondd tisztátalannak
Akkor az asszony otthagyta a vizeskorsóját
- 5. nap. Csütörtök.** **Nincs mivel merítened, és a kút mély. Jn 4,11**
1Móz 46,1–7
Zsolt 133
ApCsel 2,1–11
Jn 4,7–15
Isten azt mondta Jákóbnak: Ne félj lemenni Egyiptomba!
Milyen jó, mikor a testvérek egységben együtt vannak
A pünkösöd napja
Nincs mivel merítened, és a kút mély
- 6. nap. Péntek.** **Jézus mondja: Aki abból a vízből iszik, amelyet én adok néki, soha többé meg nem szomjúhozik. Jn 4,14**
2Móz 2,15–22
Zsolt 91
1Jn 4,16–21
Jn 4,11–15
Mózes a Midján kútjánál
Az Úrhoz menekülők éneke
A teljes szeretet kiúzi a félelmet
A víz, amit én adok, örök életre buzgó víz forrása lesz
- 7. nap. Szombat.** **Adj innom! Jn 4,7**
4Móz 20,1–11
Zsolt 119,10–20
Róm 15,2–7
Jn 4,7–15
Az izraeliták Meribánál
Beszédeidről nem feledkezem el
Teljes egyetértés legyen közöttetek
Adj innom!
- 8. nap. Vasárnap.** **Sokan hittek benne – az asszony beszédéért. Jn 4,39**
2Móz 3,13–15
Zsolt 30
Róm 10,14–17
Jn 4,27–30.39–40
Mózes az égő csipkebokornál
Az Úr helyreállítja életünket
Mily szépek a jó hírt hirdetők lábái
Sokan hittek benne, az asszony beszédéért

Kató Béla

Kolozsvár

„Samárián kellett pedig átmennie”

Alapige: János 4,4

A 2015 imahét programját a brazíliai keresztyén egyházak dolgozták ki. Vezéregének a János evangéliumában található samáriai asszony történetét választották. Minden évben a program témájának kiválasztása tükrözi azt a vallási és társadalmi helyzetet, ahol ők, tudniillik a program kidolgozói élnek. Brazília hatalmas ország, 8 millió négyzetkilométeren terül el, jelenleg 172 milliós népessége rohamosan növekszik. A világ legnagyobb katolikus lélekszámú állama. Az egyház jelentősen részt vállal a társadalmi problémák megoldásában, de mára már súlyos paphiány van. Egyre inkább terjed a szekularizáció, de teret hódítanak a szekták, helyi vagy afrikai szinkretista vallások. Ma a lakosság 35%-a valamelyik szektához tartozik. Lebonthatatlanak tűnő óriási falak húzódnak a nagyvárosok luxusnegyedei és a periférián található nyomornegyedek között. Még mindannyian emlékszünk a futball-világbajnokság előtti tüntetéssorozatra, amiben a szegények fölleslegesnek tartották a futballra pazarolt dollármilliárdokat, míg ők mélyszegénységben élnek. Ilyen körülmények között nem véletlen, hogy a vezéregjűeknek a János evangéliumában található samáriai asszony történetét választották ki. Ez az Ige nemcsak nekik hordoz üzenetet, hanem az egész világnak. Az első nap igehirdetése a történet bevezetése felé fordul, ahol arról értesülünk, hogy amikor a farizeusok tudomást szereztek arról, hogy Jézus több tanítványt szerez, mint Keresztelő János, Jézus elhatározta, hogy elhagyja Júdeát és felmegy Galileába. Ha egy Jézus korabeli térképre tekintünk, rögtön láthatjuk, hogy Júdea lent van délen, Galilea fent van északon, s a kettő között terül el Samária. Aki Júdeából Galileába akart menni, annak át kellett mennie Samária tartományán. A samaritanusok története a babiloni fogságig vezethető vissza, amikor az otthonmaradt izraeliták mindenféle pogány népekkel keveredtek. Igazából akkor váltak el a zsidóságtól, amikor a Mózes ötödik könyvét törvénykönyvükké tették, és a Garizim hegyén templomot építettek. A híhű zsidók és a samaritanusok közötti ellentét olykor a tettelegességig fajult, ezért aki tehette, elkerülte Samáriát. Amikor arról olvasunk, hogy Jézusnak „Samárián kellett átmennie”, gondolhatnánk arra, hogy Jézus a legrövidebb utat választotta, amely Samárián keresztül vezetett. A „kellett” szócska azonban jelzi, hogy Jézus nem a kényelmesebb megoldást, a rövidebb utat választotta, hanem felsőbb akaratnak engedelmeskedett, aki az útvonalát meghatározta. A Bibliában gyakran találkozunk azzal a gondolattal, hogy Jézus tudatosan hangolódott rá az Atya tervére. A „kellett” szócska hangsúlyos, és azt hozza tudomásunkra, hogy Jézus azért választotta ezt az útvonalat, mert engedelmeskedett az Atya akaratának. Ebben a rövid megállapításban azt kell meglátnunk, hogy Jézus, amikor Júdeában, Samáriában, vagy Galileában jár, mindig az Atya akaratának engedelmeskedik.

Jézus folyamatosan átlépi a határokat, természetesen először a fizikai határokat látjuk itt, de Ő nemcsak ezeket lépi át, hanem egyúttal a lelki-szellemi határokat is. Gondoljunk csak arra, amikor Gadarába, a gadarénusok földjére érkezik, ahol, ahogy kilépett a csónakból, máris egy ördögös rohant feléje. De Jézus megszabadította őt, ez is jelzi, hogy Ő azért jött, hogy lebontsa a válaszfalakat, ami ember és ember között létezik. De Ő az, aki képes arra, hogy népek és társadalmi csoportok között is átjárható utat teremtsen. Gondoljunk csak a nők és férfiak közötti különbségre Jézus korában. Lukács

arról tudósít, hogy Jézusnak nemcsak férfi, hanem nőtanítványai is voltak. Bizony sokat változott az évezredek folytán az emberek gondolkodása, de ha arra gondolunk, hogy némely erdélyi gyülekezetünkben még ma sem választanak női presbitereket, akkor elgondolkodva kérdezzük, hogy vajon Jézus a mi falainkat és határainkat is át tudja törni? Ezt a határt Jézus korában senki nem merte átlépni, tabunak számított. Jézus viszont folyamatosan tiltott határátlépést követ el, túllép rajta, nem törődik a negatív véleményekkel. De túllép környezetének minden olyan társadalmi és vallási hagyományán, amelyik az emberi életet és méltóságot sérti. Mi is számos olyan hagyományt őrzünk, ami nemes és drága, de olyanokat is, amelyek a szétválasztást, a megosztást tartják fenn. Sok olyan gyülekezetünk van még ma is, ahol számon tartják, hogy egy pad kinek, melyik családnak a padja, és ha valaki bemerészkedik oda ülni, akkor rendreutasítják.

Jézus folyamatosan jelen van ma is a gyülekezetekben, jelen van ott, ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az Ő nevében, jelen van a nyomorúságban, a szenvedésben, ígérete szerint velünk van minden napon a világ végezetéig. Hol van Jézus? – kérdezik ma sokan a világban.

Hol van, amikor világméretű járvány fenyeget? Hol van, amikor háborús konfliktusokban emberek halnak meg? Merre jár, amikor az Iszlám Állam nevű terrrorszervezet keresztyéneket feszít keresztre, és megöli az elfogott túszokat? Hol van, amikor egyéni, közösségi, nemzeti sorsunk sokféle igazságtalanságát éljük meg? Talán elkerült minket, megfélemedezett rólunk, vagy talán olyan sok a dolga, hogy ránk már nincs is ideje? Merre jár Jézus ma? A samáriai asszony története alapján előretekinthetünk, hogy felvillantunk néhány gondolatot az elkövetkezendő témákból és fájó kérdéseinkre választ kaphassunk.

Jézus arra jár, ahol az élő vizet igénylik. A Jákób kútja melletti beszélgetés a víz fontosságára terelődik. Izráelben a víz nagy kincs. Az élet függ tőle. Olykor ajándék a kicsiny erecske is, de a soha ki nem fogyó, a szárazság ideje alatt is csordogáló élő víz valóban nagy ajándék. Jézus a samáriai asszonynak és minden szomszédjának élő vizet kínál, olyan vizet, amelyből, aki iszik, soha meg nem szomszédhozik. Élő vízből inni annyit tesz, mint Jézusban hinni.

Jézus megjelenik ott, ahol behívják őt az összekuszált házassági kapcsolatokba. A Jézussal folytatott beszélgetés során a samáriai asszony zavaros házassége is szóba kerül. Jézus kérdésére az asszony nagyon szűkszavú lesz, nem igazán akar betekintést adni magánéletébe, csak annyit mond: nincs férjem. Talán férjhez sem ment, talán özvegy? Kiderül, hogy Jézus előtt a samáriai asszony élete olyan, mint a nyitott könyv. Jézus tudja, hogy eddig már öt férje volt, de mindeniktől elvált, s akivel most együtt él, az nem férje. Ő belát a hálósobánkba is, rendet egyedül Ő tud teremteni a magánéletünkben.

Jézus ott van, ahol lélekben és igazságban imádják őt. A beszélgetés során előjön a zsidókat és samaritanusokat megosztó kérdés: hol kell imádni Istent, a Garizim hegyén vagy Jeruzsálemben? Jézus arra mutat rá, hogy nem a „hol?” a fontos, hanem a „hogyan?” Az igaz imádatot nem a hely határozza meg. Jézus ott van jelen, ahol lélekben és igazságban imádják Őt, vagyis ott van jelen, ahol az imádat áthatja az ember egész lelkét, és az Isten kijelentésének igazságán alapul.

Jézus megjelenik ott, ahol elfogadják Őt Krisztusnak. A samáriai asszony keveset tud a Messiásról. Tudta azt, hogy Krisztusnak nevezik, és azt, hogy eljövendő. Mi sokkal többet tudhatunk arról a Jézus Krisztusról, aki azért jött el, hogy bennünket megkegyelmissen és megtaláljon, minket drága áron megváltson, és áldozatával számunkra Istennek kegyelmét, igazságát és az örök életet megszerezze. Sőt, mi azt is tudjuk, hogy viszályon ítélni eleveneket és holtakat. Aki Krisztusban, mint Megváltóban hisz, az vele van, és az örök üdvösségben vele lesz, örökké.

Jézus jelen van ott, ahol bizonyóságot tesznek Róla. A történet végén arról értesülünk, hogy az asszony még a vedrét is hátrahagyva fut a faluba, s másokat is hív: „jőjjetek, lássátok meg... vajon nem ez-é a Krisztus?” A samáriai asszony bizonytalan magvetését rövidesen követi az aratás. Az egész falu jön, hogy Jézussal találkozzon, hogy bizonyosságra jusson. Később igénylik, hogy Jézus maradjon velük, és örömmel mondják az asszonynak: „már nem a te beszédedért hiszünk, mert magunk hallottuk és tudjuk, hogy valóban Ő a világ üdvözítője” Hol van Jézus? Merre jár? A gyülekezetek között. Megjelenik Lelke ereje által ott, ahol az élet vizét igénylik Tőle, ahol lélekben és igazságban imádják Őt, ahol elfogadják Krisztusnak, Megváltónak, Szabadítónak, ahol bizonyóságot tesznek Róla. Bűneinkkel összekuszált életünkben Ő tud rendet teremteni!

Ezen a héten Krisztus közöttünk jár, jertek találkozzunk vele! Ámen.

Második nap

Kerekes József

Nagyvárad–Rogériusz negyed

A jól megtervezett misszió

Alapige: János 4,5–6

A másokért, másoknak végzett szolgálat, melyben Isten megbízottjaiként veszünk részt, mindig missziót jelent. Sokat hallunk az úgynevezett missziói lelkületről, az igehirdetést végző megbízott személy lendületéről, igehirdetői „sodrásáról”. Ezzel szemben jóval kevesebbet hallunk a missziói munka tervezhetőségéről, a missziót végző várakozó magatartásáról és a tervezést, valamint a várakozást mindig beteljesítő Úristen munkájáról.

I.

A samáriai asszony történetében kétségünk nem lehet afelől, hogy nem az asszony találkozik véletlenszerűen a názáreti Jézussal, hanem Jézus az, aki gondosan megtervezi a samáriai asszonnyal való találkozást. Jézus missziói munkájának megtervezett voltát János evangélista azzal húzza alá, hogy pontosan megjelöli a találkozást földrajzilag (Samária, Sikár), helyrajzilag (Jákób forrása) és időpontilag (az idő dél felé járt). Ennek a gondos megtervezettségnek, majd az asszonynak szóló tanításban lesz különös jelentősége. Jézusnak a samáriai asszonnyal folytatott párbeszédében visszaköszön a helyszín fontossága (4,12), a Jákób kútjában lévő víz, ahonnan már csak egy gondolatnyira van az élő vízről és az Isten igazi imádóiról szóló igevers (4,24).

Milyen messze van ettől az a fajta misszió, amikor a találkozás helyszíne és időpontja kétséges, meg nem tervezett. És e tervezés híján a misszió lehetősége sem ismerhető fel és ezért nem is lehet élni azzal. Gyakran hangzik el –, különösen sátoros ünnepek alkalmával – az Isten üdvtervéről szóló bizonyágtétel, gyönyörűen látva azt, hogy Jézus születésétől, Keresztelő Jánostól való megkereszteltetésétől, Szentlélekkel való beteljesétől milyen gondosan megtervezett útja volt a kereszting és azon túl az örök életre való feltámadásáig. Az Ige kérdezi, hogy az Úr mai megbízottai tudják-e, hogy legközelebb kinek, hol és mikor kell Isten igazi imádóiként bizonyóságot tenniük? A helyszín, az időpont, a célcsoport ismerete, meghatározása nem csodaszor, de a bizonyágtétel, az igehirdetés, a lelkigondozói munka eredményessége és hatékonysága múlhat rajta.

Szokás napjainkban a 21. század rohanó életmódjára hivatkozni, ami csupán fügefalevél az ötletszerű, tervezetlen és kapkodó munka elfedése végett. Jézusnak a világ megváltására tekintő szolgálatában egyetlen lélekkel, a samáriai asszonnal folytatott párbeszédnek is megvolt a célhoz vivő helyi és idői megválasztása, tervezettség.

II.

„Jézus az úttól elfáradva leült a forrásnál.”

Valahányszor az evangéliumok Jézus leüléséről tudósítanak, történjék az a tenger partján (Mt 13,1) vagy a jeruzsálemi templomban az adakozásra kihelyezett perselyekkel szemben, ez mindig a Jézus részéről meglévő **várakozásra** utal. Jézus azokra vár, akiket példázatokban taníthat; vagy akiknek az adakozásról akar mondani valamit; vagy, mint az alapigékben, amikor egy asszony a Jákób kútjához való érkezése kapcsán kibontakozó párbeszédre vár. Jézus várakozásában ott van a bizonyosság, hogy tudniillik meg fog érkezni az, akikre, akire várakozik. Jézus mondanivalójával, tanításával nem tolakodik be senki életébe, de mindenkit bevár.

Abban a helyzetben tudhatjuk magunkat, hogy tudtuk, máskor akaratumk vagy előre való ismeret nélkül tapasztaltuk, hogy vár bennünket Jézus. Vannak, akik kimerítő családi drámák után tapasztalják meg, hogy Jézus várja őket. Mint ez a samáriai asszony, akiről Jézus mondja a 4,18-ban: „jól mondtad, hogy férjed nincs, mert őt férjed volt, és akivel most élsz, nem férjed” Van, akire hosszas betegség után vár, mint ahogyan az evangéliumok bizonyossága szerint mindig bevárta a nem csupán lelki, de testi egészségre vágyókat is. Jézus várja a házasságkötésük megáldását áhítozókat, Jézus várja azokat, akik gyermeküket kívánják betagolva tudni az Isten családjába, az Anyaszentegyházba. De Jézus az, aki a gyászt szenvedetteket is vigasztaló szóval várja, és ez a Jézus az, aki a mennyei hajlékban is várja az övéit, mint aki meghalt, feltámadt és örökké él! Jézus vár azokra, akik Tőle mindig várhatnak valamit.

Azt is olvassuk az alapigékben, hogy Jézus fáradt volt. A Jeruzsálemtől Sikemig vezető hosszú úton elfáradt. Nem nehéz ezt a fáradtságot megértenünk, amikor olvassuk, hogy tanítványai eledelért mennek (4,31), vagy amikor a samáriai asszonynak Jézus mondja: „adj innom” (4,7). Jézusnak az egész világért, és benne minden bűnös lélekért végzett szolgálatából nem hiányzik ez a szomjúságtól és éhségtől megterhelt, fáradt állapot sem. Egykori és mai tanítványok számára nemcsak azt hirdeti a fáradt Jézus, hogy fáradtság nélkül nincsen szolgálat, hogy az Ő fáradozása nélkül a teremtett világ sem váltatott volna meg. Hanem azt is hirdeti, hogy az Isten szolgálatában állók nem a maguk fáradtságát, éhségét vagy éppen szomjúságát kell hirdessék, hanem sokkal inkább azt, aki őket a szolgálatba állította. Aki majd gondoskodik arról, hogy akárcsak egyszülött Fiának, az Ő választott földi gyermekeinek is meglegyen a pohár vize és betevő falatja.

A szolgálat végzésében mindig előbbvaló volt Jézus számára az Isten országáról szóló beszéd, mint a saját maga fáradtságával való törődés. A Hegyi Beszédben Jézus figyelmeztet: „ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön (...), hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben. (...) Mert ahol a te kincsed van, ott lesz a te szíved is” (Mt 6,19–21). Az emberi szív hozzárendelődhet a földi javakhoz is és a mennyei kincsekhez is. Az élet Ura hozzáférést és tárhelyet biztosít a mennyei kincsekhez. Azzal a lelki nyugalommal végezhetik a szolgálatot Jézus mindenkori követői, hogy a földi javakról, a mindennapi kenyérről majd az élet Ura gondoskodik, kirendelve nemcsak a szükségest és az elégségest, hanem még az azon felül valót is!

III.

Mindazok, akik helyileg és időileg, személyekre szabottan tervezik az Isten országáról szóló bizonyoságtételt, mindazok, akik ebben a bizonyoságtételben tolatkodás helyett a várakozást és elfáradást vállalják, megtapasztalói lesznek, hogy az Úristen mindig elhozza azt az órát, ami a tervezés, várakozás és fáradtság beteljesítője: az alkalmas időt. „Az idő délfelé járt.” (Jn 4,6) A bibliamagyarázók egy része ennek a déli időnek nem annyira az alkalmasságáról, mint inkább az alkalmatlanságáról beszélnek. A János evangéliuma 4. részének az írott szövegétől elrugaszkodva hangsúlyozzák, hogy a samáriai asszony éppen azért megy vízért a déli órában, mert senkivel nem akar találkozni. Nagyon vigyáznunk kell annak a meghatározásával, hogy mi az alkalmas és alkalmatlan idő. Mert ahogy a történetünk is mutatja, a Mindenható Isten az emberileg legalkalmatlanabb időt is alkalmassá teheti az Egyszülött Fiúval való találkozásra. Pál apostol tanácsa az alkalmas és alkalmatlan időre vonatkozóan éppen erről szól, hogy emberileg mennyire nem tudunk különbséget tenni alkalmas és alkalmatlan idő között. „Hirdesd az Igét, állj elő vele akár alkalmas, akár alkalmatlan az időben!” (2Tím 4,2) Mert aki a szolgálatot nálunknál jobban tervezi, aki a szolgálat tekintetében a várakozás állapotába helyez, és aki az emberileg alkalmatlannak tűnő időt is alkalmassá teheti, majd gondoskodik arról, hogy Igéjét célhoz juttassa, övéit megszólítva, szeretetben önmagához kapcsolva. Ámen.

Harmadik nap

Jenei Tamás

Kolozsvár

Bökkenők

Alapige: János 4,16–19

Néha nagyon jól mennek a dolgaink. Minden szépen alakul. Már-már látjuk a célt. Megelégedettek és boldogok vagyunk.

De előfordul, hogy váratlanul feltűnik egy kis akadály, egy kis bökkenő. A szépen sikló hajó zátonyra fut! Valami ilyesmi történik itt is.

I. Isten az embert valóságos igazságban és szentségben teremtette, hogy az ő teremtető Istenét igazán megismerje, szívből szeresse, örök üdvösségben vele éljen, Őt dicsérje és magasztalja. Sajnos, az első emberpár nem tudott ebben a tisztaságban, igazságban, szentségben megmaradni. A Sátán kísértő szavára mindketten elbuktak. Azóta mi is a génjeinkben hordozzuk a bűnre való hajlamot, az Isten iránt való engedetlenség bűnét. Így, vagy úgy!

A legtöbb esetben ez a bűnre való hajlam rávisz magára a bűnre is. Ez eltávolodást, elszakadást jelent Istentől és eltávolodást, elszakadást Isten népétől. Ennek aztán mindig megvan a maga súlyos következménye: gyanakvás, irigység, féltékenység, válaszfalak építése, és így tovább. Az emberiség tragédiájának ez a valódi oka!

Isten pedig azért küldte el a mennyből az Ő egyszülött Fiát, mert Ő mindenkin könnyörülni akar. Nem akarja a bűnös halálát, hanem azt akarja, hogy a bűnös megtérjen és éljen! Jézus hány és hány embert gyógyított meg, hány és hány embert vezetett ki életé-

nek csődjéből?! De Neki, aki legyőzte a bűnt, a gonoszt és a halált – ez is sikerült. Siké-
rül ma is, ha mi, mai emberek is Hozzá folyamodunk!

2. Jézus ilyen könyörülő szándékkal ment át Samárián. Így keresi ezt a félpogány
samaritánus népet, samaritánus társadalmat. Amikor Sikár városához, a Jákób kútjához
ér, akkor kezdi el ezt a missziót. A tanítványok bemennek élelemért a városba, s Ő fá-
radtan az úttól, a nap hevétől – hisz dél van –, letelepszik a kút mellé.

Jön egy magányos asszony. Egészen váratlanul. Hisz ilyenkor senki sem jár a kút-
hoz. Vagy a reggeli, vagy az esti hűvösön jönnek a lányok, az asszonyok a kútra. Most
déli tizenkettőkor jön ez az asszony. Jézus rögtön megszólítja, és vizet kér tőle: „Adj
innom!”

Az asszony neveltetéséből adódóan érzi, hogy itt van valami bökkenő. Szinte zsi-
gerből mondja az elutasító érveit. Ő samaritánusként és asszonyként nem adhat csak
úgy vizet ennek a zsidónak, ennek a férfinak. Pedig, elvileg megtörténhetett volna az is,
hogy örömmel megmeríti a korsóját, s azonnal megkínálja a fáradt vándort. Örülni kezd
azon is, hogy akik őket megvetették, elkerülték és gyűlölték, azok közül most valaki
veszi a bátorságot és Sikár városának érintésével, Samárián keresztül megy Jeruzsálem-
be. De az évszázados kulturális és vallási válaszfalak ezt nem engedik. Ilyen körülmé-
nyek között ő, a samaritánus, ő, az asszony nem adhat vizet ennek a zsidónak, ennek a
férfinak.

A nemzetiségi, a kulturális és vallási válaszfal mellett van még más akadály is. Eb-
ből újabb kifogás lesz. A kút mély, s neked nincs korsód, amivel meríthetnél. Csak én
meríthetek, de én a magam mivoltában ezt nem tehetem.

Aztán itt van a harmadik akadály is. Ez a kút a miénk. A samaritánusoké, és nem a
zsidóké! A zsidóknak ehhez semmi közük! Bár ezt a kutat valamikor Jákób ajándékozta
Józsefnek, de az már rég volt! Most mi vagyunk a tulajdonosok, akik ezt a kutat birto-
koljuk. Egyáltalán, hogyan jössz te ahhoz, hogy vizet kérj! Ebből én nem adhatok egy
cseppet sem!

Milyen erős egy-egy emberben az, amit már gyermekkorától belenevelnek. Például a
nemek közötti átjárhatatlanság, a kulturális különbség, a vallási különbség, a nemzeti
különbség! Mi itt, Európában, Erdélyben, ezeket a különbségeket csak részben érezzük
akadályoknak. De a világban, sokfelé ezek a különbségek mély árkot vonnak a felek
közé. Ha nem is látványosan, de nálunk is megtalálható egyik-másik ilyen választóvo-
nal.

– Még sok olyan gyülekezetünk van, ahol egy nő nem lehet presbiter.

– Ha valaki más felekezetű, nálunk ne úrvacsorázzon!

– Ha idegen, jövevény, „venitura”, akkor hiába van jó ötlete, a dolgot bízva a helyi-
ekre. Neki itt nincs szava! Le is út, fel is út! Az ilyen gondolkozást bennünk is a bűnös
lelkünk termeli. Ha tőlünk is egy idegen kér valamit, legtöbbször megtorpanunk, s rö-
g-tön készen vannak az érveink, hogy kit miért utasíthatunk el. Az új államelnökkel
szemben is ilyen vádak kerültek elő: „Nem román, nem ortodox!” I-vel vagy J-vel írja a
nevét? Íme, az a bizonyos jotta, amely akár egy-egy ember karrierjébe kerülhet, vagy
egy egész nemzet bukásához vezethet. Ne kezeljük le ezeket a kérdéseket! Ezek ott lap-
panganak bennünk is!

Merjük nevükön nevezni a dolgokat! Ezek olyan bűnök, amelyek az irigységből,
gyanakvásból, féltékenységből, gyűlölségből táplálkoznak. S ha ez így van, akkor ezek
Isten szemében súlyos bűnök. Pál apostol is egyszer így kiáltott fel: „Ó, én nyomorult
ember, kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?!”

A samáriai asszony eddig minden átjárhatási lehetőséget vaskosan bezárt. Jézus nem
kapott vizet! Milyen szegény! Lám, az a kis bökkenő hova vezetett! A kirekesztés bü-

néhez, ami megértés és szeretet helyett a gyűlölködés és a féltékenység önpusztító bűnéhez vezetett. Jézust kirekeszteni az életünkből vajon nem önpusztítás?

3. Jézus jól látta a helyzetet. Nemcsak a jelent látja, hanem a múltat is, és a jövőt is! Megsértődhetne! Hátat fordíthatna! Akár tovább is mehetne! De nem ezt teszi! Ő nem azért jött, hogy bárkinek is hátat fordítson. Ő azért jött, hogy megkeresse és megtartsa azt, ami elveszett. Így keresi ezt az asszonyt is, ezt a várost is, ezt a népet is! Velük együtt minket is, akik ilyen válaszfalakat, vasfüggönyöket építettünk Kelet-Berlinben, Jeruzsálemben a zsidó és palesztin negyed között, Észak és Dél-Korea között, Mexikó és az Egyesült Államok között. Jézus mennyei küldetése miatt nem fordít hátat! Itt is keresi a béke embereit, akiket életre és üdvösségre vezethet, a kárhozat helyett. (Zsolt 37,37)

De Jézus, ha már itt van, mégis elkezd beszélni ezzel az asszonnal. Mivel Ő jól látja ennek az asszonynak is a múltját, jelenét és jövőjét, egy másfajta vízről kezd el beszélni. Arról a vízről, amelyből, ha valaki iszik, soha meg nem szomjúhozik. Akkor az asszony mohón azt mondja: „Uram, add nekem azt a vizet, hogy meg ne szomjazzam, és ne jöjjenek ide meríteni!” Előbb Jézus kérte a vizet az asszonytól, most az asszony kéri Jézustól az élő vizet. Kistul, hogy valójában mindketten szomjasak. Egyikük a forrásvízre, a másikuk az élő vízre!

Azonban itt is van egy bökkenő! Jézus azt mondja az asszonynak: Menj, hívd a férjedet! Az asszony már nem tud elmenekülni Jézus elől. Sikár városából jön, a Hazugság városából. Sikemet a zsidók a samaritanus korszakban átkeresztelték Sikárnak, ami azt jelenti, hazugság városa. Valószínű, hogy nem véletlenül! Az asszony megérzi, hogy Jézus jelenlétében nem lehet hazudni. Nem leplezheti életének tragédiáját. Óvatosan ennyit mond: Nincs férjem! Ami igaz is! Őt férj után ez a mostani már nem hitese társa. Ezzel a férfival vadházasságban él.

Vajon hogy jutott ide ez az asszony? Őt férj. Lehet, hogy egyik-másik meghalt, lehet, hogy a következők elhagyták. Egy olyan társadalomban, ahol az asszonynak alig volt valamilyen joga, abban egy ilyen helyzet borzalmas tragédiának számít. Egy ilyen magára maradt asszony védtelenné vált, szegénységre, nyomorúságra volt ítélve, megaláztatott és megalázhatóvá lett. Alig tudjuk elképzelni ma ezt a helyzetet. Teste, lelke, szelleme megértésre, védelemre, szeretetre, biztonságra szomjazott, földi és mennyei boldogságra! De ebből neki nem jutott. Ezért kéri most Jézustól az élő vizet. De így nem kaphatja meg! Aki parázna kapcsolatban él, az nem kaphat teljes bocsánatot, nem kaphat új életet – nem kaphatja meg az élő vizet. Nem nyerheti el az üdvösséget!

Mi, mai emberek vajon mit válaszolnánk, ha Jézus leülne mellénk, a szemünkbe nézne azzal a szemével, amellyel látja a múltunkat, a jelenünket és a jövőnket, s egyet-mást megkérdezne tőlünk?

A kényes helyzetekben mi azt szoktuk mondani, hogy egy jó kifogás, egy jó hazugság sose rossz. De egy másik közmondásunk arra is figyelmeztet, hogy aki hazudik, az lop is. S aki lop, az paráználkodik is, s az egyéb gonoszságokat is kész elkövetni! Milyen könnyű belegabalyodni a bűn szövevényébe! De az ilyenek Isten országát örökségül nem bírhatják!

Ebből a posványból, ebből a bűnös szövevényből csak egyedül Jézus Krisztus tud kiszabadítani. Ő tud a kárhozat meredek útjáról visszarántani!

A samáriai asszony is azzal, hogy nem hazudik, hogy felvállalja a maga testi-lelki tragédiáját, s vele együtt a maga tisztaság és boldogság utáni szomjúságát, bár nem hangzik el, de kiérződik az eseményekből, hogy Jézus könyörül rajta. Hisz teljesen kiszikkadt lélekként kéri a kárhozat helyett az üdvösség vizét. Ő megkapja, amit kér! Aztán pedig Jézus neki mondja el, hogy Isten Lélek és szükség nekünk őt lélekben és igaz-

ságban imádni. Ezt csak egy újjászületett ember tudja megérteni. Csak egy újjászületett személy tudja Istent lélekben és igazságban imádni. Jézus ide akar elvezetni minket is!

4. Aki kéri Jézustól az élő vizet, meg is kapja. Annak élete megújul. Szeme megnyílik a mennyei látásra. Számára már nem a válaszfalak a fontosak! Ha ő ivott az élő vízből, akkor azt akarja, hogy a sikárbeliek is részesüljenek ebből a kegyelemből. Elképzelhető, hogy korábban a sikáriak megvetették, csúfolták, megkeserítették az életét. A sok könny és bántság megkeményíthette volna a szívét. Hátat fordíthatott volna nekik. Korábban, lehet, hogy ezt meg is tette!

De az új szív egészen másként gondolkozik. Az ilyen bántságokat a háta mögé veti. Örömeben másoknak is örömet akar szerezni. Ha ő ivott az élő vízből, akkor abból vinni akar a többieknek is. Hisz csak így újulhat meg a világ!

Az önző emberből így lehet önfeláldozó ember!

A gyűlölködő emberből így lehet embertársaiért áldozatot vállaló ember!

A válaszfalakat szaporító emberből így lehet válaszfalakat lebontó ember!

Aki előbb csak úrnak, aztán valamiféle prófétának nevezi Jézust, az nagyon helyesen – testével-lelkével-szellemével – ráérez arra, hogy akivel ő beszélt, az a várva várt Messiás. Ő a Krisztus!

A bökkenőknél zátonyra fúthatott volna ez a találkozás. De ahol Jézus könyörtülete, bocsánata, üdvözítő szeretete jelen van, ott, íme, tovább lehet jutni! Jézus az, aki tovább vezet. Ő az, aki emberhez méltó, gyümölcsstermő életre tud vezetni!

Előbb azt éreztük, nagyon helyesen, hogy Jézus jön missziót végezni a samaritánusok közé. Most már azt látjuk, hogy Jézus valakit misszionáriussá tett. Ez a megújult szívű asszony lesz misszionáriussá. Annyira, hogy a városból sokan kijönnek, hogy itt a kútnál találkozzanak Jézussal. Aztán a gyűlölt és a gyűlölködő samaritánusok úgy megszeretik Jézust, hogy még két napig maguknál tartják, hogy vezesse mindannyiukat életre és üdvösségre. Sokan-sokan közülük hívővé lettek. De lássuk be, hogy ennek az asszonynak is fontos szerep jutott megváltásukban!

Ilyen találkozásokra, ilyen gyógyító beszélgetésekre van szükségünk nekünk is! Legyen ez az este sokunk számára ilyen áldott találkozás Krisztussal és egymással, melyből új élet fakad! Ha pedig valóban találkoztunk vele és megújult az életünk, akkor a kapott élő vízből juttassunk minden körülöttünk lévő rászorulónak! Ámen!

Negyedik nap

Bodnár Lajos

Borosjenő

Az otthagyt korszó

Alapige: János 4,(20–24),25–28

Az imahét negyedik napján a samáriai asszony történetének folytatását hallottuk alapigeként felolvasva. Miután Jézus – Samárián áthaladva – Sikár városa mellett megpihen Jákób kútjánál, megszólítja az oda vízért menő asszonyt, vizet kérve tőle. Ebből a helyzetből kiindulva tereli Jézus a beszélgetés fonalát oda, hogy felfedje messiási mivoltát ez asszony előtt. Ez a csúcspontja a történetnek. A hatás nem is marad el: az asszony vizeskorsóját a kútnál hagyva visszatér a városba és elújságolja, hogy kivel talál-

kozott. Jézus és a samáriai asszony közötti találkozás megmutatja, hogy a párbeszéd a másikkal, az idegennel, az ismeretlennel életet adó lehet. A mai estén figyeljük meg Jézus és a samáriai asszony párbeszédének a végét, a tanítványok érkezését, majd az asszony visszatérését a városba.

I.

A rövid leírás alapján könnyen magunk elé képzelhetjük, szinte szemlélhetjük a történetet. Jézus a kút mellett ülve beszélget a samáriai asszonnyal, aki viszont kezében vizeskorsójával ott áll és csodálkozik mindazon, ami történik, mindazon, amit az idegen zsidó vándor neki mond. Az alapigét közvetlenül megelőző versekben olyan dolgokról beszélgetnek, ami az ember magánszféráját érinti: hol és hogyan kell Istent imádni? Jézus rámutat, hogy az Atyát lélekben és igazságban kell imádni. Erre hangzik el válaszképpen az asszony szájából: Tudom, hogy el fog jönni a Messiás, aki majd mindent megjelent. Jézus pedig azonnal ráfelel: Én magam vagyok az. És itt megszakad a beszélgetés, szünet következik. A tanítványok közben megjönnek Sikárból, és bár csodálkoznak Jézus magaviseletén, mégsem szólnak semmit. Mégis, ez a némaság is beszédes. Az asszony pedig a benne felgyülemlett gondolatok és érzések hatására hirtelen visszatér a városba. Siettében még a vizeskorsóját is otthagyja a kútnál.

II.

Most nézzünk egy kicsit a szavak és az események mögé. A samáriai asszony a maga hitéről tesz bizonyosságot az alapige első versében. És ebben az egy mondatban három dolgról beszél: „(1) tudom, (2) hogy eljön a Messiás; (3) és amikor eljön, kijelent nekünk mindent”

Tudom. Ez azt jelenti, bizonyos vagyok benne. Nemcsak olyan „gondolomformán”, nemcsak sejtem, nemcsak hallottam másoktól, hanem tudom. Nem ismerjük azt a forrást, amiből ez a samáriai asszony ezt a biztos ismeretet merítette, de a szava alapján kétségtelen, hogy valóban biztos ismerete volt a Messiás eljövételéről.

Ez a második lényeges dolog az asszony szavában: Messiást vár. Nemcsak a mindennapi események izgatják, nemcsak arra gondol, hogy mit főzzön az élettársának, hanem a láthatón túli világ dolgai is érdeklik. A 2Kir 17 leírása alapján a samáriaiak pogány vérből származó emberek voltak, akik a babiloni fogság idején települtek le Izrael földjén, és akiket egy zsidó pap az Isten tiszteletére megtanított. Mivel azonban az Úr mellett saját pogány bálványait is tisztelték, vallásukat, illetve vallásgyakorlásukat a zsidók nem ismerték el, sőt a samáriaiakra mint tisztátalanokra, pogányokra néztek, és még a tartományt is nagy ívben elkerülték. Azt nem tudhatjuk, hogy ez a bizonyos asszony miféle isteneket imádott – ha imádott egyáltalán – az Úron kívül, az viszont bizonyos, hogy – a zsidókhöz hasonlóan ő maga is – messiási váradalmak között élt.

A harmadik dolog viszont még ennél is érdekesebb és sokatmondóbb: nem Izrael országának a helyreállítását, nem egy újabb dicsőséges földi királyság megalapítását várja az eljövendő Messiástól, mint a zsidók – köztük maguk a tanítványok is –, hanem valami egyebet: azt, hogy kijelentsen mindent, amit az embernek Istenről és az Ő tiszteletéről, illetve a neki való engedelmességről tudnia kell.

Jézus Krisztus röviden és lényegretörően válaszol az asszony hitvallására: „én vagyok az, a veled beszélő”. Más esetekben azt olvassuk, hogy a meggyógyított betegeknek is megtiltja, hogy róla és a gyógyulásukról beszéljenek. Itt azonban másképp cselekszik! Amit nem tett meg a zsidóknak, azt megteszi egy samáriainak: nyíltan és egyértelműen kijelenti magát.

Ennél a pontnál csend áll be. Az időközben visszaérkező tanítványok némán figyelik az eseményeket. Nemcsak az asszony, de a tanítványok számára is furcsa, hogy Jézussal ezzel az ismeretlen samáriai nővel beszélget. A rabbi tanítása szerint ugyanis az utcán még csak a saját feleségével vagy nőrokonával sem volt illendő beszélnie egy zsidónak. A zsidóknak a samáriaiakhoz való viszonyáról pedig már az előbb ejtettünk néhány szót. A tanítványok szemében tehát Jézus két fontos hagyományt is „felrúg” magaviseletével. Mégsem szólal meg senki. Vajon csak a rabbi, a bölcs tanítót tisztelték benne? Vagy a Jézussal eltöltött rövid idő ellenére már felismerték benne a Messiást? Az első esetben inkább az lett volna a logikus részükről, ha megkérdézik Őt magaviselete felől, hogy tanuljanak tőle. Ők azonban hallgatnak.

Az asszony sem szólal meg újból, hanem valami egyebet tesz. Visszatér a városba. János evangélista egyszerűen csak azt mondja, hogy „elmegey”, ám az a tény, hogy a vizeskorsóját ott hagyja, két irányba is mutat: egyrészt átlagon felüli izgatottságra és sietségre, amit könnyen megérthetünk, ha az asszony helyébe képzeljük magunkat. Mindaz, amit Jézustól hallott, annyira felkavarta, hogy nem figyelt már arra, amiért odament, vagy talán annyira sietett, hogy nem akarta önmagát a korszó cipelésével hátráltatni. Másrészt viszont a korszó otthagynak annak is lehet a jele, hogy az asszony vissza akar térni Jézushoz. Úgy érzi, még sokat kell hallgatnia Őt, még sokat kell tanulnia Tőle, hiszen „a Messiás, amikor eljön, kijelent mindent”

III.

A 28. vers végén és a következő versekben arról olvashatunk, hogy az asszony miéppen beszél el Sikkár város lakóinak a Jákób kútjánál szerzett élményeit, illetve miéppen hívja a város lakóit Jézushoz. Mivel ez az igeszakasz a 8. nap alapigéi közé tartozik, most nem beszélünk róla részletesen. Annyit viszont mindenképpen ki kell emelnünk, hogy mindennek az előzménye egy döntés, ami bár konkrétan nincs megfogalmazva az evangélista által, de az asszony cselekvéséből világossá válik. Ez a döntés: olyan élménnyel lettem gazdagabb, amit nem tarthatok meg magamnak: tovább kell adjam, hogy mások is meggazdagodjanak általa. Ez a döntés mozdítja cselekvésre az asszonyt, ez indítja őt – korszóját otthagynak – vissza a városba, ez készíti őt arra, hogy elmondja a város lakóinak mindazt, ami vele történt. És ez a mozzanat is üzenetértékű: ha bárki találkozik Jézus Krisztussal, ez a találkozás mindenképpen döntés elé állítja az illetőt. Továbbmelve: önmagában a döntés még semmit sem jelent, még akkor sem, ha Jézus mellett dönt valaki, mert a döntést cselekvésnek kell követnie, mint itt a samáriai asszony esetében. Vagy ahogyan megint csak János evangélista írja le a Jézushoz szegődő első tanítványok esetében: András, mihelyt találkozott testvérével, Simonnal, azt mondta neki: „Megtaláltuk a Messiást”. Fülöp, mihelyt találkozott Nátánáellel, így szólt hozzá: „Megtaláltuk azt, akiről Mózes írt a törvényben [...]. Jöjj és lásd meg!” (Jn 1,40–46) Más szavakkal ugyan, de Péter és János is ugyanezt vallják a nagytanács előtt: „Nem tehetjük, hogy ne mondjuk el azt, amit láttunk és hallottunk.” (ApCsel 4,20)

A minden kegyelem Istene adja meg nekünk és minden igehallgatónak szerte a világon, hogy elnyerjük és elfogadjuk Jézus Krisztus kijelentését, Őt Megváltónknak ismerjük el, és a Vele való találkozástól felbuzdulva tudjunk mi is elindulni és hirdetni az Ő szabáditását! Ámen.

Visky István

Fugyivásárhely

Nincs mivel merítened, és a kút is mély

Alapige: János 4,11

Samárián át. Jézus elhagyja Jeruzsálemet és Galilea felé megy. Izráel e két vidéke között ott van sok száz éve beékelődve Samária, amit annak idején a fogságba hurcolást megúszó és minden jöttmenttel összekeveredő népség lakott. A dávidi ház elleni lázadás, az elszakadás, a bálványimádás és a hűtlenség helye volt ez, egy szégyenfolt Izráel történetében. Igaz izraelita be nem tette a lábát ide.

Samária jelenlétét nem lehet meg nem történtté tenni, valamit kezdeni kell vele. Egy lehetőség lenne, bezárkózni Jeruzsálembe, ki sem mozdulni onnan, hiszen a Messiás visszajövetele ide van ígérve, azt szép türelmesen, önmagunkat tisztán tartva megvárni. A többivel, a samáriaiakkal, a tírusziakkal pedig majd csak lesz valami. Ez nem a mi dolgunk. Avagy őrizője vagyok-e én az én testvéremnek?

Csakhogy Jeruzsálem sem tiszta. Jézus éppen azelőtt – szolgálatában példátlan módon – korbáccsal tesz rendet a jeruzsálemi templomban. Jeruzsálemmel is kezdeni kell valamit, mert nincs felkészülve a Messiás fogadására.

Aztán ki is lehet kerülni Samáriát, sok fáradságot rászánva arra, hogy idegen földön, nem szolgálati területén járjon Isten népe, ahol nem kíséri Isten vezérlő és vigasztaló Lelke, ahol elmaradnak a jelek és nincs áldás.

És lehet egyenes vonalban is haladni. Nem válogatva, a másiktól nem lemondva, hanem menni arra, amerre kijelöltetett az út. Pál apostolt is körbeveszi a közösség óvó szeretete: ne menjen Jeruzsálembe, mert rabságba vetik. Pál válasza is ugyanaz, mint Jézusé: nem tehetem, hogy kikerüljem! Nekem adatott, az én utamon van, mint szolgálati terület jelöltetett ki számomra: Atyám, legyen meg a Te akaratod!

A Jákób kútjánál. Samáriában van Jákób kútja. A régi, dicső múltnak egy makacsul vádló jele. Az Istennel hadakozó és az Istent legyőző, majd Neki sírva könyörgő ősapa kútja. Jákób, a hazug család Izráellé való válásának az emléke ez, az Istennel való találkozás jele. Az izraeliták a samáriaiakra haragszanak, pedig Jákób kútja figyelmeztetésként áll előttük Samáriában: emlékezz, hogy milyen volt az első szereteted a te Uraddal és Isteneddel! Jákób kútja a nemzeti és a hitbéli önvizsgálat helye: hol hibáztam, miért hagytam, hogy így legyen? A dolgok helyrehozásának a helye nem Jeruzsálem, hanem a Jákób kútja. Nem lehet a megdicsőülésre, a Messiásra várni Jeruzsálemben úgy, hogy ne legyen bűnbánat és önvizsgálat a Jákób kútjánál. Íme, még egy ok, amiért Jézus nem kerüli ki Samáriát: szembeülni az elvesztett Isten-kapcsolattal, a megüresedett hittel, a kihűlt szeretettel.

A samáriai asszony. A találkozás nem mindig ott van elkészítve, ahol arra számítanánk, mint ahogy Jákób kútja sem mindig ott van, ahol szeretnénk. Ahogy a kút is, úgy vannak találkozások is, amelyek kívül esnek Jeruzsálem falain. A biztonságosnak és tisztának vélt világunkon, vallási falainkon túl is van élet és van találkozás. A bizonyágtéves alkalmai éppen messze esnek a jeruzsálemi templomtól. Pál azt mondja, hogy neki bizonyágot kell tennie Rómában, a császár udvarában is. Ott is van kút, bár nem a Jákóbé, hanem a pogány istentelenségnek a feneketlen kútja. De bármennyire is életveszélyes, a találkozás oda van elkészítve. El lehet ugyan várni a samáriai asszonytól is és

a római császártól is, hogy jöjjenek ők Jeruzsálembe, de nem érdemes. Az üdvtörténet nem így lett megírva.

Jézus a Jákób kútjánál, Samáriában kellett találkozzon a samáriai asszonnyal. Nagyszerű találkozás ez! Együtt van a hűséget és szeretetet ígérő Isten bizonyossága az ősapa kútjában, ott van az Úr, aki nem ááll utánamenni a megvetett páriának, és ott van a samáriai asszony. Ez a nő egymagában képviseli Samária minden bűnét és nyomorúságát. „Őt férjed volt és a mostani nem férjed” – mondja neki Jézus. „Egy rendetlenségnek és értelmetlen vergődésnek kiszolgáltatott, megvetett ember vagy.” Akárcsak egész Samária. Ahogy Samáriának, úgy az asszonynak is megvan a maga múltja és története. Ő a hibás, vagy a körülményeknek az áldozata? Végül is nem mindegy? Ott él és küszködik nap mint nap, várja, hogy megtaláltságssék.

Edényed sincs. A lélek mélységeit feltáró párbeszéd ez. Jézus inni kér, hiszen szomjazik Jézus is. Szomjazik a találkozásra, a beszennyezett, megtisztulni nem akaró jeruzsálemi templom után vágyik a Lélek megjelenésére, bűnbánatra, az Igére figyelő és az örömhírt meghalló szívre. Jézus elmondja, hogy ő is szomjas, ő is keres. De az asszony önmagáról kezd el beszélni: „Én korcs samáriai vagyok, te meg tiszta zsidó. Hogy jössz te hozzám inni? Mit látsz te bennem, miért gondolsz, hogy én bármit is adni tudnék neked? Én, a megvetett?” Sok minden van ebben a kérdésben. Samária egész megvetettsége, minden panasza, történelmi sérelmei, lelki komplexusai és magára maradottsága. Mintha Jézust kérdezné, de közben önmagáról beszél ez az asszony.

Edényed sincs – mondja a nő Jézusnak, amikor Jézus felajánlja az örök élet vizét. Edényed sincs. Vád ez vagy panasz? Vagy beletörődő lemondás? Benne van ebben minden: nincs eszközöd, hogy segíts rajtam, Jeruzsálemnek nincsenek meg az eszközei, a történelemnek, a vallásnak, az egyháznak nincsenek eszközei, hogy segítsenek rajtam. Az élet apró terhei mérhetetlen súllyá gyűltek össze, az asszony itt a belefáradásáról beszél, arról, hogy elvesztette már a reményt, nem lát se eszközt, se módot, hogy megváltassék. Nem akar sokat, csak azt, amit minden halandó: boldognak, felszabadultnak, újra tisztának lenni. Neki se történelem, se jogfilozófia, se teológia nem tud segíteni.

A kút is mély. Thomas Mann azt írja a *József és testvérei* című monumentális regényében, hogy minden ember egy feneketlen és sötét kút. A samáriai asszony aligha ismerte Thomas Mannt, de ismerte önmagát. Tudta a lelke mélyén tátongó sötét kutat, amivel minden nap, a vízmerítés alkamaival szembesülni volt kénytelen. Mély a kút, nem láthatta benne önnön arcának tükröződését, elvesztette már saját arcát, csak a feneketlen mélységet látja. „Nagy mélység önmagának az ember” – mondja Augusztinus egyházatyja és ez az asszony elpanaszolja ezt a mérhetetlen mélységet. Jákób kútjában csak a sötétséget látja. Hiába ismeri Jákób történetét és Isten sírva legyőzhetőségének a történetét, hiába tudja, hogy Jákóbból lehet Izráel, ő csak a sötét mélységet látja.

Mintha azt mondaná az asszony Jézusnak: „nem látom, hogy tudnál változtatni azon, hogy minden nap szembesülnöm kell ezzel az értelmetlen, sötét és félelmetes mélységgel” Mintha sírna ez az asszony: „nincs más lehetőségem, mint nap mint nap eljönni ide, és miután vizet merítettem, még jobban megterhelve visszamenni szürke életemhez”

Jól mondtad. A találkozás valódi bekövetkezése, lelki megszentelődése ez. Az asszony nem titkolozik, nem keres öngazolást és nem vádol senkit: nincs férjem. Mélységes asszonyi panasz ez is: „Engem birtokolnak, de én nem birtoklok. Nincs senkim és nincs semmim.”

Ez az a pillanat, ahol bekövetkezik a kegyelem. A kegyelemnek ez a pillanata volt a célja a samáriai utazásnak. Hiszen a kegyelem a kicsiké, a senkiké, a gyengéké, a bűnösöké. És az asszony jól mondtad: senki vagyok és nyomorult. Egy másik asszony, egy

tírushi is ezt mondja Jézusnak: eb vagyok! A bűnvallás és a feneketlen kút feltárása kegyelmet és megváltást hozott az asszonynak. Vagy a kegyelem és az Úr odahajlása hozta el a feneketlen kút feltárását? Nagy titok ez!

„Minden sivatag egy kutat rejt valahol” – mondja Saint-Exupery *A kis herceg* című művében. És valóban, ezek a kutak ott vároznak a legmélyebb sivatagokban. Csak Jeruzsálemből kimozdulva lehet találkozni ezekkel a kutakkal. A vándorló egyház minden bizonnyal sokszor ellenséges, haragvó területeken kell vándoroljon, de mást nem is tehet, hiszen arra vezet az útja. Jeruzsálem csak akkor lesz kész a Messiás fogadására, ha Isten vándorló népe megkereste a kegyelem után szomjazó lelkeket. Ámen.

Hatodik nap

Babos Barabás Berta

Sepsibesenyő

Aki abból a vízből iszik...

Alapige: János 4,13–15

A KÚT

Ez a történet örök – és mindig megismétlődik. Most történik: veled, velem, velünk...

Jézus ott ül a kútnál és vár. Tudja, hogy jönni fog az asszony. Ott ül, és vár.

Jézus ott ül a kútnál minden vasárnap délelőtt, mikor szól a harang.

Jézus ott ül a kútnál minden ünnepezen, mikor meg van terítve az Úr asztala.

Jézus ott ül a kútnál, és várja a szomjazókat.

Ma téged is várt!

Miért jöttél? Vízért meríteni, megtölteni korsódat – feltöltekezni itt a gyülekezetben? Azért, hogy megtaláld az Élő Vízért, az Örök Élet Forrását?

Szomjas az életed? Mire szomjazol?

Egy kis kikapcsolódásra, társaságra, egy kellemes estére az otthon magányosan eltöltött este helyett? Egy kis beszélgetésre, egy hírré, amit továbbadhatsz majd? Egy kis változatosságra, ami felüdít, közösségre, ami feltölt, egy jó szóra, ami vigasztal? Vagy békeségre, igazságra, boldogságra, biztonságra?

Miért jöttél ma a Forráshoz? Hívott egy családtag, szomszéd, a lelkipásztor, és azt gondoltad: „Miért ne?” Vagy arra gondoltál: jó lesz emberekkel találkozni, velük közösségben lenni. Kivel szerettél volna találkozni? Embertársaidal vagy Jézussal? A meghívott igehirdetőre vagy kíváncsi vagy a testté lett Igére?

Most azt mondom: nem számít, mi hozott ide. Fontos az, hogy eljöttél a kúthoz, és jó úton jársz. Más kutakhoz is mehetnél volna: olyanokhoz, melyben nincs víz, vagy van, de kevés, vagy éppen zavaros, ihatatlan, mérgező. Ma nagyon sok kút kínál feltöltekezést, megújulást, felgyűlést, megoldásokat: a pénz kútja, a hatalom kútja, a munka kútja, a siker és hírnév kútja, a média kútja, az ezotéria, misztika kútja és más kutak. De

te is tudod: nem minden kút jó kút. Vannak kutak, melyek mélyén csak a sötét üresség van. Nem adnak semmit, csak elnyelik a fényt.

Eljöttél a kúthoz, és Jézus várt, mert találkozni akart veled.

Sok-sok évvel ezelőtt Jézus ott ül Jákób kútjánál. Nem ment be a városba: megvárta, hogy előbb az asszony, majd a többiek is hozzá menjenek. Nem erőltette magát se az asszonyra, se a népre: várta, hogy ők menjenek hozzá. Nem erőlteti magát rád a mai estén se: várja, hogy te is tégy meg néhány lépést feléje. Jézus ott ül a kútnál, és vár téged.

JÉZUS KÉR, HOGY ADHASSON

Jézus megszólal. Várnád, hogy választ adjon, utat mutasson, eloszlassa aggodalmaid, megszüntesse félelmeid, vigasztaljon, erősítsen, hitet ébresszen: hogy beszéljen az Atyáról, és meggyőzőzzen téged. De ő csak kér: „Adj innom!”

Egy fáradt vándor vizet kér egy ismeretlen asszonytól. Abban az időben szokatlannak számító dolgot tesz. El tudom képzelni, mennyire meglepődött az asszony. Aztán szinte hallom a hangját: Hogy kérhetsz inni zsidó létedre tőlem, egy samáriai asszonytól?

Ma nemcsak meglepetés lenne az asszony hangjában, hanem felháborodás is: „Még ez is? Már megint egy kéregető, valaki, aki az én irgalmamra, könyörületemre számít? Ép keze-lába, igyon, ha akar.” Ma túl sokan akarnak valamit tőlünk: az állam az adót, a gyártók és kereskedők a pénzünket, emberek az időnket, energiánkat, családunk szeretetét és törődést. Mindig csak adni, adni, és újra csak adni. Meddig lehet ezt bírni? Egyszer csak kifogy a forrás, nincs se pénzünk, se erőnk, se időnk, még a szeretet-tankunk is kiürül olykor. Amikor kiürülnek erőforrásaink, valahonnan fel kell tölteni. Újra vízért kell menni. Ki ad nekünk bármit is: erőt, időt, energiát, szeretetet? És most ráadásul Jézus is csak kér. Kéri a vasárnap délelőttödet, ezen a héten minden estédet, kéri imádságaidat, adományaidat, a szívedet, a hitedet. Ő is csak kér, akar valamit tőled, mint mindenki más.

Kér, de valójában Ő az, aki ad.

A kútnál az az Isten ül, aki azért kér, hogy adni tudjon. Azért kér, hogy megszólíthasson, hogy párbeszédet kezdeményezhessen, hogy megmutathassa: ismer, mindent tud rólad, de így is elfogad, nem ítél el. Azt hitted, te adhatsz neki valamit – ma este egy órát, meg a perselypénz összegét –, valójában ezt a keveset azért kérte tőled, hogy alkalmat teremtsen arra, hogy sokkal többet kínáljon fel neked.

Elkéri vasárnapjaidat, hogy a rákövetkező hétre erőt és áldást adhasson.

Elkéri ezen a héten minden estédet, hogy oltsa szomjadat, hogy közösségben lehess Vele és a gyülekezettel.

Elkéri imádságaidat, hogy megbékéltessen Önmagával, az Atyával, a világgal, önmagaddal.

Elkéri bűneidet, hogy az ő igazságával ajándékozzon meg.

Kér egy keveset tőled, hogy mindent neked adhasson.

Szolgálatodat kéri, hogy az Örök Élet Vizét adhassa.

ÉLŐ VÍZ

Feltöltekezés.

Igen, erre van szükségünk. Hogy üres korsónkat, cserépedényünket megtöltsük. Hogy legyen értelme életünknek, hogy legyen erőnk mindent elhordozni, legyen energiánk mindent megtenni, legyen, miből adni. Kell egy Forrás: ERŐ-FORRÁS, ENERGIA-FORRÁS, ÁLDÁS-FORRÁS. Életünk sokszor csak üres korsó, kongó cserépedény: jó lenne feltölteni. De hol találunk igazi Forrást? Mi, ki tölthet fel? Hogy mi merít le, vagy éppen mi merít ki, azt jobban tudjuk. De mi ad szárnyat az embernek? Mi ad erőt mindent megtenni, elhordozni? Profán hasonlatnak tűnik, de mielőtt elvetitek, engedjétek közel magatokhoz azt, ami következik. Ha voltál már szerelmes, igazán szeretett személy, olyan, akit elfogadtak, úgy, ahogy vagy, akkor nem is kell keresni tovább a választ. Igen, ilyen egyszerű: a szeretet, az elfogadás szárnyakat ad, erőt ahhoz, hogy más ember légy, hogy vállald önmagad, és ha kell, megváltozz – megtérj, Jézushoz térj, új ember légy, aki mindig tud adni, másokért élni.

Az asszony később elmondja embertársainak, hogy Jézus mindent tud róla. Igen: a jó Pásztor ismeri juhait. Nemcsak szükségleteinket, aggodalmainkat, félelmeinket és meghiúsult jó szándékainkat, hanem tévedéseinket, bűneinket, féltve őrzött titkainkat. Ha belelátnánk egymásba, ismernénk a másik életének minden mozzanatát, szívének titkát, elméjének minden gondolatát – higgyétek el, szóba se állnánk egymással. Ítélnénk egymás felett, félnénk egymástól, kiközösítenénk egymást. Ezzel szemben Jézus, aki mindent tud az asszonyról, párbeszédet kezdeményez vele. Ezzel elfogadását fejezi ki, azt, hogy nincs szándékában ítélkezni felette. Úgy fogadja el őt, amilyen. És ez a legnagyobb, amit ember embernek adhat: az elfogadó szeretet, a hibák ellenére, az ingyen való szeretet. Ez tölthet fel igazán. Sajnos, embertől ritkán kapjuk meg. De Istentől mindig, korlátlan mennyiségben. Valósággal felbuzog Isten lényéből, mint a tiszta, frissítő víz a forrásból. Tiszta, hamisítatlan, frissítő, erőt adó, mindig bőven áradó ez a víz, amit Isten ad.

Mi alig tudjuk megérteni, mit jelentett az élő víz Jézus korában. Elcsavarunk egy csapot, és folyik a szűrt, fertőtlenített, kristálytisztá víz, hideg vagy meleg, amilyent akarunk. Nem kell messzire menni, cipekedni, nem poshad meg a melegben, nem szennyeződik be. Mindig kéznél van. Mennyire örült volna a samáriai asszony egy ilyen csapnak az ő házában: többé nem kell a kútra járni. De nem érti meg Jézus szavait: Jézus már rég nem a vízről, hanem kettejük kapcsolatáról beszél. Az embernek Istennel való kapcsolatáról. Arról az egyetlen kapcsolatáról, amelyben megmerítkezve lehet megújulni, lehet erőre kapni, lehet új életet kezdeni, harcolni, küzdeni, adni és jót tenni, másokért élni, szolgálni. A samáriai asszony vágya: mindig legyen vizem odahaza, ne kelljen a kútra menni, legyen mindig kéznél az üdítő víz, valójában az ember vágya, hogy mindig legyen elfogadva, mindig kapjon szeretetet, erőt, megértést, bátorítást. És most Jézus csak annyit mond: itt ül előtted. „Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, aki így szól hozzád: Adj innom! te kértél volna tőle, és ő adott volna neked élő vizet.” (10. vers)

Ma este, ezen a héten, minden vasárnap, minden napon és minden pillanatban Jézus ott ül a kútnál, és vár téged. A Forrás várja, hogy feltöltekezz nála. Adni akar: szeretetet, hitet, reményt, áldást. Ha elfáradsz, nála megújulhatsz. Ha bűnbe esel, nála megtisztulhatsz! Ha kiürül szeretet-tankod, nála feltöltheted. Meríts a tiszta, Élő Forrásból, hogy életed Forrása mindig Ő legyen. Ámen.

Hetedik nap

Máté István

Magyarléta

Adj innom!

Alapige: János 4,7

Kissé megdöbbenve láttam, hogy mai Igénk, mely 2015-ös imahetünk központi tüzenetét hordozza, a sorozat végére került. Azon kezdtem töprengeni, hogy milyen megfontolás vezette a szervezőket, hogy megtörve a samáriai asszony és Jézus beszélgetését, ezt a mondatot az események egyik következtetése gyanánt emeljék ki. Adj innom! – szolt a kihívás az asszony felé, aki minden értelmes fogódzót felhasznált arra, hogy visszautasítsa Jézus kérését. Hivatkozott ő a pusztá fizikára – nincs mivel merítened –, az évszázadok óta fennálló etnikai ellentétre, sőt még a vallásgyakorlás helyi szokásait is segítségül hívta. Ma igazi kultúrkeresztyénnek címkéznénk a hasonló magatartást. Öngazultsága felmentette őt a segítségnyújtás kötelessége alól. De meddig? A Jézussal való beszélgetés eljuttatta őt annak felismerésére, amit kapnia kell ahhoz, hogy adni tudjon. A Krisztusban bízó ember számára Isten Szentlelke szüntelen megújuló forrást fakaszt a jócselekedetre. Ezt személyes beszélgetés során nyerte el. Mint ahogy az imahét valamennyi alkalmával Isten maga szólított meg minket és vezette gondolataink, hogy megsejtsük a szolgálatkészség krisztusi magaslatát. Így már másként hangzik a felhívás is – Adj innom! Krisztus ajkáról az első kérdés csupán annak kiprovokálása, hogy a samáriai asszony rádöbbenjen arra, hogy túl minden hagyományos vallásosságon, az Istent lélekben és igazságban imádók számára a szolgálat jelenti az igazi áttörést minden választófalón. Az ember önmagában kevés a szolgálatra. Még egy olyan egyszerű kérést is nehezen teljesít, mint egy pohár víz megosztása. Magunkra ismerünk? Tele vagyunk értelmes kifogásokkal, védjük sajátos vallásosságunkat, kegyességünket és közben valami végérvényesen háttérbe szorul: az egyszerű, mindennapi élet terén megnyilvánuló szolgálat. Emberileg lehetetlen ezt a csodálatos kifejezést kiemelni a közhelyek kopott fogalomtárából. Csupán Krisztussal beszélgetve tisztulnak meg a szavak és a gondolatok, hogy teret nyissanak az egyszerű, hétköznapi jócselekedeteknek. Jézus felszólítása először önmagunk kicsinységét mutatja fel. Valóban képtelenek vagyunk olykor még egy pohár vizet is megosztani. Megtanított erre a fogyasztói társadalom. Az individualizáció, ha fel is fedezte az egyént, céljai terén mégis önzővé nevelte, hogy ne is értse, miért kellene másoknak szentelnie életét.

A beszélgetés során lépésről lépésre haladva kelt bizalmat Jézus a samáriai asszony szívében. Tud a múltjáról, személyes, családi kudarcairól, és nem a gonosz felrovására teszi a hangsúlyt (1Kor 13,5), hanem éppen ezek által teremt kapcsolatot. Igényt tart a szolgálatára is. Ma ezt így mondanánk, aktivizálja Őt. Kiigazítja hagyományos vallási felfogását, és megnyitja előtte az igazi istentisztelet lehetőségét. Így gazdagít bennünket Isten minden istentiszteleten, de életünk különböző alkalmain is, amikor egymás hite által épülhetünk. Mennyi időt szánunk ilyen gyógyító beszélgetésre? Ez a hét sokunk számára igazi megújulást hozott. Örvendünk is egymásnak. Persze vannak távolmaradók is. Ők úgy érzik, elég nekik a mindennapok küzdelme. Egy presbiterem így fogalmazott: „ha akkora fizetésem lenne, mint a hollandoknak, egész nap a templomban lennék” Kétségtelen féligazság van ebben a megállapításban. Talán mindazok, akik kitaranak az istentisztelet igénylésében, már túl vannak az anyagi alapok megszerzésén?

Aligha hihetjük. Őket valami más vezeti, amit sem ezüstön, sem aranyon nem lehet megszerezni, csupán Isten ajándékeként. (1Pt 1,13; Ef 2,8)

A keresztyén élet nem lehet bezárkózó élet. Miközben ápolja sajátos vallási hagyományait, világnézetét, örömmel fedezi fel más közösség erőnyeit és merít is belőle. Nem tart attól, hogy ezzel megtagadja a magáét, hiszen túl van hite etnocentrizmusán, sőt képes Isten gazdagságát szemlélni a sokszínűségben. Inkább a közös nevezőt keresi, semhogy megbotránkozna az eltérő számlálón. Paradox módon a keresztyénség akkor veszíti el hitelét, amikor képtelen lesz rácsodálkozni az Isten által teremtett sokféleségre és szellemi elszigetelődést idéz elő. Ez vezet aztán a közösségek felmorzsolódásához. A braziliai vallási paletta arról tanúskodik, hogy a hívek toborzására tett erőfeszítés és a sikeres közéleti jelenlét a hatalmaskodás és versengés lelkületét erősítette fel a különböző keresztyén közösségek között. Nagy kísértés az egyházban, hogy a világtól tanult hatalmi eszközökkel igyekezzünk érvényesíteni akaratomkat. Pedig Jézus így tanít: Aki köztetek első akar lenni, legyen a ti szolgátok. (Mt 20,27) Első a szolgálattevők között. Érdekes nyelvi sajátossága egy brazil népcsoportnak, a guarani embereknek, hogy nem ismerik a vallás fogalmát. Helyette körülírást használnak, melynek jelentése: a lét helyes útja. A vallás számukra elválaszthatatlan a mindennapok etikájától.

Jézus, kora előítéleteivel dacolva, helyzettől és embertől függetlenül az Isten egyedi teremtését láttatta meg minden esetben. Tudatosan választotta ezt az utat is Samárián keresztül. És íme, beszélgetése egy élet, sőt egy egész közösség számára tette lehetővé a megváltó felismerését. Ha Ő is csak az elvárásoknak megfelelően viszonyult volna korához, akkor biztosan elkerüli Samáriát. Úgy is mondhatnánk, hogy Ő közösséget vállalt ott, ahol más csak ellenségéről, devianciáról vagy asszimilációról beszélt.

Túl az egyéni terapián, Jézus kérésének közösségi vonatkozásait is meg kell hallanunk. Mózes és Áron hite révén egy egész nép számára nyílt meg a szikla a pusztai vándorlás során, hogy életet adó vizet ontson magából. (4Móz 20,1–11) Bár Isten vezette népét, a vezetők felelőssége, gondoskodása nem vált fölöslegessé. Isten ránk bízta szeretteink életét, de a rokoni szálakon túl kaptunk egy testvéri közösséget is. Azoknak a közössége ez, akik hajlandóak élni az egyház adta lehetőségekkel, sőt maguk is hozzájárulnak Krisztus testének éltetéséhez. Olyan könnyű félreállni, sértődötten egymás bűnével takarózni, de nincs benne áldás. A folyamatosan csökkenő templomlátogatási statisztikák arról tanúskodnak, hogy híveink a saját maguk által barkácsolt hitbe menekülnek inkább, semhogy Isten kihívottjainak körében az Anyaszentegyház építőköveivé váljanak. Az is kevés, ha valaki Pálra vagy Apollósra hivatkozik, ha közben elfelejti a krisztusi értékeket. (1Kor 3,5) Pedig milyen egyszerű Jézus kérése: Adj innom! Ott, ahova helyeztelek, add át a Tőlem kapott éltető pohár vizet a tanítvány nevében, és velem cselekedted meg. (Mt 10,42; Mt 25,40) Mert Jézus nem önmagának kér. Haláltusájában érettünk „szomjúhozott” (Jn 19,28), hogy nekünk sose kelljen ilyen mélységet megélnünk. Így lettünk mi Isten megváltott gyermekei. Ezért lehetetlen, hogy azok, akik Krisztusba oltattak, a háládatosság gyümölcsét ne teremjék! (HK 64.) Csak akkor boldog a keresztyén ember, ha az Úr által adott lehetőségekkel, készséggel és örömmel él. Mert minden megosztott pohár víz éltető erőként hat vissza reánk. Mikor frissültünk fel így utoljára? Keressük azokat, akik hozzánk hasonlóan éheznek és szomjúhozzák az igazságot (Mt 5,6), hogy a kapott kincsekkel egymás szolgálatára siethessünk. Mindnyájan ismerjük ezt a lelkületet. Szomorú, hogy már-már ez tűnik deviánsnak, furcsának olykor még a gyülekezetekben is. A szociálpszichológia felismerte, hogy a 40-es taglétszám fölötti csoportban törvényszerűen megjelenik a klikkesedés. Az élet átláthatóságának igénye fogja össze azokat, akik hasonlóan módon gondolkodnak. Eddig minden rendben is lenne, ha nem fordítanánk a felismert közös másságot egymás ellen vagy éppen az egész közösség ellen. Isten ajándékának tekinthetjük még a klikkesedés jelenségét is,

hiszen éppen ez jelzi azt, hogy a valóság mindig színesebb, mint ahogy az egyetlen látószögből megmutatkozik. Igaz, sok erőt igényel nyitott szemmel járni. Nem is szoktuk díjazni különösebben. Könnyebb megmaradni a Mi és az Ők dichotómiánál, melyben mindig a másik lesz a furcsa, a vadhajítás, a deviáns. Az így felépített életszemlélet mögött mindig valamiféle hatalmi igény húzódik meg. Pedig egy-egy őszinte beszélgetés rádöbbenhet arra, hogy sokkal több mindenben értünk egyet, mint gondoltuk. Kár lenne visszaállni a magunk „lövészárkába”, ha már Isten ajándékaként ilyen lelki magaslatokat tapasztalhattunk meg. Az ökumenizmus interetnikus és interkonfesszionális vonatkozásban közelít bennünket egymáshoz, de mennyire fájdalmas tud lenni, ha egyetlen aklon belül tapasztaljuk a megosztottságot. Adj innom! – követeli Jézus az egész egyház számára. Ki-ki a maga helyén, talentumainak megfelelően építse, éltesse azt a Testet. A lelkéből fakadó, Szentlélek által táplált forrásból családját, egyházát és népét. Nagy elvárás ez, amibe bele lehet roppanni, de ami mégis játszi könnyedséggel történik ott, ahol vezet a Lélek, ha az Ő igája számunkra is gyönyörűséges és terhe könnyű. (Mt 11,30)

Adj innom! – ma ezt a legtágabb értelemben kell értenünk. Globálisan. A technika következtében a világ összezsugorodott. Pillanatok alatt elérjük a híreket, gyorsan utazhatunk, külföldi kezelés lett elérhető, kettős állampolgárság stb., sőt mindezt meg is lehet mutatni a közösségi oldalakon. Világfaluvá lett az eddig átláthatatlan földkerekség. Egyre tudatosabban ismerjük fel, hogy a sokféle nép, sőt faj között Isten szétosztotta kincseit. A kolonizáció etikája csődöt mondott. A „primitíveket” nem kell fegyverrel krisztianizálni. Sőt a keresztyéniséggel összekapcsolt „nyugat”, a maga civilizációs kényszerpályájának fenntartása érdekében vadul rontja Isten teremtett világát. Az Amazonas esőerdőt a Föld tüdejének szokták nevezni. Ám a mezőgazdaság kiterjesztése, a fakitermelés félelmetes károkat okozott benne. 1970-től kezdődően 1,4 millió hektár erdőt irtottak ki a világgazdaság fenntartása érdekében. Amazónia 47%-a letarolva. Az évezredek óta itt élő őslakosok folyamatosan pusztulnak. Még mindig 100 felett van a civilizáció által el nem ért törzsek száma. Ezek egyedi kultúrákat, ősi tudást képviselnek (pl. több száz növény gyógyhatását ismerik), melyet ma már védeni kell. Adj innom! – kéri tőlünk Jézus kiterjesztve a gondolkozás horizontját az egész földkerekségre. Találkoztam olyan fatalista gondolkozásmóddal is, hogy nincs miért aggódni a Föld jövőjéért, hiszen úgyszólván újáteremteti azt Isten. Na de addig? Unokáinktól kaptuk azt kölcsön. A felelősséggel élő keresztyén ember legalább a maga környezetében jelezheti, hogy tiszteli Urát, a teremtett világ megbecsülése által is.

Adj innom! – érthetjük ezt a felhívást egyéni szinten, közösségi, de globális vonatkozásban is. Csak az képes Krisztus kérésére méltó választ adni valamennyi szinten, aki engedte, hogy Isten Lélek átformálja őt. Aki alázattal szüntelen tanul, hogy aztán szeretettel ki tudja teljesíteni szolgálatát a rábízottak életében. Nem erővel, sem hatalommal, hanem az Ő lelkével. (Zak 4,6) „A hatalom birtoklásának az a hatása, hogy az emberek süketekké és vakokká válnak. Nem látják többé azt, ami az orruk előtt van, és nem hallják, ami a fülükbe harsog.” (Mahatma Gandhi) Mi viszont azt a parancsot kaptuk, hogy „Viseljétek gondot azért magatokra és az egész nyájra, melyben a Szent Lélek titeket vigyázókká tett, az Isten anyaszentegyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérével szerzett!” (ApCsel 20,28) Legyen ebben sok örömünk, szolgáljon Isten dicsőségére! Amen.

Szép Eudárd

Beresztelke

Sokan hittek benne – az asszony beszédéért

Alapige: János 4,28–30.39–42

Bibliaolvasás: Zsoltárok 30

A samáriai asszony történetével foglalkoztunk ezen az imahéten. Utazása során az Úr Jézus Krisztus megpihen, mondhatánk így is, egy rövid pihenőt tervez a kút mellett, s ennek a pihenőnek az lesz az eredménye, hogy egy ember szabadul meg a bűn rabságából, aki szabadulása után saját városának a misszionáriusa lesz.

Wilhelm Busch, német lelképásztor és evangélista, mond el az egyik előadásában egy érdekes példát: „Képzeljétek el, ha születésüinktől fogva egy vasgyűrű lenne a nyakunk körül, és valahányszor vétkezünk, egy-egy láncszemet tennének hozzá. Egyetlen csúnya gondolat már egy láncszem. Szentelen voltam – újabb láncszem. Rosszat beszéltem másokról: még egy láncszem. Egy nap imádság nélkül, mintha Isten nem is lenne: még egy láncszem. Becstelenség, hazugság: újabb láncszem. Gondolkozunk el rajta, milyen hosszú lehet az a lánc, amit magunk után húzunk. Értjük ugye, a bűnláncot? Ilyen valóságosak a bűneink Isten előtt – még ha nem látjuk is a mérhetetlenül hosszú láncot, de cipeljük magunkkal. De itt van Jézus! Ő az egyetlen, aki életünk legnagyobb problémáját megoldja. Meghalt a bűneimért. Ezért van hatalma rá, hogy levegye én rólam a bűnláncot. Ő az egyetlen, aki ezt meg tudja tenni.” Ő az egyetlen, aki meg tudta ezt tenni közel kétezer évvel ezelőtt a samáriai asszony életében, és Ő az egyetlen, aki ezt meg tudja tenni mindannyiunknál.

A samáriai asszony megszabadult attól a bűnlánctól, mely egyre hosszabb és nehezebb lett, valahányszor hűtlen volt, valahányszor férjjet cserélt, valahányszor megbotránkoztatott, valahányszor úgy kereste a maga boldogulását, hogy közben önmagát és másokat tett boldogtalanná. Oda jutott, hogy már a családi élettől sem vár boldogságot, már a házasságtól sem vár el semmilyen megoldást életére nézve, csak egy kapcsolat kell, mert nem jó egyedül, csak egy kapcsolat kell, mert élni kell és megélni kell valahogy. Így kerül a kút mellé, így találkozik Jézussal és így szembeül önmagával Jézus mellett.

Csoda történik tehát a kút melletti beszélgetés alkalmával: egy bűnlánc esik le valakinek a szívéről. Egy bűnlánc, melynek egy része arról szólt, hogy öt férfi volt az életében férjként, s a hatodikkal úgy él, hogy már nem is kellett a házasság. Egy bűnlánc esik le egy asszony életéről, aki ötször kellett megtapasztalja, hogy nem kell a társának, ötször kellett megtapasztalja, hogy kitaszították, s újra meg újra kereste az életnek a napos oldalát.

1. Kedves testvéreim! Mindazok, akik megszabadulnak a bűnnek a terhe alól, örvendenek. A samáriai asszony életében ez így történt, és minden ember életében a bűntől való szabadulás velejárója az öröm. Örvend a szabadulásnak, örvend a Szabadítónak és örvend a Szabadítótól kapott új életnek.

A samáriai asszony szívét annyira betölti a szabadulás öröme, hogy a korsóját is ott hagyja a kút mellett és megy továbbadni az örömet. Elment a kúthoz vizet meríteni és hazavinni, hiszen nagyon fontos volt a friss víz. Fontos volt, hogy legyen egész napra ivóvíz. Fontos volt, és fontos is maradt, de a legfontosabb Jézus lett, az Ő beszéde, a szabadítás, amit végrehajtott életében, az öröm, amivel megtöltötte szívét. Fontos volt, sőt, nagyon fontos volt a víz, hiszen víz nélkül nem lehet élni. De ennél fontosabb lett

az élő víz, ennél fontosabb lett az, aki az élő víz forrását kínálta fel. Fontosabb lett, a legfontosabb lett Az, Aki leoldotta a bűnláncot és szabadsággal ajándékozta meg őt.

Nem kell félretenni a fontosat, csak a helyére kell tenni! A bűnt kell félretenni, de azt a magunk erejéből nem tudjuk, ahogy a samáriai asszony sem tudta. Viszont engedni kell, hogy Jézus a szívünkhöz beszéljen, hogy a lelkünkre hasson, hogy szembesítsen önmagunkkal, hogy leoldja a bűnláncunkat. És utána kérni kell: Uram, segíts, hogy mindennél Te legyél a legfontosabb számomra! Ha ez megtörténik, akkor az, ami fontos, a helyére kerül. Akkor a korsót le lehet tenni, ha kell, a korsót ott lehet hagyni, ha kell.

Az a nagy bajunk, betegségünk, kedves testvérek, hogy nem tudjuk letenni a „korsót”! Még kevésbé tudjuk ott hagyni. Nem tudjuk letenni egy időre a fontos dolgokat: munkát és egyebeket, mert sokszor úgy gondoljuk, hogy azok még Jézusnál is fontosabbak.

Imádkozzunk azért, hogy a fontos és hasznos dolgok a helyükre kerüljenek az életünkben! Kérjük az Urat arra, hogy az igazi, szerinte való érték-sorrendet tudjuk felállítani mindannyian saját életünkben, családjainkban és gyülekezeti közösségeinkben.

2. Mindazok, akik megszabadulnak a bűn hatalmától, örömben elmondják, hogy ki szabadította meg őket. Nem történt ez másképp a samáriai asszonynál sem. Így olvasuk az Igében: „...elment a városba és szólt az embereknek: Jöjjetek, lássátok azt az embert, aki megmondott nekem mindent, amit tettem: vajon nem ez-e a Krisztus?”

Hogyan hallottuk Igénk előző üzenetében? – a legfontosabb Jézus lett az ő számára. Órála beszél, Ő fontosabb lett a korsónál, a víznél. Annyira fontos, hogy beszélni kell róla. Képzeljük el, testvéreim, hogyan igyekezett ez az asszony a városba, abba a városba, ahol ő lakott. Az ő városába, nem egy másikba, ahol nem ismerik, ahol úgymond „tisztá lappal” indulhat, ahol nem kell szembenézni múltjával és az elkövetett bűnök sorozatával, ahol azt is hallhatta volna, hogy „ismerünk mi téged”, vagy „te ne beszélj nekünk, mert tudjuk mi, ki vagy” Az asszony hazamegy, tág értelemben számított övéihez, oda, ahol ismerik. Nekik akarja elmondani, hogy mit tett vele Jézus. Ahogy beér a városba, máris mondja azt az örömet, amellyel tele van a szíve, a lelke: „Jöjjetek, lássátok azt az embert, aki megmondott nekem mindent, amit tettem: vajon nem ő a Krisztus?” Csordultig tele van a szíve a Jézustól kapott örömmel, mondhatnánk azt is, hogy tele van a szíve Jézussal, hogy Jézus hit által az ő szívébe költözött, és ő nem tudja ezt nem elmondani.

„Jöjjetek, lássátok azt az embert, aki megmondott nekem mindent...” Nyilvánosan megvallja bűneit a város lakói előtt, és ugyanakkor a Szabadítóra mutat. Eddig takarta mindazt, amit lehetett, s talán sokat beszéltek róla. Most már nem rejteni és rejtőzködni akar, hanem fényben akar járni. A „...megmondott nekem mindent...” azt is jelenti, hogy még azt is, amit ti nem tudtok rólam.

Milyen csodálatos, felfoghatatlan, s mégis megvalósítható mindaz, ami ezzel az asszonnyal történt. Megvalósítható Jézus által, megvalósítható az Ő erejével, megvalósítható az Ő szeretetéből. Újra meg újra megvalósítható csodaként áll előttünk ma is mindaz, amiről ebben a történetben olvasunk. Eljutni oda, hogy Jézus megszabadított, hogy már nem kell takarni a bűnt, hogy a bűnbocsánat örömeivel telik meg a szív! Ezt kínálja fel ma is nekünk a mi Urunk!

3. Említettem az igehirdetés elején, hogy ez az asszony a saját városának a misszionáriusa lett. A jézusi szeretettel és a bűnbocsánat örömeivel tele szív ma sem élhet másképp, ma sem hallgathat, hanem mondania kell, prédikálnia kell a szavaival és tetteivel, hogy: „Jöjjetek, lássátok azt az embert, aki megmondott nekem mindent, amit tettem: vajon nem ez-e a Krisztus?”

Ha megtapasztaltad Jézus bűnbocsátó kegyelmét, ha engedted, hogy megszabadítson, ha az Övé lett az életed, akkor mondd a barátaidnak, a családtagoknak, a munkatársaidnak, a körülötted élőknek: gyertek és lássátok meg, hogy Jézus ma is Szabadító, ma is meg tudja bocsátani a bűnt, ma is örömet tud adni, maradandó örömet, amit senki nem tud elvenni tőlünk. A világi élvezetek, a szórakozás sokféle fajtája által kapott gyönyörök elmúlnak, de a Jézus által nyújtott öröm örökre megmarad. Ne taszítsd hát el magad Tőle, engedd, hogy szabadításával jelen legyen az életedben, hogy inni tudjál abból a vízből, amelyet Ő ad neked, és örök életre buzdó víz forrásává lesz benned.

Arra is tanítást kapunk ebben az Igében, hogy az őszinte bizonyágtétel része a keresztény életnek. Nekünk, imahetet tartó és ünneplő embereknek, bizonyágtétevé emberekkel kell válnunk. Bárcsak mindannyian követni tudnánk a samáriai asszony példáját, mert a bizonyágtétevé kétszeresen is áldást hordoz, kétszeresen is boldogít. Áldás és boldogság a saját maga részére, és ugyanakkor áldás és boldogság azok részére, akik bizonyágtételét meghallgatják és elfogadják. Ma is igaz Pál apostol tanítása: „Szívvel hiszünk, hogy megigazuljunk, és szájjal teszünk vallást, hogy üdvözüljünk.” (Róm 10,10)

Kapcsolódjunk be azok sorába, akik másokat hívogattak Krisztus Urunk közelébe. András, a tanítvány szólt a testvérének, Péternek, Fülöp beszélt Jézusról Nátánáelnek. A samáriai asszony a városában élő embereknek. Folytathatnánk bibliai és egyháztörténeti példákkal. Sokat beszélhetnénk a bizonyágtétevékről, de itt, most az a kérdés, hogy ha megtapasztaltuk a bűnbocsánat valóságát és örömet, ha Jézus fontosabb mindennél az életünkben, akkor akarunk-e úgy élni, hogy másoknak is elmondjuk mindezt?

Ennek a történetnek a befejezése megragadóan szép. Megmutatja nekünk, mennyire szükséges, hogy világosan állást foglaljunk és vallást tegyünk. *Abból a városból pedig a samáriaiak közül sokan hittek benne az asszony szava miatt, aki így tanúskodott: „Megmondott nekem mindent, amit tettem.” Amikor tehát a samáriaiak Jézushoz értek, kérték őt, hogy maradjon náluk. És ott maradt két napig. Az ő szavának sokkal többen hittek, az asszonynak pedig meg is mondták: „Már nem a te beszédedért hiszünk, hanem mert magunk hallottuk és tudjuk, hogy valóban ő a világ üdvözítője.”* Milyen nagyszerű eredménye ez Isten kegyelmének! A samáriaiak jöttek, és látták, hogy az asszony igazat mondott.

A kút melletti rövid pihenőből ott-tartózkodás lett. Kérték az Úr Jézust, hogy maradjon náluk. Milyen szívesen teljesítette ezt a kérést! Ahol Ő tartózkodik, az ott mindig áldást jelent, mert számára ez a legnagyobb öröm, ha ily módon jelentheti ki magát. Hiszen az Ő csodálatos személyéről van szó. Történetünkben folyamatos fokozódást állapíthatunk meg: „Te zsidó létedre tőlem kérsz inni... A zsidóból Uram lesz, az Uramból próféta, a prófétából Messiás, a Messiásból Krisztus és a Krisztusból, a világ Üdvözítője. Csodálatos, ahogy az Úr egyre jobban felfedi magát a hit előtt.” (Josef Kausemann).

Az őszinte bizonyágtételnek megvan az eredménye: „...sokan hittek benne az asszony szava miatt, aki így tanúskodott: Megmondott mindent nekem, amit tettem.” A városban élő emberek életében felébredt a vágy arra, hogy megismerjék őket is Azt, aki ilyen nagy boldogsággal tudta megajándékozni ezt az asszonyt.

Lehet, hogy valakinek a szívében éppen te kell felébreszsd a vágyat arra, hogy megismerje Jézust, és az általa ajándékozott bűnbocsánatot és üdvösséget! Imádkozzunk azért, hogy a samáriai asszony boldogsága legyen a mi boldogságunk! Bizonyágtétele legyen példaértékű számunkra, és engedjük, hogy áldások csatornájaként tudjon használni bennünket is a mi Urunk! Ámen.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyököcssy Endre

Jézussal – a jövőbe!*

Ne féljetek

Alapige: Máté 10,26–31

Az az érzésem, hogy nem is egy, hanem három igazgyöngyre találtam. Kilenc soron belül háromszor mondja Jézus: *Ne féljetek!* Ebben a nagy „népi szorongásban” – hogy ezzel a kifejezéssel mondjam –, amiben ez a kis nép él, lehet-e nagyobb kincsre találni, mint Jézusnak erre a háromszoros biztatására: *Ne féljetek!* Hozzáteszem, hogy amikor Jézus valamit mond, azt nemcsak mondja, hanem cselekszi. Tehát amikor azt mondja, hogy *Ne féljetek!*, akkor valami történik. Én hiszem, s ezért imádkozom is és meg vagyok róla győződve, hogy ma is történik, mert ahol Jézus szól, ott valakivel valami történik. Háromszor mondja ma azt, hogy *Ne féljetek!* És ha komolyan vesszük ezt a jézusi biztatást, bátran indulhatunk neki az új esztendőnek.

Amikor még jobban elmélyedtem az Igében, szinte döbbenve fedeztem fel valamit. Íme, fél évszázados igehirdetés után is vannak új fölfedezések. Ez is misztériuma Isten Igéjének, hogy az egyik „Ne féljetek!” visszafelé mutat az elmúlt esztendőre, tehát erre az évre, a másik a jelenre, a harmadik a jövőre.

Nézzük csak az elsőt! *Ne féljetek, mert nincs olyan rejtett dolog, amely le ne lepleződnék, és olyan titok, amely ki ne tudódnék.* Az elmúlt év – 1989 –, aminek a végén tartunk, a leplezések éve volt. A lepleződések éve. Amikor kiderült, hogy nem a gyilkosok a gyilkosok, hanem az úgynevezett idealista ideológiát karddal-vérrel-vassal-tűzzel megvalósítani kívánók. És néven nevezettek. Kiderült, hogy ők a gyilkosok, és akiket ők gyilkosoknak neveztek, azok az áldozatok. Név szerint. És egyre többről derül ki, hogy ki kicsoda volt, hogy a fekete fekete volt, hogy a fehér fehér, és a kettőből nem lehet szürkét csinálni. A leplezésnek évét éltük, és száz meg száz szobor dőlt le, megannyi emléktáblát szedtek le tegnap, tegnapelőtt is a falakról, és kerülnek majd újak a helyükre.

Vajon nem csodálatos, hogy a dolgok újra és újra lepleződnék – csak ki kell várunk, mert Isten órája nem a mi óránk szerint jár? A mi Istenünk a rend Istene. Az igazság Istene. Számomra ez az év, ez a múlt év egy régen ismert igazság új felfedezése: hogy *Isten a szeretet Istene, de ugyanakkor az igazság Istene is.* Hogy a szeretet igazság nélkül csak szentimentum, és az igazság szeretet nélkül kegyetlenség és terror, idézőjelbe tett „igazság” A szeretet és az igazság együtt: az élő Isten valósága. A szeretet és az igazság együtt képviseli ezen a világon Isten rendjét, amely nemcsak fizikai, nemcsak biológiai, hanem etikai, erkölcsi rend is. Mert Isten erkölcsi rendje, alapvető szerető igazsága és igazságos szeretete, egyszóval az Isten rendje éppúgy be van építve a világmindenség tengelyébe, mint a gravitáció vagy a Ludolf-féle szám.

Amit a sötétségben mondok nektek – vagy mondott nekünk –, azt a világosságban mondjátok el. És már mondhatjuk! *Amit a fületekbe súgva hallottatok – hallottuk –, azt a háztetőkről hirdessétek.* És íme már megtehetjük!

* Gyököcssy Endre: *Jézussal – a jövőbe!* Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

Az ötvenes évek egyik napján behívtak az újpesti tanácsházára. Egy hölgy keményen maga elé ültetett és azt mondta:

– Megtudtam, hogy ön a lakásán összegyűjti a fiatalokat és engedély nélkül bibliórákat tart nekik. Én ezt megtiltom!

Azt mondtam:

– Nézze, asszonyom, az ön dolga az, hogy megtiltsa. Biztos azért ültették ide. Az én dolgom meg az, hogy az eskümnek eleget tegyek és azt tegyem, amit a lelkiismeretem diktál, és az újpesti fiataloknak mondjak valamit Istenről és Jézusról.

– De akkor is megtiltom! – szölt.

– Kérem, ezt adja írásban.

Rám nézett, nézett egy darabig, és akkor azt mondta:

– Azt hittem, hogy maga okos ember.

– Én nem okos ember vagyok, én hívő ember vagyok. – Fölálltam, meghajtottam magam és eljöttem. Azóta sem kaptam meg az írást. És tettük tovább, amit tennünk kellett.

Most arról kaptunk írást, hogy mondjuk, hogy hirdessük! Kérnek mindenünnen bennünket, írástudókat vagy igehirdetőket: mondjuk, mondják, kérem, hogy Isten, Jézus, becsület, tisztesség, ifjúság... Tisztán, emberi módon, végre mondják, kérem! Most már erről kapunk írást. – Hát nem igaz ez az Ige? Igaz! Csak ki kell várni, hogy amit a sötétben sügnak, azt kiálthassuk, hogy amit halkán mondanak, azt a háztetőkről is elmondhassuk.

A jelenről is van mondanivalója a Gazdánkknak: *Ne féljete azoktól, akik megölik a testet, de a lelket meg nem ölhetik. Inkább attól féljete, aki a lelket is meg a testet is el tudja pusztítani a gyehennában.*

Negyven év óta – tegyük hozzá megrendült hálával – nem volt Európának ebben a részében háború. Ez rendkívül ritka dolog, hogy negyven évig ne dörögjenek valamiféle fegyverek. Úgy tűnik, hogy inkább a békesség és a megbékélés felé halad a világ, és nem a háború felé. És most azt mondja Jézus, hogy ne féljete azoktól, akik titeket megölnék vagy ellenetek törnek, megölik testeteket-lelketeket. Ehhez nem kell atombomba vagy hidrogénbomba. Elég, ha kicsit megmozdul a föld valahol, ötvenezren pillanatok alatt meghalnak. Elég egy maroknyi kis plasztikbomba, hogy egy hatalmas utaszállító repülőgép, fedélzetén több száz lélekkel, fölrobbanjon. Elég egy selejtes gáztűzhely, hogy leomoljon egy bérház és alvók zuhanjanak a halálba. Soroljam? Minek? Elég lelépni a járdáról, akár ma este, figyelmen kívül.

Testvérek, az élet és a halál mezsgyéjén élünk, mert az élet életveszélyes. Igenis, ha Jézus ma azt mondja, hogy *Ne féljete!*, mert bármikor történhet valami, akkor ez így van. De azt mondja, hogy ne azoktól féljete, akik a testet megölhetik, hanem azoktól, akik a lelketekre törnek, mert a lelket is meg lehet ölni, csak ahhoz negyven-ötven év kell. Meg lehet fertőzni. Attól féljünk, aki a testet is és a lelket is a gyehennára tudja vetni.

Tudjátok, hogy mi volt az a gyehenna? Egy szeméttelep Jeruzsálem peremén, Gehinnom völgye, ebből lett a gyehenna. Oda dobáltak mindent, ami szemét Jeruzsálemből kikerült, és időnként meggyújtották, hogy a tűz tisztítsa el a bűzös halmokat. A zsidó emberek tiszta emberek voltak, nem túrték meg a szemetet a föld színén, ezért kellett azt elégetni. Ennek valami rendkívül mély szimbolikus jelentősége van. Ebből lett az, hogy a szeméttől félni kell, a szemétkedő emberektől. A szeméttől, ami szép csöndben beszívárog a szívünkbe: a szemét szavaktól, a szemét hazugságoktól. Nincs olyan állat, amely úgy tudna szemetelni, mint mi; szóval, tettel, cselekedettel. Ettől féljete, hogy belétek ne szívódjék az efféle szemét.

Egy svájci újságban olvastam, hogy egy fiatal lány zokogva rohan be az édesanyjához, és magából kikelve elsírja, hogy a vőlegénye, akit halálosan szeretett, odaállt elé és lehajtott fejjel, halálsápadtan azt mondta:

– Ne haragudj, szakítanunk kell, mert most jövök az orvostól, és kiderült, hogy AIDS-vírushordozó vagyok. Annyira szeretlek, hogy el kell, hogy hagyjalak.

A lány lelkileg szinte összeomlott, és azt sikoltotta az anyjának:

– Anyám, mit tettetek ezzel a világgal? Savanyú eső esik az égből, bepiszkítottátok a tengereket, a Rajnában már rég nincs hal, nem lehet kimenni az utcára, mert megfulladunk, és ráadásul az új generációban megöltétek a szerelmet. Nekem ez a világ nem kell!

Azzal fejeződik be a riport, hogy a leány elrohant otthonról, és haza se tért többé. Azóta se tudnak róla. Kiszaladt ebből a szemetes, általunk beszennyezett világából. Kifutott, de hogy merre, hova: ki tudja? Csak a szeméttől szeméig lehet futni? – Jézus nem így gondolta; Ő óvatosságra és kellő elővigyázatosságra figyelmeztet bennünket.

Végül és harmadszor – jaj de jó, hogy nem itt kell befejeznem, hanem olvashatom a harmadik *Ne féljt!*, ami előremutat: *Ugye két verebet egy fillérért adnak és egy sem esik le közülük a földre Atyátok tudtán kívül? Nektek pedig még a hajatok szálai is mind számon vannak tartva. Ne féljetez tehát, ti sok verébnél értékesebbek vagytok.*

Jól figyeljük meg: Jézus nem azt mondja, hogy nem eshetnek le a verebecskék a fáról. Leeshetnek, de *Isten tudtán kívül nem*. Azaz a verebecskék is, amikor leesnek Isten tudtával, Isten tenyerébe esnek bele. Isten tudatában mindig benne vagyunk!

Testvérek, úgy szeretném ezt értelmesen elmondani, de nem tudom, hogy tudom-e; hogy nemcsak levegőréteggel, nemcsak ózonréteggel és nemcsak a kozmosz védőréteggel vagyunk körülvéve, hanem még egy „védőréteggel”: az egész Mindenség benne van Isten tudatában! Isten lényében. Mi is mindnyájan. Mi most nemcsak Újpest-Újváros, egy peremváros kis templomában ülünk, hanem – vegyük komolyan, testvérek – benne ülünk az Isten tudatában. Tud rólunk, még a hajunk száláról is, az is Benne van, a verebecskékkel együtt Benne vagyunk. És ha megáll a szívünk, akkor csak annyi történik, hogy Isten az egyik kezéből áttesz a másik kezébe, de Belőle ki nem eshetünk, ki nem léphetünk. Jaj, de szépségesen szépen mondja a zsoltáros:

Minden oldalról körülfogtál,
kezedet rajtam tartod.

Hova menjek lelked elől?
Orcád elől hova fussak?

Ha a mennybe szállnék, ott vagy,
ha a holtak hazájában feküdnék le,
te ott is ott vagy.

Ha a hajnal szárnyaira kelnék,
és a tenger túlsó végén lagnék,

kezed ott is elérne,
jobbod megragadna engem.

(Zsolt 139,5.7–10)

Hát Ő mindenütt ott van, és mi Benne vagyunk, Ő pedig mibennünk. Benne vagyunk jövőre is, benne leszünk Isten tudatában. Ne féljetez! Nem én mondom, csak

továbbmondom: Benne leszünk, így vagy úgy. Hogyan mondja Pál? *Akár élünk, akár meghalunk, az Úrúi vagyunk.* (Róm 14,8)

Hadd mondjam újra a nagy biztatást, hadd mondjam a saját szívemnek! Jaj, de szükségem van rá! Hadd mondhassam testvéreimnek tovább: *Ne féljünk, testvérek!* Senki sem tudja, hogy mi lesz, még talán azt sem, hogy mi van. De egyet mi tudunk, és ez a mi titkunk. Ezt a titkot a mi Urunk Jézus Krisztus árulta el; aki még nem tudja, hát ma hallja meg: *Ne féljünk!*

Ne félj, hiszen akármi történik veled, csak Isten tudtán belül történhetik. És az nem lehet rossz dolog, mert Istentől rossz dolog nem származik. Még akkor sem, ha első pillanatban annak látszik. Ez a mi emberi optikai csalódásunk, talán a gyehenna, a szeméttelp füstje csípi a szemünket, azért nem értjük sokszor, hogy Isten ezt vagy azt miért engedi meg. Várjuk csak ki! Íme, egy év múlt el, amiben sok minden helyére tétetett, és lehet, hogy jön egy év, amikor mi is a helyünkre tétetünk, mert Isten tudatában vagyunk.

Nem lehet Isten háta mögött élni! *Az Isten ott állt a hátam mögött s én megkerültem érte a világot* – mondja József Attila. Jaj de jó, hogy nekünk nem kell megkerülni a világot, mert Ő: *minden oldalról körülfogott, kezét rajtunk tartja...*

Velünk van a VAGYOK, és szembemehetünk Vele, mert Ő szembejön velünk. Íme, induljunk hozzá!

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Vetési László

Kolozsvár

„Istened az én Istenem...”

Alapige: Ruth 1,16

Hazaindul Naomi, az özvegyen maradt héber asszony megözvegyült moábita menyével a moábiták földjéről a júdeai Betlehembe. Valahogyan el kell kezdeniük rendezni életútjukat a nagy csapás után. Útközben megállnak, és Naomi arra biztatja menyeit, hogy ne jöjjenek tovább vele; itt a hazájuk, otthonuk, térjenek haza, hisz saját szülőföldjükön kell maguknak új családot alapítaniuk. Orpa, az idősebbik meghallgatja anyósa szavát és visszafordul. A fiatalabbik, Ruth azonban kitart mellette, tovább indul vele. Az ő szájából halljuk ezt a szép vallomást, hitvallást hűségéről, szeretetről.

Én is ezzel az Igével szeretnék titeket a ma összekötött páros életetek hosszú, szép útjára elbocsátani.

„Ahová te mégy, oda megyek...”

Isten úgy rendelte, hogy útjaitok összetalálkozzanak, keresztezzék egymást, hogy egymáshoz vezessen titeket. Hol találkozhat egy szatmári német lány és egy sepsiszentgyörgyi székely ifjú, mint félúton: Kolozsváron?! És hol lehet erre alkalmasabb és illelőbb hely és otthon, mint hitetek, lelketek védelmezője, az egyház fiataljainak közösségében? És ha ti sokáig nem is vettétek észre az Úr tervét és szándékát, ő már régen tudta, hogy egymáshoz rendelt, és addig „táncoltatott” titeket, hogy vegyétek észre: az életúton is együtt kell tovább haladnotok.

Mostantól pedig mindenetek közös kell legyen. Mindenekelőtt az utatok. Együtt kell megtervezétek a jövőt, kitapossátok, kijárjátok az ösvényeket, eltüntessétek magatok elől a töviseket, az akadályokat, nehézségeket, és együtt kell haladnotok rajta: kéz a kézben. Mostantól kezdve nem járja ki-ki a maga útját, hanem ahová megy az egyik, oda kell mennie a másiknak is. Ha elfárad az egyik, megvárja a másik; ha megbotlik az egyik, fel kell emelnie a másiknak. Így kell lépnetek együtt a belső, a lelki utakon és göröngyökön, nehézségeken is át. Mert közös útjainkkal teljes egészében, mindenestől kell vállalnunk egymást!

„Ahol te megszállsz, ott szállok meg...”

Akik elindulnak, azoknak célba is kell érniük – az otthonba, a szálláshelyre. Az életúton megállóink vannak, buktatók, akadályok, pihenők. Itt megállunk egy fohászra, imára, sóhajtásra, ott gyűjtünk erőt. Aztán megyünk tovább.

Népeink férfiai és asszonyai, fiai és leányai, amikor ideérkeztek Erdély földjére, szállást foglaltak, hogy otthont alapítsanak, gyermekeket szüljenek, jövőt tervezzenek.

Kedves fiatalok, a ti őseitek más és más irányból, nagyon távoli helyekről indultak és érkeztek Erdély és a Partium szép vidékére.

Kedves Csilla, a te őseid 300 éve német földről úgy érkeztek ide, hogy itt szállnak meg, itt szeretnék élni, dolgozni. Aztán nem sok idő múlva úgy döntöttek, hogy közös

nyelv és kultúra kössön össze minket. Egyformán legyünk mások, és másként legyünk egyformák, németként magyarok, magyarként németek.

Kedves Lajos, a te őseid egyik ágával a Székelyföldön foglaltak hont több mint ezerszáz éve, a családfád másik ága pedig gyökerével a moldvai magyarjainkhoz, moldvai székelyeinkhez nyúlik vissza. Oda, ahol népünknek talán előző szálláshelye volt, de ahol annyi szenvedést kellett és kell ma is elhordoznia a csángómagyarnak, annak, aki anyanyelvét és katolikus hitét féltve szereti.

De a mai naptól ez a két fa, ágaival és lombjaival, törzsével és gyökereivel is örökre összefonódik. Hüen vállalnotok kell egymás szülőföldjét, szálláshelyét, a közös otthonot, hajlékot és közös szállást. Együtt kell fészket raknotok! A fészekrakás lesz az első lépés, amelyet meg kell teremtenetek ebben a szövetségben.

Közös otthonotok, hazátok pedig nektek is legyen és maradjon: ez a megviselt sorsú, sokat szenvedett, de mégis ezerszer áldott Erdély!

„Néped az én népem...”

A házassági szövetségben egymás családját, népét, nemzetségét, rokonságát is vállalnotok, szeretnetek kell. Meg kell ismernetek és el kell fogadnotok együtt egymás családját életetek részének, ezeket a távoli tájakat, hazákat. Egymás történelmét, nyelvét, viseletét, sorsát, sőt szenvedését is.

Kedves Lajos, csak úgy ismered meg társadat, ha ismered és szereted népének, nemzetségének, családjának sorsát, belső szent titkait, rejtélyeinek mélyét. Ezt a pontos, kitartó és dolgos, céltudatos sváb népet. Ha tudod, mit hozott magával az évszázados mélyből és több ezer kilométeres távolból, mielőtt ideért, mielőtt téged választott.

Kedves Csilla, neked is ismerned és szeretned kell a székelyt: ezt a mi szilaj, gyakran keményfejű, gyermeklelkű, beszélgetős, hirtelen haragú és megbánós, lobogóan szilaj székely népünket.

De együtt kell szeretnetek – mert közös a sorsotok – a moldvai csángómagyarokat is. Őket, akik valamennyiünkénél a legtöbbet szenvedtek, kiknek ágait és gyökereit is a legjobban megviselte a történelem. Azokat a moldvai magyarokat, akiket évszázadokon át szent római katolikus hitük és sokszor titokban, zárt ajtók és ablakok mögött énekelt és sutogott imádságaik tartottak meg. Tanuljátok meg tőlük együtt szép imáikat, énekeiket, és amikor együtt léptek be az Úr házába, jusson eszetekbe: él Moldvában egy sokat szenvedett székely-magyar-csángó néptöredékünk, akik testvéreink, de akiket hitük hűsége óvott meg, sokszor papjaik, egyházuk, a mi gonoszságaink ellenére is. Ott, közöttük értitek meg igazán, mit jelent a megtartó hit, és hogy „néped az én népem...”!

„Istened az én Istenem...”

Végül pedig így zárul az Ige, hogy a közös hit, templom, egyház, az örökkévaló Isten kell legyen tartóoszlopa szövetségeteknek.

Ezen a szép hosszú úton ott áll mellettetek az Úr, kezében tartja sorsotokat, megalapított családokat, és nagyon vigyáz reátok. Boldogok lehettek, kedves fiatalok, mert útjaitokat a ti Istenetek az ő szeme, tekintete előtt, az egyház védelmező karjai között jelölte ki egymás számára. Maradjon Ő a ti erősségetek, házasságotok őre!

Mi itt vagyunk mellettetek – testben és lélekben –, akik titeket nagyon szeretünk, féltünk, és boldognak szeretnénk látni a házassági szövetség hosszú, szép életútján is: szüleitek, nagyszüleitek, a testvér, a barátok, a krasznabélteki, a tasnádszántói, szentgyörgyi, szatmári, klézsei, németországi rokonság, atyafiság. De mi csak valameddig kísérhetünk – tovább már csak imáinkat érezhetitek.

Néhány éve egy nagyon idős házaspár 70. házassági évfordulójához hívtak hálát adni. Ott állt a két öreg, egymás mellett, összenőve, egymáshoz szokva, egymásba kapaszkodva, túl a 90-en, és újra elmotyogták a hűségesküt. Majd a végén így vallottak életükről:

„Sok mindenben volt részünk, örömben, bánatban, és gyakran éreztük úgy, hogy megroppanunk a terhek súlya alatt. De az egész életúton hű társunk volt az a bibliai Ige, amellyel a lelkész megáldotta házaseletünket, és amellyel utunkra bocsátott. Ha válságba jutottunk és nagy baj volt, túrni kellett és megbocsátani. Csak egymásra néztünk, és azonnal együtt idéztük ezt az üzenetet: 'ahová te mégy, oda megyek, ahol te megszálpsz, ott szállok meg, néped az én népem és Istened az én Istenem.' És ez mindig elegendő erőt adott és talpra tudtunk állni.”

Legyen nektek is oltalmatok, védelmezőtök, erőtök és segítőtök minden lépésetekben a kegyelem Ura; útravalóként kíséren titeket is ez az Ige minden áldásával ezen a szép, áldott, hosszú és boldog úton! Ámen.

(Forstenheizler Csilla és Bencze Lajos esküvőjén, Szatmárnémeti, Szentlélek római katolikus templom – 2014. november 8.)

Temetési igehirdetés

Kötő Ferencz Barna

Marosvásárhely-Cserealja

Halálból az életre

Alapige: Efézus 2,1–10

Gyászoló testvéreim!

A Mindenható Isten már Igéje elején vigasztaló szavakkal szólít meg. „Titeket is életre keltett...” Már az elején azt akarja, hogy egy kicsit megnyugodjunk, és rá figyeljünk, az élő Istenre, mert csak ő tud igazán megvigasztalni. Fájó szívvel és bizonytalan lépésekkel jöttünk elbúcsúzni Jakab István testvérünktől, és egyben reményt meríteni Isten hozzánk szóló Igéjéből. A fájdalom, a gyász, ez a nyomorúságos élethelyzet valamiképpen összetört bennünket, kiszakított a mindennapok forgatagából. Akik ide eljöttünk, szomorúan vesszük tudomásul, hogy az elhunyt apához, férjhez, unokatestvérhez, szomszédhoz, barátához, egykori munkatárshoz, gyülekezeti taghoz és ismerőshöz kötődő kapcsolati szál most végképp elszakadt. Olyan mélyen hasít belénk ennek a kapcsolatnak az elvesztése, hogy már-már semmilyen emberi szó vagy vigasz, ami enyhíteni próbálná veszteségünket, nem jut el a szívünkhöz. Elhomályosodik látásunk és csak a fekete gyászt látjuk magunk körül. Azt érezzük, hogy minden összeomlott és kezdetünk mindent előlről. Ebben az állapotunkban akar bennünket Isten megszólítani.

Az Ige felteszi számunkra a kérdést. Mit jelent: „Halottak voltatok”? „Halottak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt, amelyekben egykor éltetek...” Az apostol ebben a fejezetben még visszatér erre a 12. versben: „Ti abban az időben Krisztus nélkül éltetek, (...) Isten nélkül és reménység nélkül a világban.”

Ez a kiindulópont. Ezzel kezdődik mindannyiunknak az élete. Ebbe születünk bele: Isten nélkül, Krisztus nélkül, és éppen ezért reménység nélkül, vagyis jövő nélkül, a változásra való készség nélkül. Ezt a talán bántó, de találó kifejezést használja: „lelkileg

halottak voltak.” Minden ilyen ember lelkileg olyan érzéketlen és olyan tehetetlen, mint egy halott. A halott nem hallja, hogy mi történik körülötte, nem látja a valóságot, és tehetetlen, mozdulni sem tud. A lelkileg halott ember nem látja az élő Istent, aki teremtette ezt a világot, nem veszi észre az Ő cselekedeteit, az Ő keze munkáját, nem hallja és nem érti az Ő Igéjét, és tehetetlen is arra, hogy annak engedelmeskedjék, hogy teljesen önzetlenül, szeretettel másokért éljen. Az jellemző az ilyen lelki halottakra, hogy sodródnak. Viszi őket magával az ár. Még ha néha gondolkoznak is, és születik is bennük egy-egy elhatározás, hogy amarra kellene menni, mert az az irány jobb, tehetetlenek erre. Beálltak a nagy menetbe és sodródnak, azt teszik, amit a többiek! Meghatározza gondolkozásukat a mindenkori korszellem, diktál nekik a divat és az ösztöneik. Kívánságaik szerint cselekednek. Ösztönlények különböző szinten. Közben nem tudják, hogy a harag fiai. Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy mindezért, amiben élnek, az Isten igazságos ítélete jár, és ez az ítélet el is fog jönni. „És miképpen elvégezett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután az ítélet.” (Zsid 9,27) Ennek ellenére Isten nem azért szembesít bennünket azzal, hogy milyen állapotban voltunk vagy éppen vagyunk, mert haragszik ránk, hanem azért, hogy értékeljük és elfogadjuk az ő mérhetetlen nagy szeretetét.

Az apostol rámutat arra is, hogy ki áll e mögött a sodródás mögött, e mögött az érzékeknek és ösztönöknek való rabszolgai szolgálat mögött. Azt mondja: „a levegő birodalmának fejedelme” Egy sötét szellemi hatalom. Jézus néven nevezi őt: az ördög, aki az ember fő ellensége, aki mindent megtesz és mindent meg tud tenni, hogy megkeserítse az életünket, sőt, még arra is képes, hogy elpusztítson bennünket. És akit ebben az állapotában ér a biológiai halál, annak a számára ez a lelki halál véglegessé válik és kiteljesedik. Ezt nevezi a Biblia kárhozatnak. A különbség a határon innen és a biológiai halálon túli szakasz között az, hogy ott már látja is, hogy halálban van, és tudja, hogy kijöhetett volna belőle, és azt is tudja: most már ezen nem lehet változtatni. Ezt nevezi a Biblia pokoli kínoknak, amikor valaki már látja, hogy élete legnagyobb döntését elhibázta, és most már nem korrigálhat, nem javíthat ki semmit. Ezzel kezdődhet minden ember életének megújulása.

Aztán azzal folytatódik, hogy életre keltett minket Isten. Van itt egy hangsúlyos ellentétes kötőszó: de. „De az Isten gazdag lévén irgalomban, az Ő nagy szeretetéért, mellyel minket szeretett, minket is, akik halottak voltunk a vétkek miatt, életre keltett a Krisztussal együtt – kegyelemből van üdvösségetek! – és vele együtt feltámasztott, és a mennyek világába ültetett Krisztus Jézusért...” Vagyis megszólal a halál világában az evangélium, az örömhír, hogy Jézus Krisztus eljött ide. A karácsonynak a magyarázata ez: az Ige testté lett. Miért? Azért, hogy lehozza az elveszített mennyei életet. Jézusban lesz hozzáférhetővé az elveszített élet. Aki Jézussal kapcsolatba kerül, annak az életébe beleárad ez az isteni, mennyei élet. Ez viszont olyan élet, ami még akkor sem ér véget, amikor utolsó dobban a szívének, és a biológiai halálunk után is megmarad. Jézus mondta két gyászoló asszonynak: „Én vagyok a feltámasztás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él.” Isten nem hagy magunkra. Ő nem csupán annyit tesz, hogy életre kelt, hanem feltámaszt és örök életet ad. Vagyis, nem csak a földi életünkről gondoskodik, hogy már itt a földön a vele való közösségben egy megelégedett, boldog életet éljünk, hanem gondoskodik arról is, hogy ez az élet örök élet legyen az Ő mennyi királyságában.

A meghalás itt nem azonos a halállal. Aki a halálból már átjött az életbe, az Isten nélküli állapotból a Jézussal való közösségbe, az él. Ha meghal is, él, meg már előtte is él: Ez nevezhető igazán életnek. Ez azt jelenti, hogy újra működnek az érzékszervei. Az ilyen ember egyszerre látni kezdi Isten munkáját. Erről az életről mondja azt Jézus Nikodémusnak: ez az élet felülről fogan, szükséges nektek újonnan születnetek. Ez a

görög kifejezés van ott: onnan felülről kell fogannia bennem egy új életnek. Isten Igéjét hallom, azt komolyan veszem, és ez új életet hoz létre bennem: Jézus életét. Ezért változik meg az ilyen emberek gondolkozása, jelleme, egész élete. Ez nem nevelés, nem tanulás, nem erkölcsi megjobbulás eredménye, ez teremtés. Aki a Krisztusban van, új teremtés az – olvassuk Isten Igéjében.

A felolvasott ígerész többször is hangsúlyozza Isten irántunk való jóságát. Olyan csodálatos, hogy Ő az, aki észreveszi, hogy milyen állapotban vagyunk, és Ő az, aki megteszi az első lépést felénk, és lehetőséget ad nekünk az új életre. A magunk erejéből tudjuk, mire vagyunk képesek, és az egyáltalán nem örökkévaló dolgokról szól, hanem sokszor csak önző és hiú cselekedetekről. Biztasson és vigasztaljon Isten hozzánk való viszonyulása. Az Ige azt mondja róla, hogy Ő gazdag irgalomban, szeretetben, kegyelemben, jóságban. Mindez Jézus Krisztusban valósággá vált számunkra. Egy ajándékozó Istenünk van. Nekünk nincs semmi érdemünk. Ővé minden dicséret és tisztesség azért, amit velünk tett, amit nekünk ajándékozott. Az üdvösségünk nem a mi érdemünk. Az Ige kétszer is hangsúlyozza, hogy kegyelemből van üdvösségetek. Másodszor hozzáteszi azt is, hogy hit által. Viszont a hit is az Ő ajándéka, habár kell az ember felől a bizalom, a ráhagyatkozás, az odaszánás, de ezt is Ő munkálja bennünk.

Mindez azt bizonyítja, hogy nem hanyagol el bennünket, hiszen az Ő alkotásai vagyunk Jézus Krisztusban. Megnyugtat és biztonságot nyújt az, hogy az Ővéi vagyunk, hozzá tartozunk. Gondunkat viseli, nem marad el tőlünk. Isten alkotásai sohasem céltalanok és értelmetlenek, hanem méltó rendeltetésük van. Jakab István testvérünk életében is megmutatkozott, hogy a Mindenható Isten alkotásaként őhozá tartozott. Igyekeztet betölteni családfői hivatását. Rengeteget dolgozott a családjáért, de legfőképpen egyetlen fiáért, akit nagyon szeretett. Önzetlenül segített a rászorulókon, és nem sajnálta erejét és idejét, hogy mások is megtapasztalják rajta keresztül az isteni gondviselés áldásait. Szinte mindenét feláldozta, hogy családját biztonságban tudhassa. Nagyon fontos volt számára a család. Feleségét rendkívüli módon szerette és tisztelte, ezt abban is kifejezésre jutatta, hogy meglepetés-kirándulásokat szervezett, hogy a természetben egy kicsit töltekezzenek. Akik közelebből ismerték Jakab István testvérünket, azok tudják igazán, milyen ember volt ő. A sok jó tapasztalat mellett, bizonyára ott húzódnak a szomorú, talán fájó emlékek is. A rendezetlen kapcsolati számlák, amiket most már nincs lehetőségünk rendezni. A hosszas betegség és szenvedés a testét felemésztette ugyan, de lelkét nem, soha nem háborgott sorsa ellen, mindvégig türelemmel viselte szenvedését, amíg az Úr Isten életének 49. évében hazahívta. Ez a 49 év Isten akaratából rendeltetett, és most, mikor véget ért, éppen Őrá kell néznünk. Hálaadással kell megköszönnünk, hogy ezekből az évekből, és ennek az életnek az áldásaiból mi is részesedhettünk. Azt hiszem és vallom, hogy az embert nem lehet lemérni csupán a cselekedetei által. Az Igénk is azt bizonyítja, hogy kegyelemből van üdvösségünk a hit által, és ez nem tőlünk van, hanem ez Isten ajándéka.

Most pedig mi, akik fájó szívvel, de bizakodva és reménykedve halljuk az Igét, hittel lépünk Isten felé, és fogadjuk el kegyelmének mérhetetlen gazdagságát. Ez a kegyelemben gazdag tárház képessé tesz bennünket elfogadni az elszakadást, helyesen megélni a gyász folyamatát és megtalálni Isten közelségében a vigasztalást. Ámen.

Imádság:

Leborulunk előtted Szent Isten, életnek és halálnak Ura. Tőled reméljük a vigasztalást és lelkünk gyógyulását. Neked adunk hálát elhunyt testvérünk életéért, annak mind a 49 évéért. Köszönjük, hogy annyi áldott és boldog élményben volt részünk az ő élete révén. Köszönjük, hogy általa megtapasztalhattuk a te gondviselő szeretetedet.

Áldunk és magasztalunk, jó Atyánk, hogy te nem hagysz árván bennünket, nem hagysz magunkra. Te tudod igazán, hogy milyen élet az, ami nélkül való. Köszönjük, hogy a mélységből hozzád kiálthatunk, és te meghallasz bennünket. Köszönjük, hogy nem hagysz bűneinkben és vétkeinkben haldokolni, hanem a te megelevenítő szavaddal hozzánk fordulsz, és életre keltesz. Mindannyiunknak a feltámadás boldog reménységét adod a Krisztusban.

Hálát adunk, hogy nem érdemeink szerint fizetsz meg nekünk, hanem kegyelmed mérhetetlen gazdagságából. Nem érdemelnénk mást, csak ítéletet és kárhozatot, de köszönjük, hogy Jézusban örök üdvösségünk lehet.

Nehéz, Urunk, most hozzád szólni, hiszen a gyász és a fájdalom börtönében érezzük magunkat. Elvették tőlünk azt, akit szerettünk. Kérünk, segíts rendezni az elhunyttal kapcsolatos érzéseinket, megtapasztalásainkat. A te áldó és vigasztaló jelenléted nélkül nem tudunk továbblépni. Áldunk és magasztalunk azért, mert neked mindenre gondod van. Arra is gondot viselsz, hogy gyászunk olyan formát öltjön, ami továbbsegít a mindennapokban; hogy majd áldott emlékezésben legyen részünk.

Köszönjük, hogy megtanítasz úgy élni, hogy a te alkotásaidként életünk téged magasztaljon, és majdan saját fizikai halálunkkal is bátran tudjunk szembenézni, a boldog feltámadás reményével.

Kérünk, küldd a te vigasztaló Szentlelkedet, és légy velünk a nehéz órákban. Vezess tovább a göröngyös úton, ami hozzád vezet. A mi Urunk Jézus Krisztus nevében kérünk, hallgass meg! Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Éliás József

Ökumenikus vallomás

Értünk halt meg, nekünk szól feltámadásának boldog híre:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Tartozhatunk bármely nép vagy nyelv és fajta közösségéhez:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Diszes templomban hódol Neki szívünk vagy meszelt falak közt:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Egylényegű Atyjával vagy lényegre csak hasonló talán:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Áldozata egyszeri vagy ismétlődik szent szavak nyomán:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Anyját szívből tiszteljük, vagy számitunk arra, hogy közbenjár:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Bűnünkről csak Előtte vallunk vagy gyónunk emberi fülbe:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Két szentséggel éljük meg vagy hében ragadjuk meg, amit ad:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Ha jön a nagy kísértés: ki a nagyobb, az igazabb, szentebb?:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Üldözés napján, vagy ha szabadon szolgálhatunk e földön:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Ha konkolyhíntők meg akarnák rontani kenyérünk:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Ha pedig a susárlók éket akarnának verni közénk:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Ha a „kegyes” UTÁNZÓ Jézus-idegen célt tűz ki elénk:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Ha kötetlen rendben vagy feszes sorokban járva vándorlunk:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Ha kenyértörők vagyunk, vagy szentelt ostyát helyeznek szánkba:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Szavaink különbözőek, de egy MODELLRE nézve élünk, mert:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
Ha megfűtjük pályánkat, ugyanabba az OTTHONBA térünk:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.
S mert egy a mi Pásztorunk, Aki Lelkével vezérel minket:
mi testvérek vagyunk a Krisztusban.

Hallja meg Isten, angyal és ember
ezt a rendíthetetlen vallomást!
E világválságban legfőbb TAN-unk,
hogy ezerkilencszázhetvenhétben
és minden korszakban,
mindörökké mi a Krisztusban
testvérek vagyunk,
mert köztünk van Ő,
hogy megtarthassék, ami veszendő,
hogy – megtartassunk.